

2020

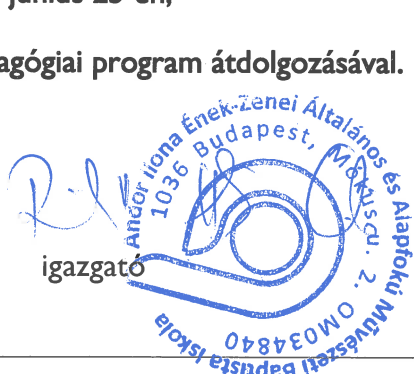
Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános
és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola
Pedagógiai programja

Készült: 2020. június 25-én,

a 2018-as pedagógiai program átdolgozásával.

Jóváhagyta:

Fenntartói jóváhagyás dátuma	2020.06.20...
Az elfogadás dátuma	2020. június 25.
Hatálybalépés időpontja	2020. szeptember 1.
A program időbeli hatálya, érvényessége	újabb módosításig

I. PREAMBULUM	9
1.1. A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban	9
1.2. Küldetésnyilatkozat	9
1.3. Elvárások a pedagógusok felé	10
2. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	13
2.1. A nevelő- oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei	13
2.2. A pedagógiai munka céljai	17
2.3. A pedagógiai munka feladatai, eljárásai	17
2.4. A fejlesztés kiemelt területei	18
3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	20
3.1. Fejlesztési célok	20
3.2. A fejlesztés fő területei	21
3.2.1. Életmód	21
3.2.2. Értelem	21
3.2.3. Társadalmi felkészültség	22
3.2.4. Természeti felkészültség	22
3.2.5. Technikai felkészültség	23
3.2.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink összessége:	23
4. TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	25
4.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai	25
4.2. Az egészségnevelés célja	26
4.3. Iskolai egészségmegőrző program	27
4.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	28

4.5.	Komplex intézményi mozgásprogram	30
5.	A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	32
5.1.	A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai	33
5.2.	Iskolában folyó közösségfejlesztés fő területei	34
5.2.1.	A tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák)	34
5.2.2.	Diák-önkormányzati tevékenység	34
5.2.3.	A szülőkkel való kapcsolattartás	35
5.2.4.	A tanulók és az iskola együttműködése	35
6.	A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, FELADATAI	36
6.1.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai	36
6.2.	Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	37
7.	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	38
7.1.	Tehetséggondozás	38
	Nevelési cél	38
	Tehetségtámogatás keretei	38
7.2.	A tanulási kudarcnak kitett, BTMN-es, HH/HHH-s tanulók felzárkóztatását segítő program	45
7.2.1.	Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez	47
7.3.	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának a rendje	47
8.	A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNYPARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK RENDJE	49
8.1.	A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	49
8.2.	A szülők közösségét érintő együttműködési formák	49
9.	A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI	51
9.1.	A felvételi eljárás különös szabályai	51
9.1.1.	Tanköteles gyermek felvétele	51
9.1.2.	Felsőbb évfolyamra történő tanulói felvétel	52
9.1.3.	Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola felvételi és beiratkozási rendje a művészeti tagozaton	52
10.	A VÁLASZTOTT KERETTANTERV ÁLTAL MEGHATÁROZOTT ÓRASZÁM FELETTI KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ A KERETTANTERVBEN MEGHATÁROZOTTAKON FELÜL A NEM KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGTANÍTANDÓ ÉS ELSAJÁTÍTANDÓ TANANYAGA, AZ EHEZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ, KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ VAGY SZABADON VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGNEVEZÉSE, ÓRASZÁMAI	55
11.1.	A NAT 2012 választott kerettanterv megnevezése	55
11.2.	A választott kerettanterv feletti óraszám	55

11. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI, FIGYELEMBE VÉVE A TANKÖNYV TÉRÍTÉSMENTES IGÉNYBEVÉTELE BIZTOSÍTÁSÁNAK KÖTELEZETTSÉGE

61

11.1. A tankönyvek kiválasztásának szempontjai	61
11.1.1. Tartalmi szempontok	61
11.1.2. Formai szempontok	61

12. A NEMZETI ALAPTANTERV BEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

63

12.1. Alapvető célunk	63
12.2. Fejlesztési területek – nevelési célok	63
12.3. Kulcskompetenciák	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
12.4. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	65
12.5. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	66
12.6. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	67
12.7. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	68

13. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

70

13.1. Törvényi háttér	70
13.2. Könnyített testnevelés, gyógytestnevelés	70

14. VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

71

15. A TANULÓ TANULMÁNYI, ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁJA VALAMINT A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSI ELVEI

72

15.1. Az értékelés célja	72
15.2. Az értékelés alapelvei	72
15.3. Az értékelés fajtái, formái és tartalma	73
15.3.1. Az értékelés fajtái	73
15.3.2. Számonkérési formák	73
15.3.3. Tantárgyi értékelés	75
15.3.4. A tantárgyi osztályzatok tartalma	75
15.4. A magatartás értékelése	76
15.5. A szorgalom értékelése	77

16. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI

79

16.1. Alsó tagozat	79
16.2. Felső tagozat	79
16.3. Egyéb foglalkozások	79

17. A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSET SZOLGÁLÓ TANANYAG	80
17.1. Kerületünk kisebbségei	80
17.2. A tananyag tartalma	80
17.2.1. A roma kultúra megismertetése	80
17.2.2. Német nemzetiség	81
17.2.3. Örmény nemzetiség	81
17.2.4. A nevelés szinterei	81
17.2.5. Tevékenységformák	81
18. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK	83
18.1. A egészségnevelés, környezeti nevelés célja	83
18.2. A egészségnevelés, környezeti nevelés szinterei az iskolában	83
18.2.1. Hagyományos tanórai oktatásszervezésében	83
18.2.2. Nem hagyományos tanórai keretben	84
18.3. Együttműködések	84
18.3.1. Iskolán belüli együttműködés	84
18.3.2. Iskolán kívüli együttműködés	84
19. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	87
19.1. Célja	87
19.2. Kötelezettségek és felelősség	87
19.3. Akcióterv	87
19.3.1. Azonnali beavatkozást igénylő folyamatok	87
19.3.2. Megvalósítás	88
19.3.3. Szankcionálás	88
19.4. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása	88
19.4.1. Gyermekevédelmi feladatok	88
19.4.2. Veszélyeztető okok megelőzése	89
19.4.3. A gyermek fejlődését, nevelését veszélyeztető tényezők	90
19.4.4. Az iskolai környezet ártalmait	91
19.4.5. A veszélyeztető okok megszüntetése	91
19.4.6. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek	91
19.4.7. A támogatás területei	91
20. A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	93
20.1. A dicséret és jutalmazás elvei	93
20.2. A tanulók fegyelmezésének elvei	93
21. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL FONTOSNAK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK	95
21.1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek	95
21.1.1. Jogi meghatározottság	95
21.1.2. A fogyasztóvédelmi oktatás célja	95
21.1.3. A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban	96
21.1.4. A fogyasztóvédelem módszertani elemei	96
21.2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	97
21.2.1. Kriminológiai aspektusok	97

21.2.2.	A bűnmegelőzés tartalmi elemei	97
21.2.3.	A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei	98
22.	AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI, SZÜKSÉG ESETÉN KÜLÖNBÖZETI VIZSGÁVAL, EGYÉNI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSSAL, TÜRELMI IDŐ BIZTOSÍTÁSÁVAL VAGY ÉVFOLYAMISMÉTLÉSSSEL	99
22.1.	Különbözeti vizsga	99
22.1.1.	Sajátos pedagógiai módszerek, projektoktatás	99
23.	AZ ÍRÁSBELI, SZÓBELI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK A RENDJE	100
23.1.	Írásbeli feladatok értékelése	100
23.2.	Szóbeli értékelés	100
24.	AZ OTTHONI, NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI, KORLÁTAI	101
24.1.	A házi feladat lehet	101
24.2.	A házi feladattal szemben támasztott követelmények	102
24.3.	A házi feladatok ellenőrzése, értékelése	102
24.4.	A házi feladat kiadásának korlátai	102
25.	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK TANTÁRGYANKÉNTI ÉS ÉVFOLYAMONKÉNTI KÖVETELMÉNYEI	103
26.	A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMBAN LÉPÉSÉNEK FELTÉTELE	151
27.	A MŰVÉSZETI TAGOZAT	152
28.	A MŰVÉSZETI TAGOZAT NEVELÉSI PROGRAMJA	154
28.1.	Az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei	154
28.2.	Az alapfokú művészeti iskola nevelési célja	154
28.3.	A művészeti iskola feladata	155
28.4.	A művészeti iskola személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai	155
28.5.	A tehetség, képesség kibontakoztatását, a felzárkóztatást segítő tevékenység	157
28.6.	Ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	157
28.7.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	157
28.8.	Tanulói és szülői közösségek rendszere	157
29.	AZ ISKOLA HELYI TANTERVÉNEK KERETEI	159
29.1.	A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	159
29.2.	Beiskolázás, a tanulók felvétele és a magasabb évfolyamra lépés feltételei	159
29.3.	Az ismeretek számonkérésének formái	159
29.3.1.	A tanulói teljesítmények ellenőrzési és értékelési rendszere	159

29.3.2.	A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése	160
30.	HELYI TANTERV	162
30.1.	Zeneművészeti ág	162
30.1.1.	Képességfejlesztés	162
30.1.2.	Program lehetősége	162
30.1.3.	Zeneoktatás	162
30.2.	Táncművészeti ág	162
30.3.	Képzőművészet	163
31.	TANSZAKOK, TANTÁRGYAK ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI	164
31.1.	A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	164
31.2.	A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai	164
31.3.	A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések	166
32.	HANGSZERES TANSZAKOK	167
32.1.	Fafúvós tanszak	167
32.1.1.	Furulya	167
32.1.2.	Fuvola	170
32.1.3.	Klarinét	172
32.1.4.	Szaxofon	175
32.1.5.	Oboa	176
32.2.	Akkordikus tanszak	178
32.2.1.	Ütő	178
32.2.2.	Hárfa	179
32.2.3.	Gitár	181
32.3.	Billentyűs tanszak	183
32.3.1.	Zongora	183
32.4.	Vonós tanszak	186
32.4.1.	Hegedű	186
32.4.2.	Gordonka	188
32.5.	Rézfúvós tanszak	191
32.5.1.	Trombita	191
32.5.2.	Kürt	193
32.6.	Magánének tanszak	194
32.7.	Jazz-zene tanszak	195
32.7.1.	Jazz-zongora	195
32.7.2.	Jazz-dob	196
32.8.	Kötelező és választható tantárgyak	197
32.8.1.	Szolfézs	197
32.8.2.	Zenetörténet-zeneirodalom	200
32.9.	Kamarazene	201
32.10.	Zenekar	203
32.11.	A művészeti alapvizsga részei a zeneművészeti ágban	204
32.12.	A művészeti záróvizsga részei a zeneművészeti ágban	204
33.	TÁNCMŰVÉSZET	205

33.1. Néptánc tanszak	205
33.1.1. Az alapfokú néptánc oktatás célrendszere és funkciói	205
33.1.2. A képzés struktúrája	205
33.1.3. A néptáncoktatás általános fejlesztési követelményei	206
33.1.4. A néptánc alapvizsga és záróvizsga általános követelményei	207
33.2. Modern tánc tanszak	208
33.2.1. Célok, feladatok, szakmai követelmények	208
33.2.2. A modern tánc tanszak vizsgakövetelményei	209
 34. KÉPZŐMŰVÉSZET	 213
34.1. A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	213
34.2. A képzés struktúrája	214
34.3. A képzés tanszakai	214
34.4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei	215
34.4.1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei	215
34.4.2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja	215
34.4.3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés	215
34.4.4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése	215
 35. SZÍNműVÉSZETI- ÉS BÁBMűVÉSZETI ÁG	 216
35.1. Az alapfokú színművészeti képzés célrendszere és funkciói	216
35.1.1. Színjáték tanszak	217
35.1.2. A drámajáték tantárgy célja, feladata, szakmai követelményei	217
35.1.3. A beszédgyakorlatok tantárgy célja, feladata, szakmai követelményei	217
35.1.4. A mozgásgyakorlatok tantárgy célja, feladata, szakmai követelményei	217
35.1.5. A színjáték tantárgy célja, feladata, szakmai követelményei	218
35.1.6. A tánc- és mozgásszínházi tréning tantárgy célja, feladata, szakmai követelményei	218
35.1.7. A színházismeret célja, feladata, szakmai követelményei	218
35.2. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei	218

I. Preambulum

“...a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.”

(Péter második levele, 1: 5-7)

I.1. A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban

- Az ősi bibliai igazság – „A bölcs tanítás az élet forrása.” (Pb.13:14.) – ma is érvényes. A baptista iskola célja, hogy tanulói a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz.
- A baptista iskola keresztény értékekre és gondolkodásra épül, így a Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszerepet alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát, és a tanulók személyiségének optimális fejlesztését.
- Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményt és a rendszerváltás óta tart fenn általános iskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát.
- Keresztyén szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, ösztönökre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak.
- Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer, és ezzel támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre, amely az Úr Jézuson keresztül Istenhez vezet.
- A baptista iskola több mint iskola. Magyarország egyik legnagyobb segélyszervezete, a Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – iskoláiban sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelésű igényű, és a roma tanulók felzárkóztatásáért, és a tehetséges diákok kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint iskola: az a hely, ahol a tanulók teljes körű támogatást kapnak személyiségük és képességeik kibontakoztatásához.

I.2. Küldetésnyilatkozat

Küldetésünk a ránk bízott gyermek fejlődésének minél teljesebb körű elősegítése. Küldetésünk személyes életpéldánkkal mintát adni. Törekvésünk, hogy a baptista iskola olyan irányító testülettel, igazgatókkal, pedagógusi karral és munkatársi gárdával rendelkezzen, akik a Biblia alapelveinek megfelelő nézőpontot alkalmaznak a tanítás és az intézmény vezetése során. Küldetésünk a gyermekek képességeinek kibontakoztatása.

A tanítás a következőkre összpontosít:

- A gyermek számára megfelelő tevékenységek és szolgáltatások biztosítása.
- A gyermek ráébresztése a társadalommal való kapcsolatára és az iránta való felelősségére.
- Minden tantervbe, nevelési programba tartozó és ahhoz kapcsolódó iskolai tevékenység segítse a gyermekek intellektuális, lelki, társadalmi, érzelmi és fizikai fejlődését.
- Felkészítés a szolgálatra.

Küldetésünk a működés szempontjából hitelesnek lenni.

Törekvésünk, hogy az iskola mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számon kérhetőség következetes mintaképe legyen.

A bibliai értékek következetes alkalmazása, ahogy az oktatási intézmény:

- Példamutató igényességet mutat az intézmény működési szabályzatának fejlesztésében és a számon kérhetőség terén az igazgatótanács működésében.
- Az emberi erőforrásokat etikusan és igazságosan kezeli.
- A pénzügyeket feddhetetlenül és nyíltan kezeli, ill. ellenőrzi.
- A kormánnyal és a hatóságokkal egyenes és krisztusi kapcsolatot tart fenn.
- Etikus, világos és nyílt fejlesztési és stratégiákat dolgoz ki.
- Igazságos és következetes irányítási rendszert alkalmaz.
- A szülői kapcsolatok terén őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képvisel.

I.3. Elvárások a pedagógusok felé

Az Andor Ilona Ének- Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy által fenntartott keresztény egyházi intézmény. Küldetését akkor tolhatja be, ha szellemiségében, rendjében, megnyilatkozásaiban a Biblia tanításainak és Jézus Krisztus példájának követésére törekszik.

Az Iskola minden tanárának és alkalmazottjának vállalása és feladata, hogy magatartásával és cselekedeteivel e tanításokat és ezt a példát hitelesen közvetítse az intézmény külső és belső környezete számára, hogy az iskola hírnevét öregbítse.

A nevelőtestületet (ideértve valamennyi alkalmazottat) a közösen megalkotott és vallott egységes követelmények jellemzik, melyek meghatározó elemei a közös nevelői hatásoknak. Törekvésünk, hogy az iskola mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számon kérhetőség következetes mintaképe legyen.

A nevelő személyiségének összhangban kell állnia az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Fontos, hogy minden nevelő pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen.

A pedagógus a szakterületén, a tananyag tartalmában és átadásának metodikájában legyen kreatív és magasan képzett; ezért elengedhetetlen számára a folyamatos önképzés, nyitottság a kultúra minden területe felé, mely szellemi és lelki feltöltődést biztosít a mindennapi munkája végzéséhez.

A nevelő konfliktusainak kezelésében etikusan járjon el, a szülői kapcsolatok terén az őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képviselje, a gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az elfogadás, az adás vágya és az empátia nélkül.

Az iskola nevelési programja

2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1. A nevelő- oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

"Alkossa meg a gyermek a tudást, ne készen kapja! A kész tudás szükségtelenné teszi, hogy végigjárja és megtanulja a tudás megszerzésének útját. Minél többféle utat járhat végig a gyermek, annál valószínűbb, hogy megtalálja, milyen területen, hogyan tud a leghatékonyabb lenni." (Gyarmathy Éva)

A jó iskola élményeket és szeretetkapcsolatokat kínál; ébreszti a kíváncsiságot és a kreativitást; közösen alkotott keretrendszerben teret ad az együttműködésnek, a sokszínűségnek és a kezdeményezésnek. Egyszerre növeszt és táplál.

Célunk az ideális iskola megvalósítása Dr. Gyarmathy Éva 6K modellje alapján. Amelynek jellemző fókuszai:

- Kommunikáció, együttműködés
- Keretek, közösen kialakított szabályok
- Kavalkád, sokféleség
- Kezdeményezés, a választás lehetősége
- Kreativitás, alkotó tevékenység
- Kritikai gondolkodás, értelmes, saját tudás kialakítása

Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola 21. századi intelligens iskola, amely megfelel az új kihívásoknak, képes hatékonyan reagálni a változásokra, kimutatható hozzáadott értékkel fejlesztő, gazdagító szellemi közeg, ahol a tudás megszerzése egy közös alkotófolyamat eredménye. Ahol tanulásközpontúság érvényesül, azaz

- kialakul és erősödik a hit, hogy az erőfeszítés sikerhez vezet,
- mindenki képes hinni a saját fejlődésében és a tanulási képességében,
- kedvelik a kihívást jelentő feladatokat,
- a nehéz feladatok megoldása elégedettséget szül,
- a problémákra kihívásként vagy feladatként tekintenek,
- az önvezérlés és a felelősségvállalás erősíti az egyént és ez által a közösséget.

Ahol mindezek felett támasz és kapaszkodó remélhető, ahol a közösség megtartó ereje segíti és növeszti a gyermeket és a felnőttet egyaránt, ahol az élmények és az értékek követendő példát kínálnak. Olyan emlék- és szeretetnyomokat hagynak, amelyek egy egész életre kihathatnak

Alapvető célunk a gyermekek személyiségének és kompetenciáinak sokoldalú fejlesztése, a tudásuk kibontása, bővítése a tanterv hatékony és sikeres teljesítésével. A tanulási tapasztalatok széles körét biztosítjuk diákjaink számára, figyelembe véve életkori sajátosságait, képességeiket és igényeiket. Pedagógusainknak, tanulóinknak és szüleiknek magas elvárásai vannak, s ezek teljesítéséhez sokféle és korszerű tanulási stratégiát dolgozunk ki. Kapcsolatainkat az őszinteség, a felelősségérzet irányítja. Iskolánk humánus, gyermekközpontú intézmény, ahol a gyermek személyiségét, egyéni irányultságát tiszteletben

tartjuk, elismerjük az egyén jogait, teret adunk a közösségek születésének, így a szociális tanuláshoz is. Az iskolában mindenkinek lehetőséget adunk arra, hogy tehetségének, képességeinek megfelelően a legtöbbet kihozza magából.

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: NAT) a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célja továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket a mérlegelő gondolkodást. Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgára legyen,
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelemvilága,
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert,
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában,
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására,
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően,
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre,
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését,

A NAT a fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő tanítást. Olyan pedagógiai munkát feltételez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

Nevelési-oktatási alapelvek

1. Egységesség és differenciálás

A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A tanulói együttműködésen alapuló tanulás nagy hangsúlyt kap.

2. Az eredményes tanulás segítése

A tanulás közvetlen helyszínéül használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy biztosítjuk, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. Lehetőség szerint biztosítjuk,

hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg. A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat részesítjük előnyben.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti. Alkalmazzuk a teamtanítás gyakorlatát.

3. Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudjuk a leghatékonyabban támogatni. Az iskola biztosítja a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhíti a hátrányok hatásait, optimális esetben képes kiküszöbölni azokat. A tehetséges tanulók tekintetében ezek a szempontok kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása, digitális eszközök és módszerek sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segítik a tanulás-tanítás folyamatát.

4. Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

5. Az etika / hit- és erkölcstan tantárgyak

A nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései szerint az általános iskola 1–8. évfolyamán az etika tantárgy oktatása kötelező tanórai keretben történik. A bibliaismeret és hittan oktatás tartalmát az adott egyházi jogi személy határozza meg.

6. Természettudományos nevelés

A természettudományos gondolkodás megalapozása az alapfokú képzés első szakaszában a magyar nyelv és irodalom tanulási területének tudásbővítést és olvasásfejlődést segítő olvasmányai (1–2. évfolyam) ágyazva kezdődik, és a Természettudomány és földrajz tanulási terület környezetismeret (3–4. évfolyam) és természettudomány (5–6. évfolyam) tantárgyainak keretében folytatódik. A természettudomány oktatása a 7–8. évfolyamon a biológia, a kémia és a fizika, valamint hozzájuk kapcsolódva a földrajz tantárgyak keretében valósul meg.

7. Idegennyelv-oktatás

Az első idegen nyelv oktatása az általános iskola 4. évfolyamán kezdődik. A 6. évfolyam végére a KER szerinti A1, a 8. évfolyam végére pedig az A2 nyelvi szintet kell elérni.

A fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele az említett célok szolgálatába állított pedagógiai folyamat.

Kulcskompetenciák:

- A tanulás kompetenciái
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
- Digitális kompetenciák
- Matematikai gondolkodási kompetencia
- Személyes és társas kapcsolati kompetencia
- Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A nevelés-oktatás 12 évfolyama egységes folyamat, amely három képzési szakaszra oszlik. A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok az egyes képzési szakaszokhoz kapcsolódnak.

Ezek a következők:

az alapfokú nevelés-oktatás szakasza:

- 1–4. évfolyam,
- 5–8. évfolyam,

a középfokú nevelés-oktatás szakasza:

- 9–12. évfolyam.

A NAT épít az óvodai nevelés országos alapprogramjára.

Az alsó tagozat (1–4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését. A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak – a negyedik évfolyam végére már meghatározóan – az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés a NAT fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít. A NAT az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.

A felső tagozat (5–8. évfolyam) funkciója elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása. A 7–8. évfolyam alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése. A NAT a második négy évfolyamot tekinti a második önálló képzési szakasznak.

2.2. A pedagógiai munka céljai

„Az ének szebbé teszi az életet, az éneklők másokét is. Nem sokat ér, ha magunkban dalolunk, szebb, ha ketten összedalolnak. Aztán mind többen, százan, ezren, míg megszólal a nagy Harmónia, amiben mind egyek lehetünk. Akkor mondhatjuk majd csak igazán: Örvendjen az egész világ.” - (Kodály Z.)

Az iskolánkban folyó pedagógiai munka célja diákjaink felkészítése a középiskolai tanulmányokra, műveltségben, mentálisan, érzelmileg és szociálisan megalapozzuk sikeres felnőtt életüket.. Célunk az egyes tantárgyak eredményes oktatásával az általános műveltség átadása, amellyel lehetővé válik diákjaink továbbtanulása és harmonikus beilleszkedése a társadalomba. Fejlesztjük ön- és társismeretüket, érzelmi intelligenciájukat, szociális kompetenciáikat is annak érdekében, hogy kiegyensúlyozzuk a személyiségüket, a kihívásokra hatékonyan megfelelni tudó, reziliens felnőttekké váljanak.

A szülői házzal összhangban és együttműködve mintát adunk a jelenre és jövőre egyaránt azzal, amit tanítunk és amilyen színvonalon, tudatossággal tanítunk. Tevékenységünk egészével az egyetemes és magyar kultúra értékeit közvetítjük. .

Iskolánk **ének-zenei általános és alapfokú művészeti iskola**, amelyben az értelmi, érzelmi, erkölcsi nevelés mellett kiemelt szerepet kap a zenei, művészeti nevelés. Tanítványaink minden évfolyamon magasabb óraszámokban tanulják a kerettantervben megadott óraszámokhoz képest az ének tárgyat, a szabadon tervezhető, illetve a nem kötelező óraszám terhére. Az ének-zene a szavak fölötti "hangzó nyelv" élményével és az aktív énekléssel hat az érzelmekre, az emberi lélekre. A zenei nevelés elsősorban a zenei anyanyelv és a zene sajátos összetevőinek megismerését jelenti. A zenehallgatás a zenemű érzelmi hatásai miatt nélkülözhetetlen személyiségfejlesztő eszköz.

Művészeti iskola lévén iskolai életünket úgy alakítjuk, hogy minden arra alkalmas mozzanatának (tanórának, a tanórán és az iskolán kívüli életnek) részévé váljon a művészeti értékek befogadása és közvetítése. Mindennapjaink része az aktív zenélés, a közös éneklés, a közös hangszeres muzsikálás. Fontos számunkra, hogy megismertessük a gyermekeket a zeneértés alapjaival, segítsük őket a zeneirodalomban való tájékozódásban. Felfedeztetjük a néptánc és a néphagyományok szépségeit, megőrzésük jelentőségét. Ösztönözzük a képzőművészetnek, mint önkifejező eszköznek a bátor használatát, támpontokat adunk a művészeti kommunikáció értelmezéséhez minden művészeti ágban.

2.3. A pedagógiai munka feladatai, eljárásai

I-4. osztály

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődését és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi a saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermek játék- és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetít, alapvető képességeket és alapkészségeket fejleszt.

Ez a szakasz a kíváncsiságra és az érdeklődésre épít, és az ez által motivált munkában fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és előmozdítja érzélemvilágának gazdagodását. Mintákat ad az ismeretszerzéshez a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozza a tanulási szokásokat.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, közreműködik a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális- kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadhatnak.

Tudatosítja a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, megerősíti a humánus magatartásmintákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését. A pedagógiai munka középpontjában tehát a személyre szabott fejlesztés törekvése áll.

5-8. osztály

Az alapfokú nevelés-oktatás második szakasza szervesen folytatja az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a készségek és képességek fejlesztését. Ebben a szakaszban azokat a képességeket, készségeket fejleszti, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét. Gyakorlati módon igazolja a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékét. E szakasz szocializációs folyamatában az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösségben. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Kiemelkedő feladata az iskolának a nemzeti, nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása, és ápolásukra való nevelés. Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készíti más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására is.

2.4. A fejlesztés kiemelt területei

I-4. osztály

A test és a lélek harmonikus fejlesztése: a mozgásigény kielégítésével és a mozgáskultúra megalapozásával; a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; az egészséges életmód alapvető ismereteinek közvetítésével, az ezt elősegítő szokások alakításával; az érzelmi élet gazdagításával; az önismeret fejlesztésével, a reális önismeret fejlesztésével, a társas kapcsolatok igényének erősítésével.

A szocializáció folyamatainak elősegítése: a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával; a kortárs kapcsolatok megerősítésével; elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával.

Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése: a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátíttatásával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

A tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása, a felfedezés lehetősége, a kreativitás fejlesztése, a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya, a tanulók egészséges terhelése; fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelés.

5-8. osztály

A test és a lélek harmonikus fejlesztése: a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával, az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatásával; az érzelmi intelligencia mélyítésével, gazdagításával; az önismeret alakításával, az önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A szocializáció folyamatának elősegítése: az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával; az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kíváncsatos összhangjának felismertetésével; az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával.

Az alpműveltség továbbépítése: a differenciálódó tantárgyi rendszerben a mentális képességek céltudatos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával, gyakoroltatásával. Az iskolai tanulás folyamatában a gyakorlatközpontúság, az életvitelhez szükséges alkalmazható tudás gyarapítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése érvényesül. A tanulók megszerzett tudásukat valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák, döntésképeségüket szervezett gyakorlatokban és spontán élethelyzetekben is érvényesítik. A tanulási tevékenységben növekvő szerepet kap a közvetett kommunikáció - írásbeliség, vizuális kommunikáció, számítógépes érintkezés - és megjelenik a nem anyanyelven folyó kapcsolatteremtés. A "tanulás tanulása", az önálló tájékozódás, az informatika alkalmazása, és az idegen nyelvek tanulása iránti igény fejlesztése is hozzájárul az alpműveltség továbbépítéséhez.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása; a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük. E szakaszban növekszik az együttműködésre építő (kooperatív- interaktív) tanulási technikák és tanulásszervezési módok szerepe. Növekszik a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok aránya (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték stb.). Az iskola épít a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre. Ezért heurisztikus tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket egyaránt kínál. Az így szervezett tanulási folyamat juttatja közel őket a megismerés, a tudás öröméhez és erősíti meg önbizalmukat. A tanulási folyamatban értik meg a tanulók a követelmények lényegét és ismerik meg önmaguk teljesítményének értékét.

3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Tanulóinknak hirtelen változásokra kell jól reagálniuk, a bizonytalanság érzését el kell tudniuk viselni, váratlan helyzetekben gyorsan és jól kell dönteniük, pályák, lehetőségek, életformák között kell újra és újra jól választaniuk, mindeközben meg kell őrizniük emberségüket, ki kell bontakoztatniuk képességeiket, meg kell találniuk önmagukat, gazdagon ki kell építeniük közösségeiket.

A nevelés, oktatás tudatosan megtervezett és megszervezett tevékenység. Ennek során ki kell művelni a fiatalok személyiségét, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget. Fontos feladat a motiválás. Ki kell alakítani a kötelességek és jogok egyensúlyát úgy, hogy tartsák tiszteletben mások jogait is. A nevelésnek fel kell tárnia az egyén és a közösség egymásra utaltságát.

Iskolánk nevelési és oktatási gyakorlatában az értékek egyensúlyára törekedve egy állampolgári eszménykép körvonalait vázolja fel. Ennek megfelelően az értékek öt csoportját határozzuk meg:

- biológiai lét értékei (az élet tisztelete, az egészség értéke, stb.),
- az „én” harmóniájára vonatkozó értékek (önismeret, önbizalom, önművelés, stb.),
- a társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (tisztelet, szolidaritás, szeretet, tolerancia),
- a társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (folyamatos tanulás, problémaérzékenység, kreativitás, szellemi igényesség, stb.),
- a humanizált társadalom- és világkép értékei (hazaszeretet, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, a hazai és egyetemes emberi kultúra értékei, stb.).

3.1. Fejlesztési célok

A személyiségfejlesztés általános célja a minden emberben benne rejlő fejlődési lehetőségek minél teljesebb megvalósulásának, a tanulói személyiség teljes kibontakozásának segítése. Ebből fakadnak konkrét céljaink:

- az esélyegyenlőség és az egyes tanulók fejlettségét, lehetőségeit, érdeklődését figyelembe vevő nevelés, oktatás,
- olyan iskolai életmód megszervezése és működtetése, amelyben a tanuló a nevelési folyamatoknak nem tárgya, hanem alanya, vagyis amelyben gyermeki, serdülői szükségletei megvalósulnak,
- az egyértelmű elvárások és feladatok a gyermeki, a serdülői személyiség méltóságának, önállóságának tiszteletben tartásával párosuljanak,
- a tanulók testi és értelmi, erkölcsi és érzelmi, művészeti esztétikai és gyakorlati képességeinek fejlesztése,
- a művészeti képességeket és készségeket kiemelt fontosságúnak tartjuk.

3.2. A fejlesztés fő területei

3.2.1. Életmód

Feladatunk: az életmód motívumainak, képességeinek és szokásainak olyan színvonalú elsajátítása, ami lehetővé teszi az eredményes, egészséges és kulturált egyéni, családi életmód, életvitel kialakulását, fenntartását. A változásokhoz való alkalmazkodás az életmód változtatását, fejlesztését követeli meg. Az iskolai életmódnak, nevelésnek segítenie kell a tanulókat abban, hogy nyitott, önfejlesztő személyiséggé váljanak, megalapozza én tudatuk (identitástudatuk) kialakulását, az alapvető összefüggéseknek megfelelően rendezett világképük, emberképük, a reális önismereten alapuló énképük alakuljon ki.

Képességek, készségek és szokások: az életmóddal kapcsolatos (értékelési és önfejlesztési) képességek a személyiség nyitottságát, önfejlődését, az önkiszolgálási és gondoskodási szokások, készségek és ismeretek pedig az önmagunkról és másokról való gondoskodást szolgálják.

Az önkiszolgálás és a gondoskodás szokásai és készségei közül az alábbiak kapnak kiemelt figyelmet:

- az egészséges életmódra nevelés (öltözködés, tisztálkodás, táplálkozás),
- a szabályos közlekedésre nevelés (gyalogos, tömegközlekedés, kerékpáros),
- a szabadidő hasznos eltöltésére nevelés (sport, kultúra, szórakozás),
- a család szerepének fontosságára nevelés.

3.2.2. Értelem

Alapvető követelmény számunkra a hiteles információnyújtás, az önálló ismeretszerzés, az önművelés képességének kialakítása. Ki kell alakítanunk azokat az alapvető jártasságokat, képességeket, amelyek alkalmassá teszik a tanulókat a különböző ismeretszerzési technikák elsajátítására. A tanulók megtanulnak önállóan tájékozódni, ismereteket szerezni, felhasználni. Célunk, hogy a különböző csatornákon érkező információkat tanítványaink képesek legyenek beépíteni saját műveltségképükbe. A tanárközpontú oktatás helyett a gyermekközpontú, önálló ismeretszerzésre, tájékozódásra alapozott könyv-, könyvtár-, számítógép használat elsajátítására helyezzük a hangsúlyt.

Tanulási motívumok: nevelésünk és oktatásunk meghatározó jelentőségű feladata, hogy tanítványaink szeressenek iskolába járni, szívesen végezzék az ott elvárt feladatokat, ami a tanulási motívumok folyamatos fejlesztését követeli meg az iskola, az osztály életmódja, légköre, szelleme, a pedagógusok és a tanulók viszonya, a nevelési és tanítási módok által.

Feladataink:

- a kíváncsiság, a játékszeretet, a megoldási késztetés, alkotásvágy ápolása és fejlesztése,
- a gyermek elismerési vágyának, sikerélményének kielégítése, fenntartása, fejlesztése,
- a pedagógus-diák és tanulóközi kötődések létrejöttének és fenntartásának segítése,
- a tanulási szokások kialakítása,
- a tantárgyi kötődés, az érdeklődés kialakítása,

- a tanulás, mint érték elfogadtatása.

Alapvető feladatunk, hogy a feldolgozott tartalmakat felhasználjuk a tanulók értelmi képességeinek (különösen a megfigyelés, a kódolás, a rendszerezés, a problémamegoldás, a következtetés, az értelmezés, az indoklás) fejlesztésére.

3.2.3. Társadalmi felkészültség

Ahhoz, hogy az emberek részt tudjanak venni, és közre tudjanak működni a társadalom életében, és eredményesen tudják érdekeiket képviselni, érvényesíteni, mindenekelőtt fejlett szociális motívumrendszerrel kell rendelkezniük. A motívumok alapján meghozott döntéseik megvalósítása jól fejlett szociális képességek és készségek nélkül lehetetlen.

Szociális motívumok: A társadalmi felkészültség fejlesztésének elsődleges feladata, hogy a felnövekvő nemzedékek képesek legyenek a szűkebb és tágabb közösség, a haza, a társadalom szolgálatára. Az érdekérvényesítés és az együttműködés a tisztesség és a kölcsönös előnyök elvét kövesse. A szociális motívumok fejlődésének az a feltétele, hogy olyan közegben éljen a tanuló, olyan legyen az iskolai életmód, amelyben folyamatosan tapasztalhatja az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének előnyeit, hiányuk hátrányos következményeit. Olyan közeget kell biztosítanunk számára, amelyben megélheti és értékelheti érdekeinek (motívumainak, érzelmeinek, a pillanatnyi motivációknak) a működését, az érdekütköztetés, az érdekfüggés, az érdekegyezés, az együttműködés várható és tényleges következményeit, valamint olyan közeget, amely a fenti elvektől eltérő magatartás folyamatos értékelésével, elemzésével, értelmezésével segít beláttatni, hogy a fenti elvek követése végső soron saját érdekeit is szolgálja.

Szociális képességek és készségek: A társadalmi felkészültség fejlesztésének másik alapvető feladata, hogy a tanulók ne csak képesek, hanem fejlett szociális képességeik és készségeik birtokában képesek is legyenek a szűkebb és tágabb közösség, a haza, a társadalom szolgálatára és a kölcsönös előnyök, a megegyezésre törekvő konfliktuskezelés elve szerinti cselekvésre. A szociális képességek – az önzetlen segítség, az együttműködés, a demokratikus vezetés és a tisztességes versengés (verseny) – gyakorlása, megismerése, megértése alapján fejlődhetnek a fenti elveknek megfelelően.

Az alapvető szociális képességek a szociális készségek és ismeretek sokaságának elsajátításával fejlődnek. Ezek közül kiemelt figyelmet fordítunk a beleélési készség (empátia), az érdektisztázó készség (amelynek segítségével a konfliktusok többségéről kiderül, hogy nem fontos), a visszajelző készség (amelynek fejletlensége miatt a fölöslegesen beavatkozó, a dicsérő, a buzdító, a figyelmeztető, a bíráló, stb. visszajelzéseink gyakran vezetnek társadalmi felkészültségünk hibás működésére), a kötődési készség, a konfliktuskezelő készség, a szociális funkciójú kommunikációs készség (vitakészség), a szervezőkészség fejlesztésére, valamint a versengés (verseny), a demokratikus vezetés, az együttműködés, a segítség alapvető speciális készségeinek és ismereteinek elsajátítására.

3.2.4. Természeti felkészültség

A mai ember ismeretei eljutottak arra a szintre, hogy képesek megzavarni, veszélyeztetni a saját létfeltételeit képező rendszerek működését. A legutóbbi időkben az ember azt is kezdi megérteni, hogy ezek a rendszerek hogyan viselkednek, működnek, milyen feltételekkel maradnak fenn, milyen hatások zavarhatják meg, veszélyeztethetik dinamikus egyensúlyukat. E tudásnak megfelelő motívumrendszer, cselekvési szabályrendszer és világkép ma még csak

kevesekben alakult ki. E motívumrendszer kialakulását az ökológiai szemléletmódú természettudományos (földrajzi, biológiai, kémiai, fizikai) felkészültség elsajátítása segítheti elő, amely egyúttal az ennek megfelelő gondolkodásmód és képességek elsajátításának, a korszerű természeti világkép kialakításának eszköze is.

A természeti felkészültség követelményei a természethez való viszonyulás motívumainak, az ökológiai szemléletmódú természettudományos felkészültség, a tudományos gondolkodás, valamint a természeti világkép elérendő fejlődését írják le.

3.2.5. Technikai felkészültség

Feladatunk:

- nyolc év alatt minden tanulóban általános technikai felkészültséget alakítsunk ki,
- megfelelő technika motívumok (reális hasznosság- és veszélytudat, technikai érdeklődés, tettvágy, igényesség) létrejöttét segítjük,
- fejlesszük az állóképességét,
- tanítsuk meg a mindennapi életben szükséges technikai készségeket, ismereteket, hogy az ember otthonában és munkahelyén elkerülje a baleseteket, tudatlansága miatt ne okozzon károkat,
- tanulóink használni tudják a köznapi technikai eszközöket, berendezéseket, gépeket, értsék működési elveiket, a legegyszerűbbeket karban tudják tartani,
- a különböző tantárgyak (első sorban a történelem, a fizika, a biológia és a kémia technikai ismeretinek összehangolt tanításával olyan technikai tudatot alapozzon meg, amelynek birtokában a tanuló ismeri és érti a technika szerepét az emberiség fejlődésében, a jelen problémáinak megoldásában, kész és képes fellépni a környezetromboló, az emberi létet veszélyeztető felelőtlen alkalmazások ellen.

3.2.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink összegzése:

Engedjük a gyerekeket játszani is! Engedjük meg, hogy legyenek ötleteik, legyen érkezésük rácsodálkozni a világra, engedjük meg, hogy gondolkodjanak, alkalomadtán, hogy tévedjenek, s kijavítsák tévedéseiket! Ne tegyünk rájuk annyi terhet, hogy a mosolygó arcok néhány év alatt sápadttá, ijedtté váljanak.

Kodály Zoltán szenvedélyes hangon nyilatkozott az általa megálmodott és valóra váltott ének-zene tagozatos iskoláról:

„Ezek a gyerekek az összes tantárgyból jobb eredményeket érnek el. A zenével való mindennapi foglalkozás annyira felfrissíti a szellemet, hogy az ember minden más tárgy iránt sokkal fogékonyabb. És ezen túl is úgy látszik, hogy a zene az egész emberre általában kihat, ritmikusan és harmonikusan hat az emberre. Ezek a muzsikáló gyerekek azáltal, hogy él bennük a zene, egészségükben harmonikusabb emberekké válnak. Ezek az iskolák nem zeneiskolák, hanem emberiskolák.”

A gyermeknek, tanulóknak joga, hogy adottságainak, képességének, érdeklődésének megfelelő oktatásban részesüljön, képességeihez mértén továbbtanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőképességet alapozza meg, illetve felkészít a szakirányú

továbbtanulásra. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

Az Andor Ilona Ének- Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskolát a fenntartó azzal a céllal hozta létre, hogy alapfokú művészeti tevékenységet is folytasson. Az iskola a zeneművészet, a táncművészet, a képző-és iparművészet, valamint a szín-és bábművészeti ágakban folytathat alapfokú művészeti iskolai képzést.

4. Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztés magában foglalja az egészségmegőrzést (promóciót), a betegségek megelőzését (prevenciót), és a betegség mihamarabbi gyógyításához szükséges nevelést, oktatást, így tehát az egészségnevelést is.

A magyar nyelv páratlanul szépen fejezi ki a teljességet és komplexitást az „egészség” elnevezéssel.

4.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Napjainkban egyetértés van abban, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jóllét állapota. Az egészségfejlesztés magában foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az önépítés feladatait, módszereit.

Az egészségfejlesztés fő feladata egy általánosan érvényes egészségfejlesztő politika kifejlesztése, egészségfejlesztő környezet megteremtése, az egészségfejlesztő közösségi tevékenység, az egyéni képességek fejlesztése, és szemléletválttatás.

Megszilárdításában fontos szerepet játszik az iskolai és iskolán kívüli nevelés, prevenció, nemekhez igazított pedagógia, pozitív énkép kialakítása, egészséges életstílus-modell megteremtése, hatékony kommunikáció (empátia, tolerancia), demokratikus környezet, „élni tudás” elvének érvényesítése, konfliktuskezelési, illetve tanulás-módszertani ismeretek megléte, felnőttek példamutatása, kortárs oktatók bevonása.

Az iskolai egészségfejlesztés történhet:

- osztályfőnöki, környezetismeret, biológia, ill. testnevelés órán történő
- egészségnevelés,
- alkalmi esemény (sportnap, akció, egészségnap, egészséghét),
- önfejlesztő tréningek,
- kiscsoportos megbeszélések,
- rendszeresen ismétlődő foglalkozás, vagy verseny,
- mindennapos sporttevékenység, testnevelés óra,
- sportkör, szakkör, klubfoglalkozás,
- egyéb lehetőségek (előadás, bemutató, filmvetítés, verseny) keretei között.

6-10 éves korig:

- az önellátással kapcsolatos aktuális feladatok
- a testi felépítés megerősítése
- családi életre nevelés

11-14 éves korig:

- a kulturált külső, személyi gondozás, szokások kialakítása

- az egészséges táplálkozás szerepe a pubertás korban
- a testi átalakulásra való felkészülés
- fizikai állóképesség, erőnlét továbbfejlesztése
- a szexuális érés okozta változások tudatosítása
- segítségnyújtási képességek fejlesztése
- önismereti feladatok, polgárvédelmi és önmentési képességek fejlesztése
- tanórán kívüli (óraközi szünetekben, vagy tanítás után folyó) egészségnevelő módszerek alkalmazása.

Az egészséges életmódra irányuló kiegészítő tanulói tevékenységek lehetnek a felkészülés és előadás az egészséges életmódra nevelés egyes témaköreiben, az egészségfejlesztéshez-drogmegelőzéshez kapcsolódó témák és szaktárgyak összekapcsolása, a kortárssegítés módszereinek elsajátítása és gyakorlása.

Közegészségügyi feladatok:

- lelki egészség megőrzése
- drogprevenciós munka
- egészséges napirend kialakítása

Ellenőrzés értékelés

Évente kérdőíves módszerrel mérjük a személyi higiénias szokásokat, egészséges életmódot, szexuális kultúrát, a családi életre nevelést, „drogszokásokat”, a bűnmegelőzés hatékonyságát, életvezetési ismereteket.

4.2. Az egészségnevelés célja

A társadalom az emberi méltóságot, testi, lelki és szociális jólétet, valamint az alkotóképességet kiemelt fontosságúnak tartja. Az utóbbi évtizedekben kedvezőtlenül alakult a népesség egészség állapota. A helyzet kialakulásáért az egészségtelen életmód, a hiányos egészségkultúra, a környezeti tényezők és a hiányos prevenciós tevékenység felelős.

Az iskolai egészségnevelés célja, a testi és lelki egészség kialakítása, amit az élet minden területén már gyermekkorban kell megkezdeni, majd folyamatosan erősíteni a saját szellemi, fizikai állapotáért felelősséget vállaló, tudatos életvitelre berendezkedő állampolgári magatartást. Az egészségnevelés során a tanulót olyan gyakorlati tudáshoz és képességekhez kell segíteni, amelyek használatával saját egészségének megőrzésén túl, egy biztos és egészséges külső világ megteremtését célzó értelmes döntéseket tud hozni.

Az iskolai egészségneveléssel kapcsolatos feladatok meghatározása:

- Az iskolai épületek, berendezési tárgyak, játszóudvarok, biztonsági eszközök átalakításával, az iskolai étkezés (konyha, büfé) megszervezésével egészségfejlesztésre alkalmas munka- és tanulási környezetet kell teremteni.
- Az iskolai egészségnevelési célok megvalósítása érdekében a tanulók aktív közreműködésére építő, egységes egészségnevelési programot kell készíteni.

- Az egészséges életmódra szoktatáshoz mind a tanuló és családja, mind az iskolai közösség számára az élet minden területére kiterjedő, reális és elfogadható alternatívákat kell nyújtani.
- Az egyén egészségének és az iskolai közösség biztonságának növelése érdekében világos, a megvalósítás módját is megjelölő célokat kell megfogalmazni.
- Minden tanulónak meg kell tanulnia élni saját fizikai, lelki és szociális lehetőségeivel.
- Az országos egészségfejlesztési célokat az iskola, szülők, egészségügyi szakemberek.
- Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének.
- A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészség- megőrzést preferáló magatartás fontos része.
- A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.
- Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása.
- Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.

4.3. Iskolai egészségmegőrző program

Az egészséges és produktív felnőtt életre való felkészítésnek az élet minden területét fel kell ölelnie:

- egészséges táplálkozás,
- egészségtudatos testápolási szokások,
- rendszeres testmozgás,
- lelki egészség, harmonikus életvitel,
- függőségre vezető szokások (kávé, cigaretta, alkohol, drog) kerülése,
- emberi kapcsolatok ápolása (konfliktuskezelés és kommunikáció),
- átgondolt szexuális magatartás,
- családi életre nevelés,
- szándékos és véletlen balesetek megelőzése,
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét,
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát,
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében,

- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelést,
- a stressz- és feszültségoldás módszereit,
- komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítását és megvalósítását,
- az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.

Intézményen belüli segítők:

- DÖK segítő
- testnevelők
- tanítók
- tanárok
- fejlesztőpedagógus

Az iskolai egészségnevelést segítő külső szervezetek:

- védőnő
- iskolaorvos
- PSZI
- Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekjóléti Központ
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat
- Rendőrség
- közétkeztetést ellátó szervezet (étrend)

4.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

- Fogalom: Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.
- Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.
- Az ismeretek elsajátítása az intézményben nem önálló tantárgyként, hanem a természetismeret, biológia, testnevelés, rajz - és vizuális kultúra, technika, kémia, fizika és osztályfőnöki órák keretei között folyamatosan történik.
- Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek az iskolai nevelés-oktatás egészében
- Az intézmény házirendjében, szervezeti és működési szabályzatában, valamint a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás zajlik a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon és szükség szerint, így például kirándulások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az technika, a fizika, a kémia tantárgyak tanításakor.

Az elsősegély-alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók vészhelyzetben a lehető legjobb döntést hozzák.

Ehhez szükséges, hogy a diákok

- hasznos ismereteket kapjanak az alapvető elsősegély-nyújtási fogalmakról, módokról;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- baleset-megelőzési és elsősegély-nyújtási alapismeretek területén jártasságokkal rendelkezzenek a tanulók
- az elsősegélynyújtás alapismereteinek bemutatása és gyakoroltatása a tanulók életkorának megfelelő formában és tartalommal.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az intézmény kapcsolatot épít ki a szakmai szervezetekkel (Országos Mentőszolgálat, Magyar Vöröskereszt)
- lehetőség szerint tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését
- projekt nap szervezése egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással kapcsolatos témában.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak (természetismeret, biológia, technika, kémia, fizika, testnevelés, osztályfőnöki) tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek: légúti akadály, vérzéscsillapítás, sebellátás, égési sérülések típusai és ellátásuk, komplex újraélesztés, mérgezések, általános tűzvédelmi ismeretek, füstmérgezés esetén teendők, vegyszer okozta sérülések, vegyi anyagok az iskolában, epilepsziás gyermek az iskolában, teendők, eszméletvesztés tünetei, ellátása, életjelenségek, újraélesztés, sebek ellátása, teendők közlekedési baleset esetén.

A foglalkozások tartásában közreműködő személyek:

- pedagógusok
- iskolaorvos
- védőnő
- meghívott szakember (pl: OMSZ munkatárs, Vöröskereszt munkatárs)

Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése

- A továbbképzés célcsoportja: bármely pedagógus: tanító, tanár illetve pedagógiai asszisztens.
- A továbbképzés végére a résztvevők legyenek képesek a: - baleseti helyzetek felismerésére, azok ellátására, segélyhívásra; - társszervezetekkel kapcsolat felvételre; - baleseti szimulációk megrendezésére; - pedagógiai eszköztárukat bővíteni a megismert lehetőségekkel, valamint ismereteiket önállóan fejleszteni.
- Elérendő célkitűzésünk, hogy délelőtt és délután legalább egy elsősegélyből képzett nevelő tartózkodjon egyszerre az épületben.
- Alapszintű elsősegélynyújtó foglalkozás szervezésére tanévenként legalább egy alkalommal kerül a pedagógusok számára.

Tematika:

- vészhelyzetek felismerése
- helyszínbiztosítás
- általános betegvizsgálat
- vérzéscsillapítás,
- végtagsérülések felismerése és ellátása
- komplex újraélesztés és félautomata defibrillátor használata - égési és marási sérülések - mérgezések
- stroke,
- infarktus, angina
- görcsrohamok
- egyéb belgyógyászati esetek

4.5. Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fitsségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. A napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.

6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az emberi élet alapja a társas lét. Az ebben való eligazodáshoz elengedhetetlen a közösségben való nevelés, amely mint tanulási színtér is megjelenik. A társas viselkedés egyéni tanulási színtere a csoport, a közösség (család, iskola, egyház, baráti kör, sportkörök, művészeti csoportok, különböző egyesületek).

Mivel a közösség egyénekből áll, az igazi közösség kibontakoztatja, fejleszti az egyéniséget. Maga a közösség a fejlődés keretét biztosítja, miközben tagjai önfejlődésével a közösség is fejlődik, több lesz, mint tagjai egyszerű együttese. Az iskola a különböző törekvéseket, értékeket képviselő heterogén csoportok együttese. A közösség tagjai egyedi, megismételhetetlen, komplex, egymástól eltérő tulajdonságokkal jellemezhetők, akik megismerik, elfogadják egymás sajátosságait, különbözőségeit.

Egy személy több csoport, közösség tagja is lehet. A csoport tagja tetteivel folyamatosan alakítja közössége arculatát, ami visszahat rá és befolyásolja további cselekedeteit; a csoporthoz tartozás alakítja az egyént, a csoport iránti elkötelezettségek, a sajátos szabályok és viselkedési módok elsajátítását, gyakorlását, továbbá a csoport szabályainak, értékrendjének kialakítását, másoktól elvárását.

Az iskolánkban folyó közösségi nevelés célja, hogy a közösség, mint tevékenységi keret segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontását úgy, hogy azok az életpálya későbbi szakaszaiban is képesek legyenek érdekeiket összhangba hozni a közösségével. Individuumuk megőrzése mellett különböző élethelyzetekre szocializálhatóvá váljanak.

A közösségfejlesztés feladatai:

- Ismerjék meg a társas együttélés alapvető szabályait, gyakorolják a különböző viselkedésformákat (konstruktív, együttműködő).
- Ismerjék meg népünk és az európai kulturális örökség jellemző sajátosságait.
- Legyenek képesek felismerni a társadalmi viszonyrendszereket, ismerjék meg és gyakorolják az állampolgári jogokat és kötelességeket.
- Legyenek nyitottak, megértőek a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülik meg ezeket.
- Gyakorolják a konfliktuskezelést, utasítsák el az erőszakos megoldásokat, a destruktív viselkedési formákat.
- Bátran alkossanak véleményt, álláspontjukat érvekkel támasszák alá, igyekezzenek elképzeléseiknek meggyőzéssel érvényt szerezni.
- Viselkedjenek környezettudatosan.
- Kapjanak kellő támogatást a káros szenvedélyektől való távolságtartásra.
- Legyenek képesek koncepcióváltásra, felnőtt életük során esetleg pályamódosításra.
- Fordítsanak gondot az önellenőrzésre és egymás segítésére.

Mindezen személyiség- és közösségfejlesztő tevékenységekkel célunk, hogy a munkában örömet lelő, fizikailag és lelkileg teherbíró, jó konfliktuskezelő, empátiával rendelkező, a társadalomba beilleszkedő fiatalokat neveljünk.

A közösségi nevelés területei:

- a család,
- az iskola,
- az iskolán kívüli közösségek.

Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekszünk:

- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel.
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással; helyes cselekvések bemutatásával; bírálat, önbírálat segítségével).
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének (ki)fejlesztése.
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzetének erősítése.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái, a közösen átélt élmények, az örömet adó munkaformák, a problémamegoldás a közösségfejlesztés kiváló területei.

Tanórán kívüli foglalkozások:

- napközi, tanulószoba,
- felzárkóztató és tehetséggondozó programok,
- művészeti foglalkozások, csoportfoglalkozások,
- iskolai ünnepek, hagyományok,
- szabadidős programok (múzeumlátogatás, kiállítások, színházlátogatások stb.),
- kirándulások, erdei iskolák, táborok.

5.1. A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Diák-önkormányzati tevékenység

A tanulók, a tanulóközösségek, valamint a diákkörök érdekeinek képviselőjét az iskolai diákönkormányzat látja el. Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

A diákönkormányzat feladatai közé tartozik:

- közös célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő, vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,

- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját sikereire, értékeire.

Szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái, a közösen átélt élmények, az örömet adó munkaformák, a problémamegoldás a közösségfejlesztés kiváló területei.

Minden terület sajátos foglalkoztatási formát követel, de valamennyi tevékenyen hozzájárul:

- az egyén közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó-, és vitakészségének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

5.2. Iskolában folyó közösségfejlesztés fő területei

5.2.1. A tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák)

A tanórán résztvevő tanulók egy közösség tagjai, az osztályközösségé, amelyet közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és tudat tart össze.

Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekszünk:

- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással; helyes cselekvések bemutatásával; bírálat, önbírálat segítségével),
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének (ki)fejlesztése
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzetének erősítése,
- A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái, a közösen átélt élmények, az örömet adó munkaformák, a problémamegoldás a közösségfejlesztés kiváló területei.
- Iskolai ünnepek, hagyományok.

5.2.2. Diák-önkormányzati tevékenység

A tanulók, a tanulóközösségek, valamint a diákkörök érdekeinek képviselőit az iskolai diákönkormányzat látja el. Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Mind a három terület sajátos foglalkoztatási formát követel, de valamennyi tevékenyen hozzájárul:

- az egyén közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó-, és vitakészségének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A közösségfejlesztés elválaszthatatlan a személyiség fejlődésétől, s mindkettőre elsőrendű hatással van az iskola felnőtt közössége (pedagógusok, illetve az oktatást segítő munkatársak), akik megjelenésükkel, viselkedésükkel, beszédstílusukkal, empátiás készségükkel és társas kapcsolataikkal példaként állnak a tanulók előtt.

5.2.3. A szülőkkel való kapcsolattartás

Büszkék vagyunk arra, hogy iskolánkban a szülőkkel évek óta jó a kapcsolat. A szülők elfogadják intézményünk nevelési- oktatási célkitűzéseit, segítően működnek együtt a feladatok megoldásában tudva, hogy csak egymást erősítve érhetjük el a kívánt eredményt. Iskolánk egyik vonzereje az a bensőséges, olykor baráti kapcsolat, amely kialakul részben a szülők, illetve a szülők és pedagógusok között. A tanulásnak, a munkának, a hagyományos értékeknek presztízse van intézményünkben, ehhez nagymértékben hozzájárulnak a családok is.

5.2.4. A tanulók és az iskola együttműködése

Törekszünk arra, hogy a tanulókkal kölcsönös tiszteleten, empátián, tolerancián alapuló kapcsolatot alakítsunk ki. A diákokkal történő kapcsolattartás egyik formája a diákönkormányzat működése, amelynek feladata a diákok érdekvédelme, a tartalmas szabadidős tevékenység szervezése, ötleteik megvalósítása. (Bővebben a DÖK működésénél)

6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

6.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok részletes feladatait személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órák megtartása és az azokra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- a különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák, a képességfelmérés, a Mókuscshalogató foglalkozások előkészítése és lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok: tehetséggondozás, felzárkóztatás,
- felkészítés tanulmányi és művészeti versenyekre, fesztiválokra, bemutatókra, találkozókra és kiállításokra,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete tanítás előtt és után, az óráközi szünetekben és ebédeléskor az ügyeleti rend szerint, szabadidős tevékenységek során,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi és egyéb értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása,
- az épület helyiségeinek dekorálása.

Az osztályfőnököket – a munkaközösségek vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

6.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik a diákönkormányzattal, segíti a tanulóközösség kialakulását, meghatározó a szerepe a közösségformálásban.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, a tanulók hiányzását, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: az e-napló vezetése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolásának nyomon követése.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola tagozati igazgatóhelyettesével, felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére, a távolmaradás engedélyezésére.
- Részt vesz a munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Órát látogat az osztályban.
- Formálja a közösséget.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

7.1. Tehetséggondozás

„A jövő a gyermekeinken múlik. A mi feladatunk pedig az, hogy segítsünk nekik kibontakoztatni a mindannyiukban ott rejlő tehetséget.”

Csikszentmihályi Mihály

Nevelési cél

Minden diákban ott rejlik a lehetőség, hogy képességeit teljesítménybe fordítva sikerélményt szerezzen, a tanulás élmény és öröm legyen számára, tudatos, aktív, produktív felnőtté váljon.

Ennek szellemében iskolánk tehetségtámogató programjait az alábbi nevelési célok határozzák meg:

- a fejlődési szemléletben rejlő lehetőségekkel megismertetni minden tanulót;
- a tanulók sokoldalú, nyitott, érdeklődő, kreatív, rugalmas személyiséggé fejlesztése;
- a kommunikációs készség fejlesztése, a konstruktív konfliktuskezelés eszköztárának kialakítása;
- a sokszínűség, a változatosság, az önmegvalósítás lehetőségeinek biztosítása;
- erőforrásaik ismeretében képesek legyenek a nehézségekben fejlődési lehetőséget látván a kihívásokhoz rugalmasan alkalmazkodni;
- a feladatok elvégzését oldott légkörben, szívesen végezzék, hogy átélhessék az alkotás örömét, a produktum létrehozását;
- az egyéni erősségekre, érdeklődésre épülő tanulási helyzetek által sikerélményhez juttatni a diákokat, hogy sikerélményeik által képessé váljanak az önszabályozott tanulásra, az élethosszig tartó tanulásra;
- meglátni és megláttatni illetve továbbfejleszteni minden gyermekben saját és társai értékeit, így segítve az együttműködést;
- képessé tenni a diákokat a flow-élmény megélésére, a tartalmas élet feltételeinek megteremtésére.

Elsődleges célunk minden gyermeknek segíteni, hogyan tudja saját erősségeit felismerve, elfogadva képességeit teljesítménybe fordítani.

Alapelvek

A tehetséggondozás kiindulópontja, hogy úgy tekintünk minden gyerekre, hogy lehet tehetséges valamilyen, aminek kibontakoztatásához változatos lehetőségeket kell biztosítani iskolai kereteken belül.

Tehetségtámogató munkánkat a *Komplex tehetségtámogatás stratégiája a baptista intézményekben* dokumentumra alapozzuk az alábbiak szerint:

Tehetségtámogatás keretei

Tehetség meghatározása

A „tehetség” köznap értelemben átlagon felüli adottság. Jelenthet kiemelkedő intellektuális képességet, művészeti adottságot, sportteljesítményt, eredeti gondolkodást, bizonyos tevékenységek iránti elkötelezettséget. A környezet segítő hatása elengedhetetlen a tehetség kibontakoztatásához.

A tehetség természeti erő, amely a megjelenésére alkalmas környezetben alkotó erővé válhat. A tehetség sajátos attitűd és reakciómód, amely kiemelkedő képességek kifejlesztésére és alkotó teljesítménybe fordítására irányul. Mindenre úgy kell tekinteni, hogy akár tehetség is lehet. A környezeti tényezők, különösen az elvárások és a motiváció jelentősen befolyásolják a tehetség megjelenését.

Tehetségvizsgálat komplexitása

A **tehetségvizsgálatok** egy adott közösség és/vagy adott egyének megismerésére irányulnak, és nem a tehetségek kiválogatását célozzák. A tehetségvizsgálatok célja a megfelelő fejlesztő környezet biztosítása akár egyénről, akár egy közösségről van szó. A tehetségvizsgálat több forrás bevonásával történik, a személyes és környezeti változók interakciójában kerülnek elemzésre az információk. A tehetségvizsgálatok az erős és gyenge pontok azonosítására egyaránt figyelemmel vannak. A képesség, tanulási és motivációs profil alapján lehet fejlesztési környezetet felépíteni, megalapozottan programokba irányítani, vagy mentorhoz közvetíteni a tehetségeket.

A **tehetségazonosítás** célja a tehetségigéretnek felkutatása, a tehetségek azonosítása. Módszerei: szubjektív (alkalmi és strukturált megfigyelés, tulajdonságlisták alkalmazása, a szülők és a kortársak véleménye, visszajelzése); objektív (tesztek, pszichológiai mérések).

A szunnyadó tehetség kibontakoztatását, fejlesztését segítő komplex folyamat a **tehetséggondozás**. A tapasztalati lehetőséget és élményt nyújtó tanulási-fejlődési helyzetek teret biztosítanak a tehetséghasznosulási formák azonosítására. A tehetséggondozás fő formái: a mindennapi tevékenységbe épített komplex személyiségfejlesztés; egy-egy tudományos, művészeti, sport vagy egyéb tevékenység kiemelt művelése; tehetségvizsgálat; egyéni és csoportos konzultáció a családdal, szakemberekkel, a tehetségekkel; egyénre szabott segítség; pályázatok; versenyek, fellépések egyéb megjelenés; pályatanácsadás.

Kiemelt célunknak tekintjük a **tehetségbarát társadalom** erősítését. A tehetségbarát társadalom lehetőségeket biztosít egészen kicsi gyerekkortól kezdve a képességek fejlődésére. Tevékenységet és nem teljesítményt vár el a még éretlen képességek szintjén. A tehetségbarát társadalom rugalmas, ugyanakkor kiszámítható, határozott szabályokat és a képességek fejlődésének megfelelő szabadságot nyújt a további fejlődéshez. A tehetségbarát társadalom erősíti az egyén felelősségét saját tevékenységéért, fejlődéséért és teljesítményeiért.

Tehetségtámogatás alapelvei

Inkluzivitás

A tehetséggondozásnak befogadó jellege kell, hogy legyen. Mindenki számára elérhetővé kell tenni a változatos tanulási helyzetek megteremtése által, hogy érdeklődésének megfelelően teret kapjon képességei teljesítménybe fordításához.

A köznevelési intézmények felkészülten képesek fogadni a tehetség sokszínű megmutatkozását, lehetőséget biztosítanak a kettős különlegességű tehetségek gondozására is.

Komprehenzív szemlélet

A köznevelési intézmények a gyerekek eltérő érdeklődése, teljesítőképessége, tanulási üteme alapján biztosítja az önnön képességeik felismeréséhez elengedhetetlenül szükséges tudások és képességek megszerzését. Az intézmények alapvető feladata mindenki számára egyaránt biztosítani a világ megismeréséhez és a társadalomban való eligazodáshoz szükséges ténytudás megszerzésének, és a megszerzett ténytudás operacionalizálásához szükséges művelési tudás megszerzésének lehetőségét.

A köznevelési intézmények tehetséggondozó munkája révén megvalósul az esélyteremtés elve.

A tehetség különböző megnyilvánulási módjai értéként jelennek meg, melyek nemcsak elfogadásában, hanem a kortársi elfogadtatásában is szerepet vállal az intézmény.

Tevékenységfókus

A hatékony tehetséggondozás tevékenység- és nem teljesítményalapú. A teljesítmények következményként jelennek meg.

A köznevelési intézmények a tehetségsegítő programok sokszínűsége által segítik, hogy a tehetséges fiatalban meglévő potenciál életkora, kulturális, társadalmi háttere, elkötelezettsége, motivációja által meghatározottak szerint produktum létrehozását lehetővé tegyék.

Hosszú távú szemlélet

A tehetségsegítés általában a kora gyermekkortól a munkába állás és a tehetség hasznosulásának kezdeti fázisai idejéig (~35 éves korig) tart. A tehetségsegítés feladata így módon az életpálya-építés segítése – különös tekintettel az életszakasz-határok átlépésének zavartalanságának támogatásával.

Felelősség elve

A tehetséghasznosulás megfelelő módjainak azonosítása, lehetőségek szerinti biztosítása a társadalmi felelősségvállalás jegyében történik. A tehetséghasznosulás módjainak biztosítása az átjárhatóság és folyamatosság elve szerint érvényesül.

Tehetségtámogatás tevékenységei

Tehetségvizsgálat – intézményi tehetségtérkép

- differenciált tanórai munkaszervezés többszörös intelligencia elmélete alapján,
- képesség - kibontakoztató tárgy bevezetése az iskolákban.

Tehetségazonosítás: tehetségkeresés-azonosítás, amelynek célja a megnyilvánuló potenciális és/ vagy kibontakozott tehetségek erős és gyenge pontjainak megismerése.

Intézményünkben használt módszerek:

- pedagógusi megfigyelés, javaslattevés,
- tehetségazonosító tesztek (diák, szülő, pedagógus),
- tehetség-profil készítése koordinátor által,
- iskolapszichológus által felvett tesztek (személyiségjellemzők vizsgálata).

Tehetséggondozás: a tehetségek kibontakozását segítő tervszerű aktivitás és folyamat, melyet kiegészíti a komplex személyiségfejlesztés.

Intézményünkben használt módszerek:

- tehetségterület szerinti gazdagítás / dúsítás, gyorsítás/ léptetés

- intra- és interperszonális terület fejlesztése.

A megvalósítás módjai:

- egyéni támogatás (versenyfelkészítés, egyéni fejlesztés),
- csoportos fejlesztés (tagozat, szakkör, versenyfelkészítés).

Tehetségtanácsadás: a tehetséggondozásra vonatkozó útmutatás a (tehetséges) diák, a szülő/gondviselő, a tehetségesekkel foglalkozó szakember, az intézményvezető, a tehetség témakörrel ismerkedő személy számára.

Intézményünkben megvalósuló tehetség-tanácsadás:

	Célcsoport					
<i>Téma</i>	(tehetséges) diák	pedagógus	szülő/ gondviselő	tehetségekkel foglalkozó szakember	intézmény-vezető	tehetség téma- körrel ismerkedő személy
tehetség jellemzői		x	x	x		x
tehetséggondozás formái		x		x		x
kettős különlegességű tehetségek fejlesztése	x					
intra- és interperszonális terület fejlesztése	x					
pályaorientáció	x		x			
intézmény tehetséggondozó programjának jellemzői	x		x			
jó gyakorlat		x		x		
egyéni fejlesztés	x					

7.1.6. Feladatok

A megfelelő képzési, nevelési cél megvalósításához a tanulók komplex megismerése szükséges, ami nem nélkülözheti sem képességük, sem személyiségük sajátosságainak feltérképezését.

Tehetségazonosítás

- online tesztfelületen tehetség-tesztek (tehetségterület, tehetségtér, tehetségalkat) kitöltése, egyéni visszajelzés biztosítása;

- tehetség tanácsadás formájában szóbeli egyéni visszajelzés biztosítása;
- a pedagógusok támogatása a megfigyeléses módszerrel történő tehetségazonosításban;
- iskolapszichológus bevonása a tehetségazonosítás folyamatába (szűrővizsgálatok, tehetségazonosítás speciális eszközei).

Tehetséggondozás

- tehetség-tesztek eredményeinek beépítése egyes tanórai feladatok elkészítésébe, a hozzájuk kapcsolódó munkaszervezésbe,
- osztályfőnöki óra keretein belül megvalósuló tevékenységekkel a képességkibontakoztatás segítése,
- pályaorientáció támogatása,
- a tehetséges tanulók eredményeinek, sikereinek folyamatos és rendszeres értékelése iskolai ünnepélyek keretében.
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak alkalmazása:
- az "Élen a tanulásban", "Élen a sportban", „Élen a művészetekben” és az „Andor Ilona – emlékérem” kitüntetések kiosztása a tanévzáró ünnepélyen

Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet a tehetséges tanítványokra, hogy megfelelően lehessen gondoskodni a fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ennek megfelelően a tehetséggondozás és –fejlesztés szervezeti formái intézményünkben:

1. Tanórai tehetséggondozás
2. Tanórán kívüli tehetségfejlesztés

Tanórai tehetséggondozás

Tanórai tehetséggondozás célja, hogy minden diák érdeklődésének és elsődleges tehetségterületének megfelelően változatos tanulási helyzeteken keresztül sajátítsa el a tananyagot, kapjon lehetőséget tudása alkalmazására.

Tanórákon ezzel kongruens módon a következő lehetőségekkel élünk:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulási helyzetek megteremtése a tehetségterületeknek megfelelő feladatszervezéssel;
- Differenciált képességfejlesztés;
- Több önálló feladat a tehetséges tanulók számára;
- Több gondolkodást, kreativitást igénylő feladat;
- Egyes tantárgyakban képességek szerinti csoportok alakítása (nívósintés csoportbontás);
- Emelt óraszámú oktatás;
- Személyre szabott házi feladat (kiselőadás, kutatómunka, feladatgyűjtés...);
- Az önálló tanulás képességének formálásához tanulás-módszertani segítségnyújtás;
- Ösztönözzük a tanulókat az önismeretük fejlesztésére, a tehetségterületük felismerésén és azt segítő információfeldolgozási módon keresztül pedig az önirányításra,
- A tanulói teljesítményfejlesztő értékelésével segítjük továbbfejlődésüket.

Alkalmazott stratégiák tanórákon:

- a tananyag dúsítása, gazdagítása;
- az egyéni tanulási stílus kibontakozását segítő munkaszervezés megvalósítása;
- felfedeztető tanulási helyzetek biztosítása;
- idő-és feladatszerzés metodikájának megismertetése az önszabályozott tanulás támogatása érdekében;
- a figyelem, koncentráció fejlesztése az érdeklődés felkeltésével, gondolkodtató, motiváló kérdésekkel problémaközpontú tanulási helyzetek megteremtésével;
- a kreatív probléma-megoldási stratégiák kialakításának támogatása az ismeretszerzés és információfeldolgozás folyamatának hatékonysága érdekében.

Differenciált foglalkozások:

Kooperatív tanulás: A tanulási tartalom elsajátítása, és a készség – és képességfejlesztés csoportos formában történő megvalósítása. A tanulók aktívan együttműködnek a siker érdekében. A tanulási képességek, és a szociális készségek a kooperatív tanulási módszerrel egyszerűen fejleszthetők.

Projekt módszer: A projekt komplex fejlesztési lehetőség, amely tartalmazza az önálló tanulást, a kutatást az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.

Tanórán kívüli tehetségfejlesztés

A tehetségfejlesztés az azonosított tehetségterület mentén történő komplex támogatást jelenti.

Ennek sajátos megnyilvánulási formája a pályaaorientációs konzultáció, mely során a diákok a tehetség-tesztek alapján kapnak támogatást az életpálya-építéshez. A pályaaorientáció, pályaválasztás területén az iskolapszichológus által további tanácsadás vehető igénybe.

További tehetségfejlesztő alkalmak iskolánkban:

- A művészeti tagozaton a téri-vizuális és zenei területen kiemelkedő diákok tehetségfejlesztése valósul meg.
- Projektnapok és iskolai ünnepek a diákok erősségeihez igazodván a tehetségfejlesztés megvalósítását segítik.
- A versenyekre való felkészítés egyéni vagy csoportos formában valósul meg a diák vagy a diákok érdeklődése és azonosított tehetségterülete alapján.
- Önismereti foglalkozások a továbbtanulás szilárdabb megalapozására.
- Gyűjtő, kutató és tudományos munka önálló tájékozódással vagy iskolai könyvtárhasználattal.
- Országos feladatmegoldó versenyekre való benevezés, felkészítés.
- Pályázatokon való aktív részvétel.
- Számítógép és internet használata öntevékeny módon.
- Néptánc és népi hagyományokhoz kapcsolódó szabadidős tevékenységek.

- Szereplési és megmutatkozási lehetőség az érdeklődésnek és tehetségnek megfelelően egyénileg és csoportosan néptánc találkozókon, koncerteken és kiállításokon, kulturális és sportbemutatókon, ünnepélyeken.
- Tanulóink irányítása tehetséggondozó foglalkozásokra, projektekbe.
- Szabadidős foglalkozások (színház- és múzeumlátogatás).

Eszközök

A tehetségazonosítást és -gondozást segítő infrastrukturális háttér:

A tehetségprogramok infrastrukturális háttérének biztosítása: helyiségek, tárgyi és módszertani eszközök, nyomtatott oktatási anyagok, tanügy-igazgatási nyomtatványok, IKT eszközök, és digitális felületek (honlap, tesztbatteria, digitális felmérések eszközei).

A tehetségazonosítást segítő eszközök:

- tesztbatteria a tehetség-azonosításhoz (online felület a kitöltéshez és a kiértékeléshez, visszajelzéshez)
- tehetségazonosító eszközök az iskolapszichológus számára,
- szűrővizsgálatok eszközei az iskolapszichológus számára.

A tehetséggondozást segítő eszközök:

- társasjátékok a lazító programokhoz.

A tehetségfejlesztést segítő eszközök:

- pályaaorientációs segédanyagok.

Megvalósításukat segítő tevékenységek

Az iskolai tehetségprogram működtetése a tehetségtámogató munkaközösség által valósul meg, melynek munkáját iskolapszichológus segíti. A tehetségtámogató munkaközösség tagjai segítik a szaktanárokat a többszörös intelligencia elmélete alapján történő tanórai differenciálásban.

Tehetségtámogató munkaközösség tevékenységei:

Tehetségazonosítás

- A tehetség-tesztbatteria felülvizsgálata minden évben.
- Megfigyeléses módszer alapján javaslattétel a tehetségígéretnak mutató diákok további vizsgálatára vonatkozóan.
- Pályaválasztás segítése.

Tehetséggondozás

- A gardneri többszörös intelligencia elmélete alapján megvalósuló tanórai tehetséggondozáshoz bemutatóórák megszervezése szükséges a tehetségtesztek tanórai alkalmazására vonatkozóan.
- Felkészítő alkalmak megszervezésében való részvétel, mely során a szaktanároknak a tehetség-tesztek tanórai alkalmazására vonatkozóan történik segítségnyújtás.
- Feladatbank létrehozása a többszörös intelligencia alapú tanulásszervezéshez.

7.2. A tanulási kudarcnak kitett, BTMN-es, HH/HHH-s tanulók felzárkóztatását segítő program

Az iskolai kudarc a tanuló képességei és az iskolai teljesítmény közti egyensúly hiánya.

A tanulói kudarc sok esetben az oktatásból való korai lemorzsolódás formájában jelenik meg. A tanulásban akadályokat képezhetnek a személyiség jellemzői; (pl. szorongó, visszahúzódó, félénk vagy éppen ellenséges gyermek) a környezet sajátosságai (szociális, kulturális hátrányok), adódhatnak a gyermek és környezetének kapcsolatából (pl. ingerszegény környezet), de ugyanúgy a fejletlen kognitív képességek, emocionális problémák is szerepet játszhatnak. A tanulási kudarcnak kitett tanuló esetében fontos megvizsgálni, hogy motivációja megfelelő-e. Számára olyan feladatot kell tervezni, amelyet kis erőfeszítéssel eredményesen teljesít, elegendő ideje marad a gyakorlásra, az ismeretek elsajátítására.

Az alulteljesítő tanulók azok a gyerekek, akinek mindennapi hatékonysága az iskolában jóval gyengébb, mint intelligenciája alapján tőle elvárható lenne (Bricklin).

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti, vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1.1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.

Pedagógiai cél: A tanulási kudarc megelőzése, ill. a tanulási kudarcral küzdő gyermekek segítése. Minden pedagógusnak törekednie kell a tanulási kudarcok okainak feltárására és a kiváltó ok megszüntetésére, illetve enyhítésére.

A lemaradó tanulók felzárkóztatásának alapvető célja a felkészültségbeli hiányok pótlása, a szükséges megismerő, a munkavégző, az alkalmazási képesség kialakítása és az ehhez szükséges motivációk megteremtése.

A felzárkóztatás formái:

- differenciált bánásmód biztosítása, segítségnyújtás a tanulóknak önértékelési problémáik rendezésében, új értékrend kialakításában, az önszabályozás képességének fejlesztésében, fokozott segítségnyújtás a tanórákon,
- az egységes szemléletet kialakítása, a hatékony nevelés érdekében esetelemzések a gyermeket tanító kollégák körében,
- szükség esetén különféle vizsgálatokat végzése,
- fejlesztés (kötelező óraszámokon kívüli foglalkozás, egyéni személyiségfejlesztés, alkalmazkodva a tanulók életkori sajátosságaihoz). Az erősségekre támaszkodva a gyenge részképességek, kognitív funkciók fejlesztése (figyelem, emlékezet, gondolkodás) differenciált feladatokkal, egyéni haladási tempóval, egyéni motiválással továbbhaladásuk segítése.

Módszerek, eljárások a felzárkóztatásra

- A felzárkóztató programok, eljárások és módszerek kiválasztása függ a tanuló problémájának sajátosságától, a probléma feltételezhető okától, a tanuló életkori sajátosságaitól, az iskola és a tanuló sajátos körülményeitől, lehetőségeitől.
- A lemaradó tanulókat napközibe, tanulószobába irányítjuk, és korrepetáljuk őket. A kirívó magatartási és tanulási problémák esetében családgondozóhoz fordulunk és a Pedagógiai Szakszolgálat segítségét kérjük.

- A tanulók felzárkóztatására osztályonként, hetenként minimum egy órát biztosítunk.

Tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztése

A tanulási nehézséggel küzdő tanuló számára az iskola egyéni pedagógiai fejlesztést biztosít, amelyet fejlesztőpedagógus végez. Az egyéni foglalkozások mellett a fejlesztő munkának a tanítási órákon zajló folyamatokra is ki kell terjednie, a differenciálás a fejlesztőpedagógus és a gyermeket tanító pedagógusok szoros együttműködését igényli.

Az egy-háromfős differenciált fejlesztést biztosító foglalkozások a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel diagnosztizált tanulók számára az eredményes felzárkózást szolgálják.

Első osztályban az osztálytanítók elvégzik a DIFER mérést, hogy képet kapjanak a gyermek iskolaérettségéről, a tanulásához szükséges készségek fejlettségi szintjéről. A mérés eredménye alapján szűrik ki a fejlesztésre szoruló tanulókat.

A fejlesztés célja: a tanulóban kialakítani az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő készségeket, valamint az egyéni képességeit fejleszteni és a hátrányait csökkenteni.

A fejlesztés feladatai:

- A tanulási folyamatban minden tanuló számára fontos a hatékony tanulási stratégiák kialakítása, a megfelelő tanulási technikák, módszerek, megismertetése a tanulókkal és alkalmazásuk. A tanulók kommunikációs képességének és viselkedéskultúrájának fejlesztése.
- A tanulók tanulásának támogatása pozitív megerősítéssel
- A tanulók felkészítése a kompetenciamérésekre
- A tanulók körében a tehetségek megtalálása és fejlesztése
- A tanulók önértékelési készségének segítése és fejlesztő értékelése

Magatartási problémák:

A magatartási probléma fogalmi meghatározása és jellemzői

Magatartási problémáról akkor beszélünk, ha a tanuló viselkedése erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól.

A fejlesztés célja: A tanuló viselkedésének (kommunikációjának; önbizalmának; önértékelésének; cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. A tanuló optimális helyének megtalálása az osztályközösségben.

A fejlesztés feladatai:

- A tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.
- Együttműködés a családdal és más szakemberekkel.
- Rendszeres kapcsolattartás: fogadóórák, szülői értekezletek
- Kapcsolatfelvétel a Pedagógiai Szakszolgálattal

Prevenációs feladatok

- **A tanulási folyamat támogatása:** adaptív módszerek, kooperatív technikák alkalmazása. A tanulási környezet megfelelő kialakítása, a tanulási képességek támogatása során kisebb csoportokban vagy egyénileg dolgozni. A tanulási technikák tanítása, több tanulási idő és lehetőségek biztosítása a felzárkózásra.
- **Viselkedési támogatás:** a tanároknak modellként kell szolgálniuk azokhoz a viselkedési és szociális képességekhez, amelyeket elvárnak a diákjaiktól.
- **A pozitív interakciók kiépítését, a célok megfogalmazását, a konkrét lépések megtervezését, a kihívások kezelését, a megfelelő érzelmi válaszok kivitelezését,** különösen az emocionális zavarokkal küzdő fiataloknak fontos **megtanítani.**
- **Személyre szabott oktatás:** személyes kapcsolatok kialakítása a kortársakkal és a felnőttekkel, szabadidős tevékenységekbe való bekapcsolódás lehetősége, a diákok motiválása, tanulási környezet személyessé tétele.

7.2.1. Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez

Szeptember: szintfelmérések; csoportalakítások; egyéni fejlesztési tervek kidolgozása; a kijelölt fejlesztési területek negyedévenkénti felülvizsgálata, havonkénti nyomon követéssel az egész tanév folyamán.

Szeptembertől januárig: egyéni és csoportos fejlesztések, konzultációk biztosítása, osztályfőnök, szaktanárok, szülők felé, szűrés, első és kontroll vizsgálatra küldés.

Február: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Februártól májusig: egyéni és csoportos fejlesztések, konzultációk biztosítása, osztályfőnök, szaktanárok, szülők felé, szűrés, első és kontroll vizsgálatra küldés.

Június: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

A legfontosabb feladat ezután a rendszeres szintfelmérés, a fejlesztő felzárkóztatás: differenciáltan, egyénre tervezetten, nemcsak az ismeretekre, hanem a részképesség-zavarokra is odafigyelve, fejlesztőpedagógus és a szakszolgálat igénybevételével.

7.3. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának a rendje

A tanulók, a tanulóközösségek, valamint a diákkörök érdekeinek képviselőit az iskolai diákönkormányzat látja el. Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízza meg.

Az iskolai diákközgyűlést évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, amelyen az iskola igazgatójának, vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az iskolai élet egészéről, az iskolai munkatervről. A diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi. A diákközgyűlés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközgyűlés I. tanévnyi időtartamra a tanulók javaslatai alapján 2 fő diákképviselőt választ.

A diákönkormányzat a saját hatáskörébe tartozó döntések meghozatala előtt a nevelőtestület véleményét, illetőleg szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyását a diákönkormányzatot segítő tanár közreműködésével az igazgató útján kéri.

A jogszabályban meghatározott esetekben a diákönkormányzat egyetértésének, illetve véleményének beszerzéséről az igazgató gondoskodik az előterjesztés legalább 15 nappal korábban történő átadásával.

Az igazgató az egyetértési joggal érintett, illetve a véleményeztetésre kerülő anyagok tervezeteinek előkészítésébe a diákönkormányzat képviselőit bevonhatja, tőlük javaslatot kérhet.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol, vagy véleményének kikérése kötelező, képviselőjét a nevelőtestületi értekezletre meg kell hívni.

Az intézményi tanulók összességét érintő ügyekben a diákönkormányzat – a segítő tanár támogatásával – az igazgatóhoz, a szűkebb közösséget érintő ügyekben az igazgatóhelyetteshez fordulhat.

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézménypartnerei kapcsolattartásának rendje

8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.

A tanulókkal igyekszünk a gyermekek és a felnőttek kölcsönös tiszteleten, empátián, tolerancián alapuló kapcsolat kialakítására.

Az együttműködés formái:

- tanórai munka,
- osztályfőnöki órák,
- közösségi programok,
- egyéni beszélgetések,
- diákönkormányzat,
- kérdőívek,
- írásos vagy elektronikus kommunikáció

A tanulók tájékoztatási formái

A tanulókat az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról:

- az igazgató a diákközgyűlésen évente legalább 1 alkalommal, a DÖK faliújságon folyamatosan,
- az osztályfőnökök az osztályfőnöki órákon tájékoztatják.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanároknak folyamatosan szóban és elektronikusan/írásban tájékoztatniuk kell. A tanulót a döntés megszületése után mihamarabb értesíteni kell a személyével kapcsolatos büntető és jutalmazó intézkedésekről. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

8.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A családdal való együttműködés az iskola elsőrendű kapcsolatrendszere. A családi és az iskolai nevelés összhangja nélkülözhetetlen.

A szülők tájékoztatási formái

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról

- az igazgató a szülői szervezet (közösség) választmányi ülésén négy alkalommal, az iskolai szülői értekezleten tanévenként legalább 2 alkalommal, a bejáratnál elhelyezett hirdető táblán keresztül, aktuális írásbeli tájékoztatón keresztül,
- az osztályfőnökök az osztályszülői értekezleten tájékoztatják.

A szülők számára a tanulók egyéni haladásával kapcsolatos tájékoztatásra az alábbi lehetőségek szolgálnak:

- Szülői értekezletek: kölcsönös és közös tájékoztatás az osztály tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, közös programjairól, aktuális szervezési feladatokról és problémákról.
- A nevelők fogadóórái: lehetőség a szülőknek, hogy egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről.
- A nyílt tanítási napok: a szülők betekintést nyernek az iskola nevelő - oktató munkájának folyamatába, személyesen megismerik a tanítási módszereket.
- Írásbeli tájékoztatók: az intézmény vezetői, a szaktanárok és az osztályfőnökök az e-naplón keresztül, igény esetén tájékoztató füzet vezetésével tesznek eleget tájékoztatási kötelezettségüknek. A szülők így kapnak folyamatos tájékoztatást gyermekük előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. A szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, taneszközökről, tanulmányi segédletekről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő-oktató munkához szükség lesz. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel az e-napló és a tájékoztató füzetek révén, vagy egyéb szokásos írásos formában (ingyenes tankönyvellátás, kedvezményes, illetve az ingyenes étkezésre való jogosultság felmérése, hit- és erkölcstan-oktatási, idegennyelv-választási, napközi/tanulószobai igény felmérése).

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban, vagy írásban egyénileg, vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról és házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint igazgatóhelyetteseitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.

9. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Az általános iskolába történő felvétel és az átvétel eljárási szabályait a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 21- 23.§ tartalmazza.

- A tankötelezettség megállapítása [20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 21. §],
- Az általános iskolai felvételi eljárás [20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 22.§ (5) bek.],
- Átvétel [20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 23. § (6-7) bekezdés].

Az iskolába történő felvételtől és átvételtől a tankötelezettség és a tanulói jogviszony keletkezésének szabályozása szerint kell eljárni. (Köznevelési törvény 45. §, 50-51.§) Iskolánk a tanulói jogviszony létesítését alkalmassági feltételekhez (zenei képességfelmérés) köti. A tanulói jogviszony létesítéséről, a felvételtől, vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. Az iskolába felvett tanulók osztályba való beosztásáról – a szakmai munkaközösség, annak hiányában a nevelőtestület véleményének kikérésével – az igazgató dönt.

9.1. A felvételi eljárás különös szabályai

9.1.1. Tanköteles gyermek felvétele

Tankötelessé vált gyermek esetében a ének-zenei képességfelmérésen megfelelt gyermekeket vesszük fel.

Ének-zenei képességfelmérés

- A zenei képességfelmérés olyan alkalmassági megmérettetés, amely szakmai szempontok szerint rangsorolja a jelentkező gyermekek teljesítményét.
- Az általános iskolába jelentkezők számára zenei képességfelmérést tartunk ritmika, hallás és önálló éneklés területén a beiratkozást megelőzően.
- A képességfelmérés célja, hogy feltárja a tanuló zenei adottságait, amelyek alapot adnak az emelt szintű követelmény teljesítéséhez.
- A zenei képességfelmérést az ének munkaközösség e feladatra felkért tagjai végzik.
- A felvételi elbírálás pontrendszer alapján történik.

Azonos képesség (pontszámegyenlőség) esetén előnyt élvez:

- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló,
- baptista felekezetű családból vagy Baptista Szeretetszolgálat, a Magyarországi Baptista Egyház által fenntartott intézményből érkező tanuló,
- olyan gyermek, akinek szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
- olyan gyermek, akinek testvére az intézmény tanulója,
- családtagja iskolánk volt vagy jelenlegi munkatársa
- a 3. kerületből és az iskola lakókörnyezetéből jelentkező.

Mindezen felül – alkalmasság alapján - fel lehet venni más budapesti kerületekben, illetve a környező településeken lakó gyermekeket.

Osztályonként I fő felvételéről az igazgató egyéni elbírálás alapján saját hatáskörben rendelkezhet.

További szabad férőhely és a jelentkezők pontszámegyenlősége esetén sorsolás dönt a tanulók felvételéről. A sorsolás szabályait az intézmény házirendje tartalmazza.

A felvételi kérelem elbírálásáról az igazgató határozattal dönt, mely tartalmazza az indoklást, valamint a jogorvoslati lehetőséget.

9.1.2. Felsőbb évfolyamra történő tanulói felvétel

Különbözeti vizsga:

- Az iskolánk a tanuló átvételét a helyi tantervében meghatározott évfolyamokra ének- zene tantárgyból különbözeti vizsgához köti.
- Emelt szintű ének- zene tantárgyat oktató általános iskolából átjelentkező tanulóknak nem kell különbözeti vizsgát tenni.

Felsőbb évfolyamokra az ének-zenei különbözeti vizsga eredményének, valamint a tanuló előző tanulmányi eredményének illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek figyelembevételével veszünk át tanulót, ha a létszámhatárok megengedik.

Az átvételről az ének-zene tanárok véleményének kikérésével az igazgató dönt.

9.1.3. Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola felvételi és beiratkozási rendje a művészeti tagozaton

Tanulói jogviszonyban állók visszajelentkezése és a beiratkozás rendje:

Az iskola tanulói március végén kapják meg a Szándéknyilatkozatokat, amelyek kitöltésével írásban megerősítik, hogy továbbra is művészeti tagozatunkon kívánnak tanulni. Ezt a nyomtatványt a főtárgy tanárok adják ki, és gyűjtik össze.

A következő tanévre is bennünket választó tanulók névsorát és beosztott tantárgyait a tagozatvezető összesíti a felvételi meghirdetés előkészítéséhez. Felvételt hirdetni csak olyan szakon lehetséges, amelyre várhatóan felvehető új tanuló. A felvételiéről, annak pedagógiai és szervezési kérdéseiről az intézmény tájékoztatást nyújt.

A továbbfolytatók az első órán, szeptember elején töltik ki a Beiratkozási lapot, és legkésőbb ekkor fizetik be az új tanévre vonatkozó térítési, ill. tandíjat.

Az új tanulók beiratkozása szintén a „Beiratkozási lap” kitöltésével és a tanév első félévére a térítési díj egyidejű befizetése mellett történik.

A felvétel rendje:

A felvételi meghallgatásokat április végén tartjuk, amelyről legalább 30 nappal előbb tájékozódhatnak az érdeklődők az iskolai faliújságon és az iskola honlapján. (Szeptemberben pótfelvételi vizsgát lehet tartani az üres helyek betöltésére.)

A felvételi meghallgatás anyagát, módját, az egyes tanszakok önállóan, de szakonként egységesen alakítják ki, összhangban az iskolai Pedagógiai Programmal.

A felvételi meghallgatás olyan alkalmassági vizsga, amely szakmai szempontok szerint rangsorolja a jelentkező gyermekek teljesítményét. A felvételi elbírálás pontrendszer alapján történik, amelynek összes pontszáma a zenei hallás, daléneklés, ritmusérzék és a hangszerre való alkalmasság részpontszámaiból adódik össze, $5 + 5 + 5 + 5$, tehát maximum pont. A felvételi ponthatár évenként változhat.

A felvételi anyaga: gyermekdalok éneklése, ritmus visszatapsolása, dallam visszaéneklése, speciális alkalmasság mérése (a hangszer megszólaltatására való alkalmasság, ill. rátermettség).

A felvételre jelentkezni írásban kell a „Jelentkezési lap” kitöltésével, amely letölthető az iskola honlapjáról vagy a felvételi napján személyesen átvehető, és megjelölhető rajta egy v. több megcélzott tanszak. (Ezen a nyomtatványon szükséges arról is nyilatkozni, hogy van-e a jelentkezőnek más művészeti iskolában tanulói jogviszonya.)

Az adott művészeti ágak megfelelő végzettségű és képzettségű pedagógusokból álló bizottság méri föl tanszakonként a jelentkező gyermek képességeit, majd javaslatot tesz a kérelem elbírálására az igazgatónak, továbbá arra, hogy melyik évfolyamra és melyik hangszerre vegyék fel a jelentkezőt. Több hangszer megjelölése esetén a jelentkezőnek mindegyik hangszerre felvételiznie kell. Arra a hangszerre nyer felvételt, amelyre a jelentkezők sorrendjében a legjobb eredményt éri el.

Ha a tanuló korábbi művészeti tanulmányairól nem rendelkezik hivatalos bizonyítvánnyal, és az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri a felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a vizsgabizottság különbözeti vizsga alapján dönt a tantervi programnak az adott évfolyamra vonatkozó rendelkezései alapján.

A döntés előkészítésében tevékeny szerepet vállal a mindenkori munkaközösség-, ill. tagozatvezető, a jelentkezéseket, a felvételi eredményeket és a vizsgabizottságok javaslatait összesítve tesz javaslatot az igazgatónak a felvételre, amely döntés a szerzett pontszámon alapul. Pontegyenlőség esetén a speciális, a hangszer megszólaltatására való alkalmasság értéke a döntő.

A felvételnél előnyben részesítjük az iskolánkba járó tanulókat.

Az általános iskola első osztályába járó gyermekeknek pedagógiai okokból még nem javasolt a hangszertanulás. Ettől a kritériumtól különösen indokoltan, rendkívül tehetséges gyermek esetében el lehet tekinteni.

Tanév közben is felvehető növendék, amennyiben a tanév folyamán kimarad tanuló. A megüresedett helyre az előző felvételnél a felvételhez szükséges ponthatárt el nem érő növendék vehető fel, az elért pontszámok szerinti sorrendben.

A felvételnél szóló döntésről határozat születik, amelyről a tanulót, ill. szülőjét, gondviselőjét írásban az elért pontszám megjelölésével értesítjük. Ez ellen a felvételt kérő szülő, gondviselő panasszal élhet, amelyet az iskola igazgatójának kell írásban benyújtania, az értesítés kézhezvételét követő 15 napon belül. Ezt követően az igazgató a panaszt kivizsgálja, és 15 napon belül írásban értesíti a kérelmezőt.

A felvétel elutasításáról szóló ismételt döntés esetén jogorvoslatnak csak jogszabálysértés vélelme esetén van helye. A szülő, gondviselő – kiskorú gyermeke képviselőjében – keresetét a mindenkori fenntartó vezetőjéhez nyújthatja be.

Az intézmény helyi tanterve

10.A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, órászámai

11.1. A NAT 2012 választott kerettanterv megnevezése

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális órászámaikat az alábbi táblázatok tartalmazzák.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Matematika	B változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	B változat
Ének-zene alsó tagozat	B változat

11.2. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek órászámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi órászámokkal.

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7 + /	7 + /	6 + /	6 + /
Idegen nyelvek				2 + /
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan				
Környezetismeret	1	1	1 + /	1
Ének-zene	2+2	2+2	2+2	2+2

Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	4	4	4	4
Tánc (néptánc)	1	1	1	1
Bibliaismeret	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	25+1	25+1	25+1	27+1
Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv	2	2	2	2
Irodalom	2	2	1 +/	2
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3 +/	3	3 +/
Erkölcstan				
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1,5	1,5
Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Földrajz			1	2
Ének-zene	1 +2+1	1 +3	1 +3	1+3
Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Tánc (Néptánc)	1	1		

Testnevelés és sport (+sportkör)	3+1	3+1	3+2	3+2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Bibliaismeret (erkölcstan)	+1	+1	+1	+1
Rendelkezésre álló órakeret	28+1	28+1	31+1	31+1

NAT 2012 óraszámok

Évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		össz.
Osztály	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	
Óratervezet	23	23	23	23	22	22	24	24	26	26	25	25	28	28	28	28	398
szabadon tervezett órakeret:	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	42
ének	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	30
karének									1	1	1	1	1	1	1	1	8
magyar					1	1	1	1									4
Összes óratervezet kötelező minimum	25	25	25	25	25	25	27	27	28	28	28	28	31	31	31	31	440
Bibliismeret	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
Osztályok engedélyezett heti időkeretének különbözetének a terhére:																	
osztálybontás																	
angol/német							3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
technika									1	1	1	1	1	1			6
informatika											1	1	1	1	1	1	6
karének																	2
néptánc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1					12
osztálybontás összes	1	1	1	1	1	1	4	4	5,25	5,25	6,25	6,25	5,25	5,25	4,25	4,25	56
tehetségkibontakozás/ karének																	3
tehetségkibontakoztatás	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
HH	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
BTM	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	32
1-4 eredményes felk. 1-3 fő, heti	2	2	2	2	2	2	2	2									16
sportkör	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
egésznapos nevelés napközi	20,0	20,0	20,0	20,0	19,5	19,5	17,5	17,5									154
egésznapos nevelés tanulószoba									7,5	7,5	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	30
Összesen: osztályok engedélyezett. heti időkeret különbözete	27,00	27,00	27,00	27,00	26,75	26,75	27,75	27,75	19,00	19,00	15,00	15,00	13,75	13,75	12,75	12,75	339,00
tehetséggondozás +1 HH, HHH	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
felzárkóztatás +1 HH, HHH	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16

11.1. A NAT 2020 bevezetése

tanév/ évfolyam	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020/2021	NAT2020	NAT2012	NAT2012	NAT2012	NAT2020	NAT2012	NAT2012	NAT2012
2021/2022	NAT2020	NAT2020	NAT2012	NAT2012	NAT2020	NAT2020	NAT2012	NAT2012
2022/2023	NAT2020	NAT2020	NAT2020	NAT2012	NAT2020	NAT2020	NAT2020	NAT2012
2023/2024	NAT2020	NAT2020	NAT2020	NAT2020	NAT2020	NAT2020	NAT2020	NAT2020

11.2. NAT 2020 Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszám

NAT 2020 Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámjai																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a NAT kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	2	5	1	4		4		3		3	
Matematika	4		4		4		4		4		4		3		3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv							2	1	3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1	1	1		1	1
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház													1			
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Emelt óraszámú ének-zene	2		2		2		2		2		2		2		2	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezett óra		1		1		2		2		0		2		2		2
Összes tervezett óraszám	24	1	24	1	24	2	25	2	29	0	28	2	30	2	30	2
Összesített óraszám	25		25		26		27		29		30		32		32	
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	

NAT 2020 óraszám																	
Évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		össz.
Osztály	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	
Kötelező alapóraszám	22	22	22	22	22	22	23	23	27	27	26	26	28	28	28	28	396
Szabadon tervezett órakeret:																	
magyar nyelv és irodalom	1	1	1	1	2	2	1	1									10
angol							1	1									2
matematika															1	1	2
hon- és népismeret											1	1					2
dráma és színház													1	1			2
ének-zene											1	1	1	1	1	1	6
Ének-zene emelt óraszám	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	32
Összes óraterv óraszám	25	25	25	25	26	26	27	27	29	29	30	30	32	32	32	32	452
Osztály engedélyezett heti időkeret különbözete terhére																	
Osztálybontás																	
angol/német							3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
digitális kultúra					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
technika és tervezés									1	1	1	1	1	1			6
Tehetség/ karének					1		1		1		1		1		1		6
Tehettségkibontakoztatás	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
Felzárkóztatás	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
BTM	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	26
Egésznapos nevelés (napközi)	20	20	20	20	20	20	19	19									158
Egésznapos nevelés (tanulószoza)									16		16						32
Heti felhasznált időkeret	23	23	23	23	24,5	24,5	27,5	27,5	17,5	17,5	13,5	13,5	13,5	13,5	8,5	8,5	302

11. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettsége

11.1. A tankönyvek kiválasztásának szempontjai

A központi tankönyvellátás keretein belül az általunk választott tankönyveknek az alábbi szempontoknak kell megfelelniük:

11.1.1. Tartalmi szempontok

- A tankönyv tartalma megfeleljen az új NAT alaptantervéhez kapcsolódó új kerettantervek alapján készült helyi tantervben megfogalmazott cél-, feladat-, és követelményrendszernek.
- A tanulók számára tartalmilag, formailag könnyen követhető legyen.
- Az ismeretanyagot tudományos igényességgel, ugyanakkor a tanuló életkori sajátosságait figyelembe véve közvetítse.
- A tananyag feldolgozása logikus, jól tagolt legyen.
- Példái, feladatai tükrözzék a valóságos környezetünket, amennyire lehet, naprakészek legyenek.
- Tartalmazzon kidolgozott feladatokat (mintapéldákat) és feladattárat. (pl.: irodalom – szemelvények, versek, kémia, fizika, matematika – feladatok)
- A feladatok változatosak legyenek tartalom, típus, nehézségi fok és funkció tekintetében egyaránt.
- Adjon lehetőséget az önálló tanuláshoz, a differenciáláshoz, a rögzítéshez és a gyakorláshoz.

11.1.2. Formai szempontok

- A kötés és borító minősége megfelelő legyen.
- A tanulók érdeklődését tartalmi és esztétikai szempontból is felkeltse.
- Könnyen eligazodjon a könyv szerkezetében, jelrendszerében az adott korosztály.
- Nyomdatechnikája megfelelő legyen (betűk mérete, ábrák, grafikonok pontossága)
- Emelje ki a lényeget a tanulók számára (dőlt sorok, aláhúzás, vastag betűk).
- Az ár elfogadható legyen.

A tankönyvválasztás nehéz feladatába - a tanári szabadság biztosításával - a munkaközösségeket is be kell vonni. Egy munkaközösségen belül meg kell állapodni egységes, vagy hasonló felépítésű tankönyvcsalád használatában.

A tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának szempontjai:

- A tanulmányi segédletek, taneszközök feleljenek meg az iskola helyi tantervének.
- A tantárgyakhoz kapcsolódó ismeretanyag megértését, rögzítését, elmélyítését szolgálják.

- A képességek fejlesztésére, a differenciált képességfejlesztésre egyaránt alkalmasak legyenek.
- Rendszeres használatra, igénybevételre (több tanéven keresztül) alkalmasak legyenek.
- A tanuló számára könnyen kezelhető legyen.
- Az árak elfogadható legyen.

A taneszközök választásakor leglényegesebb az életkori sajátosságok figyelembevétele. A tanulóknak tapasztalatszerzésre, kísérletre van szükségük, ehhez elengedhetetlenek a jó taneszközök. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév végén) tájékoztatni kell. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelezettsége.

A szociálisan rászoruló tanulóknak a mindenkori vonatkozó jogszabályok alapján biztosítjuk a taneszközökhöz a kedvezményes illetve ingyenes hozzáférést.

A pedagógiai programban foglalt nevelő-oktató munka végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzékét jogszabály határozza meg.

12.A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Alapvető feladatunknak tekintjük, hogy a gyerekeket a nálunk eltöltött 8 év alatt felkészítsük a továbbtanulásra, megtanítsuk az ismeretszerzés fortélyaira, mintát adjunk a szabadidő hasznos, ugyanakkor kellemes eltöltésére. A tudás megszerzése mellett kiemelt figyelmet fordítunk a szociális kompetenciák kialakítására, azaz az együttműködési képesség, az érzelmi intelligencia fejlesztésére.

12.1. Alapvető célunk

- korszerű, továbbépíthető ismeretanyag közvetítése,
- az általános műveltség alapjainak elsajátíttatása,
- olyan készségek, képességek kialakítása, amelynek birtokában képes a tanult ismereteket alkalmazni, önállóan tanulni.

12.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

- **Erkölcsei nevelés** – erkölcsi érték fejlesztése. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.
- **Nemzeti öntudat, hazafias nevelés** – a tanulók ismerjék meg és tanulmányozzák a nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki.

A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

- **Állampolgárságra, demokráciára nevelés** – A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív,

önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

- **Önismeret, társas kultúra fejlesztése** – hozzá kell segíteni a tanulókat ahhoz, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, empátiára és egymás kölcsönös elfogadására.
- **Családi életre nevelés** – kitüntetett feladat a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése.
- **Testi és lelki egészségre nevelés** – igény felkeltése a helyes táplálkozásra, mozgásra, egészséges életmódra, stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres éneklés és a zenehallgatás, a testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együtttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására.

Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

- **Felelősségvállalás másokért, önkéntesség** – szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása.
- **Fenntarthatóság, környezettudatosság** – környezetkímélő, értékvédő magatartás kialakítása.

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

- **Pályaorientáció** – fejleszteni kell a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.
- **Gazdasági, pénzügyi nevelés** – a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.

A fenntarthatóság gazdasági - üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

- **Tanulás tanítása** – a tanulók különböző tanulási módszerekkel való megismertetése.
- **Médiatudatosságra nevelés** - Cél, hogy a tanulók a mediatisált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenységközpontúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

12.3. További releváns kompetenciaterületek

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál
3. Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
4. Tanulásirányítás – önálló tanulásra való nevelés
5. Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
7. Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
8. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

12.4. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Ebben a tárgykörben támaszkodunk a közös és önálló feladatmegoldásokra, a tananyag passzív és saját élményű befogadására, valamint a kötelességérzet fejlesztésére éppúgy, mint a kognitív képességek kibontakoztatására. Az alsó tagozatos képzési céljaink között kiemelt lehetőségként kezeljük a tudásbázisú társadalom kialakításának megalapozását, mert a gyermekek fogékonysága lehetővé teszi az életen át tartó tanulás melletti elköteleződést.

Az iskolai fegyelem alappilléreinek a közösségi magatartásformák kialakítását tekintjük. Pedagógiai programunkban a gyermekközpontú, ugyanakkor következetes nevelés kap kulcsszerepet.

Az alsó tagozatos oktató munka kulcstényezője a megfelelő figyelmi szint kifejlesztése a tanulóknál. Ennek érdekében az életkori sajátosságokat figyelembe véve, a játékos és a fókuszáltság elvére támaszkodva végezzük munkánkat.

Pedagógiai feladatok:

- Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével a koncentráció és a relaxáció képesség megalapozása.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

12.5. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Az alsó tagozat második felének leglényegibb változása a teljesítményorientáció megjelenése. Iskolánk törekszik a tanulók egyéni motivációs bázisával összhangban álló és a konzervatív motivációs módszerek alkalmazásán keresztül, teljesítményszemléletű intézményként működni.

Hosszabb távú céljaink elérése megkívánja, hogy tanulóink képessé váljanak tudatosan rendszerezni feladataikat, és a tanuláshoz kapcsolódó tennivalókat prioritásba rendezzék. Mindez a legnagyobb feladata az alsó tagozatos nevelőmunkának, ezért ebben a témában a fokozatosság elvére támaszkodunk.

Célunk és elvárásunk, hogy diákjaink teljesítményszintje az alsó tagozat 1-4. évfolyamában fokozatosan növekedjen. Munkánkkal a belső teljesítményigények kialakítását igyekszünk megvalósítani. Fontos szerephez jut itt az egyéni képességekből adódó különbségek motiváló tolerálása.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

Pedagógiai feladatok:

- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével a koncentráció és a relaxáció képesség megalapozása.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével az önálló tanulás és az önművelés alapozása.
- A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.
- A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.
- Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulóknak fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

12.6. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

Kulcskompetenciák:

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos és technikai kompetencia
- Digitális kompetencia
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai, művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- A hatékony, önálló tanulás

Pedagógiai feladatok:

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével a koncentráció megalapozása.
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok).
- Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével az önálló tanulás és az önművelés alapozása.

12.7. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

Pedagógiai feladatok:

- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével a koncentráció megalapozása.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- Az önismeret alakítása, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztése, az együttműködés értékének tudatosítása a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

I 3. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

I 3.1. Törvényi háttér

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdése értelmében az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében.

A mindennapos testnevelést iskolánk az alsó tagozaton és 5. és 6. évfolyamon heti 3 testnevelés/tanóra/ Isportkör és 1 néptánc óra keretén belül, 7. és 8. évfolyamon 3 testnevelés /tanóra/ és 2 sportkör keretében valósítja meg. Versenyengedéllyel, illetve egyesületben legalább heti 3 alkalommal edzésen résztvevő gyermek igazgatói engedéllyel heti 2 testnevelés alól felmentést kaphat.

I 3.2. Könnyített testnevelés, gyógytestnevelés

A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés vagy gyógytestnevelés-óra kell beosztani. A gyógytestnevelés szolgáltatását a szakszolgálat biztosítja.

14. Választható tantárgyak, foglalkozások továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Tanulóink a tantervben kötelezően előírt tanórák mellett a lehetőségekhez mérten választhatnak az iskola által felkínált szabadon választható tantárgyak és más, egyéb foglalkozások közül, melyeknek a felsorolását a helyi tanterv, az egyéb foglalkozások célját, tartalmait és időkeretét az SZMSZ, munkarendjét a házirend tartalmazza.

A kötelező tanórákon belüli választás lehetőségei: bibliaismeret, erkölcsstan, katolikus-, református, evangélikus, zsidó hittan, angol, német, napközi, tanulószoba.

A szabadon választható tantárgyak és az egyéb foglalkozások tekintetében az alábbiak szerint szükséges eljárni:

- A nevelőtestület tagjai a tanév végi értekezletet megelőzően a szakmai munkaközösségek révén javaslatot tesznek a következő tanév szeptemberében induló szabadon választható tantárgyakra és egyéb foglalkozásokra – különös tekintettel azok nevelési-oktatási céljaira –, s e foglalkozásokat oktató illetve vezető pedagógusok személyére.
- A jelentkezések alapján az igazgató felméri a lehetőségeket, és elkészíti a végleges listát a felmerült választható foglalkozásokról. Az igazgatóhelyettesek elkészítik azt a tájékoztató anyagot, melyet a szülők rendelkezésére bocsátanak a szabadon választható pedagógiai tartalmú foglalkozásokról,
- A tájékoztató anyagban az alábbi adatoknak kell szerepelnie:
  - a választható tanórák, egyéb foglalkozások megnevezése,
  - a jelentkező tanuló szüleinek írásbeli nyilatkozata a tanulni kívánt tantárgyakról.

Miután a tanuló a szülő aláírásával jelentkezett a választott foglalkozásra, az adott tanévben a választott foglalkozás látogatása kötelező, arról kiiratkozni, vagy onnan más szabadon választható foglalkozásra átiratkozni csak erre irányuló szülői írásos kérésre lehet a következő tanévben.

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

15.A tanuló tanulmányi, írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formája valamint a magatartás és szorgalom minősítési elvei

15.1. Az értékelés célja

Az értékelés célja, hogy – alapelvei szellemében – a tanítás tanulás egész rendszerét folyamatosan javítsa, a pedagógiai folyamat minél átfogóbb vizsgálata, ellenőrzése, minősítése segítségével. A különböző értékelési formák alapján kapott információk egyrészt a nevelőtestület, a tanulók, a szülők, a fenntartó és a tágabb környezet tájékoztatására szolgálnak, másrészt szembesítve a célkitűzésekkel, feladatokkal, kritériumokkal azok állandó kontrollját, esetleges korrekcióját segítik elő. Az értékelés további célja a helyes értékrend közvetítése, az elvárások megértése, a pontos munkavégzés igényének kialakítása. A helyes értékelés segíti a tanulók önértékelésének kialakítását, fejlesztését.

Az értékelés elsődlegesen a pedagógus feladata, de lehetőséget kell teremteni arra is, hogy a tanulók értékeljék önmaguk, valamint társaik munkáját.

Pedagógiai alapelveinknek megfelelően az értékelés és minősítés rendszere is a segítő, alkotó légkört erősíti. Ezért törekszik arra, hogy az értékelés minden formája:

- személyre szóló,
- tárgyszerű,
- ösztönző hatású,
- nyilvános, folyamatos és kiszámítható,
- az önállóságot, önértékelést erősítő legyen.

Ehhez képest és az életkori sajátosságok figyelembe vételével kell megfogalmazni, hogy az adott gyermek hova fejlődött az év során.

15.2. Az értékelés alapelvei

- Folyamatosan és rendszeresen össze kell vetni a kapott adatokat a fejlődés iránt támasztott követelményekkel. Az értékelés ilyen értelemben az elvárt eredmények összehasonlítása a valósággal, a tényekkel.
- A pedagógus rendelkezzen minél több adattal a tanuló fejlődéséről.
- Nemcsak a szorosabb értelemben vett szaktárgyi tudást és előrehaladást, hanem a gyerek valamennyi, pedagógiai szempontból fontos, tevékenységét és ezekben elért fejlődését értékeljük.

Az értékelés tájékoztatja a tanulókat, hogy tennivalójuk mely részét oldották meg sikeresen, hol, miben hibáztak, mi lehet a hiba oka és mit kell tenniük a hibák kijavítása érdekében.

Fontos szempontok:

- A gyermek készségei, képességei, kompetenciái és ezek fejlődése.
- A tanuló feladattudata, feladattartása.

- Az iskolai és az otthoni munka intenzitása.
- A tanuló tanulási motivációja.
- A gyermek tantárgyi fejlődése.
- Együttműködés a tanárral és az osztálytársakkal.
- A figyelem, emlékezet koncentráció-képesség, gondolkodás.
- A gyermek személyiségének (pszichikus funkcióinak) fejlődése.
- A munkák, a füzetek külalakja.
- Miben a legjobb a gyermek (ismeretkör, képesség).
- Az alulteljesítés okainak tisztázása.
- Szembesítés, mit tett ebben az évben.
- Értékelés, biztatás.

15.3. Az értékelés fajtái, formái és tartalma

15.3.1. Az értékelés fajtái

- Diagnosztikus értékelés
Célja helyzetfeltárás, az egyénre, csoportra szabott nevelési-oktatási stratégia kialakítása.
- Formatív értékelés:
Célja a folyamat közbeni irányítás, segítség, korrekció – szöveges formában, mindig a gyerek konkrét tennivalóját jelöljük ki. (Mit kell tennie a fejlődés érdekében?)
- Szummatív értékelés
Minősítés. Célja az összegzés, adott téma, tantárgy, időszak, vagy tanév eredményességének megállapítása. Lehetőség szerint az előrelépés tényét mindig rögzítjük.

15.3.2. Számonkérési formák

- Szóbeli felelet a tanórán.
- Írásbeli munka (felmérő, témazáró dolgozat, beszámoló, írásbeli felelet).
- Tanulói kiselőadás megfelelő irányítással.
- Tanórai munka, tanulókísérletek.
- Kötelező otthoni feladatok.
- A tanulmányi munka értékelése a helyi tanterv követelményrendszerével összhangban:
- Első osztályban negyedévkor (november) a beszédfejllettséget, magatartást és szorgalmat értékeljük értékelőlapon.
- Az első évfolyamon és a második évfolyamon félévkor a munkaközösség által összeállított részletes tantárgyankénti szöveges értékelőlapot használjuk.
- Első évfolyamon, év végén a tanuló értékelése:
  - kiválóan teljesített,

- jól teljesített,
  - megfelelően teljesített,
  - felzárkóztatásra szorul.
- Az első évfolyamon a szöveges értékelést szükség esetén a következő módon váltjuk át osztályzatokra:
    - kiválóan teljesített: kitűnő vagy jeles (5),
    - jól teljesített: jó (4),
    - megfelelően teljesített: közepes (3),
    - felzárkóztatásra szorul: elégséges (2),
  - A második-nyolcadik osztály év végén a tanulók tantárgyi teljesítményének minősítését 5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), 1 (elégtelen) kategóriákkal fejezzük ki.
  - A tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben az első évfolyamon és a második évfolyam első félévében szöveges formában, a második évfolyam második félévétől rendszeresen érdemjeggyel értékeljük: 5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), 1 (elégtelen).
  - Felzárkóztatásra szorul minősítés esetén a szülő bevonásával lépéseket teszünk a gyenge teljesítmény okainak feltárására, és a felzárkóztatás módjának kidolgozására. (Az okfeltáró és felzárkóztató munkába különböző segítő szakembereket – logopédus, fejlesztőpedagógus, iskolapszichológus – is bevonunk.)
  - Az első évfolyamon évfolyamismétlésre csak kivételes esetben kerülhet sor: az igazolt és igazolatlan mulasztások törvényben előírt számának túllépése esetén, szülői kérésre, indokolt esetben.
  - A tanulók teljesítményét negyedik évfolyamon az újonnan belépő tantárgy, az idegen nyelv esetében az első félév végén szövegesen értékeljük. Az értékelés: kiválóan, jól, megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.
  - A folyamatos szóbeli és írásbeli értékelések jelentik a félévi és tanév végi minősítő értékelések alapját. A fejlesztési ciklusok végén a tanulói teljesítmények érdemjegyekkel történő értékeléséhez támpontot jelentenek a fejlesztés várt eredményeinek meghatározása a kerettantervben.

A félévi osztályzatok azt mutatják, hogy

- a tanuló az első félév egészét tekintve milyen színvonalon, milyen mértékben tett eleget az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek,
- a félév egészét tekintve miként értékelhető magatartása, szorgalma.

A tanév végi osztályzatok azt mutatják, hogy

- a tanuló az adott évfolyamra előírt tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítette,
- megszerzett ismeretei, tudása elegendő-e arra, hogy azt a pedagógus legalább elégségesnek minősítse,
- megszerzett tudása elegendő-e arra, hogy a következő, magasabb évfolyam tantervi követelményeit el tudja sajátítani.

- Jelet kap az a tanuló, aki az előírt törzsanyagra vonatkozó követelményrendszert teljes körűen teljesíti.
- Az év egészét tekintve miként értékelhető magatartása és szorgalma
- A teljes követelményrendszeren belül meghatározott minimumszint az elégséges osztályzat feltétele.
- A féléveket záró jegyek megállapításakor a feleletekre kapott osztályzatok átlagát és a tanulói teljesítményben mutatkozó fejlődést vesszük figyelembe.

15.3.3. Tantárgyi értékelés

A tanulók értékelésének alapja: az iskola Pedagógiai Programjának követelményrendszere. A teljesítmények minősítése hagyományos módokon történik:

- számjegyekkel
- szöveggel
- százalékkal

Iskolánkba új tanulóként érkező, valamint hosszabb betegség után visszatérő tanuló számára a hiányosságok pótlására türelmi időt kell adni.

15.3.4. A tantárgyi osztályzatok tartalma

- Kitűnő (5d) osztályzattal értékelünk, ha tantárgyi dicséretet kapott a tanuló.
- Jeles (5), ha a tanuló a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezeket alkalmazni is képes. Pontosan, választékosan fogalmaz, lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is képes visszaadni a szabályt. Tud önállóan beszélni, visszakérdezni.
- Jó (4), ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét.
- Közepes (3), ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, nevelői segítségre (javítás, kiegészítés) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani feladatait. Rövid mondatokat mond.
- Elégséges (2), ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló munkavégzésre.
- Elégtelen (1), ha a tantervi követelményeknek nevelői útbaigazítással sem képes eleget tenni. Teljesítménye nem éri el a minimumot.

Az értékelésre, osztályozásra vonatkozó irányelveket, valamint a Házirendet a tanév elején a tanulókkal és a szülőkkel ismertetjük.

15.4. A magatartás értékelése

Az életkorhoz mérten a tanuló iskolai és iskolán kívüli fegyelmezettségét, viselkedését, a felnőttekhez és társaihoz való viszonyát, saját és mások iránt érzett felelősségérzetét, a Házirendben megfogalmazottak betartását és társai ösztönzését annak betartására értékeljük. Az iskola által támasztott erkölcsi követelmények jelentik a viszonyítási alapot.

Magatartásból adott érdemjegyek feltételei:

Példás érdemjegyet kap az a tanuló, aki

- a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyilvánításával, valamint példás viselkedésével elősegíti és társait is erre ösztönzi.
- szereti a közösségi életet, szívesen tevékenykedik érte és benne.
- a házirendet megtartja, társait is erre ösztönzi.
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias.
- fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész.

Jó érdemjegyet kap az a tanuló, aki

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás.
- a házirendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja.
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias.
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos.

Változó érdemjegyet kap az a tanuló, aki

- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyással, viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekszik javulni.
- a házirendet és egyéb szabályzatokat csak ismételt, állandó figyelmeztetéssel tartja be.
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben nem udvarias és nem tisztelettudó.
- társai viselkedését közömbösen nézi, nem segít.
- fegyelme ingadozó, munkája pontatlan.

Rossz érdemjegyet kap az a tanuló, aki

- munkájával a közösség fejlődését hátráltatja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be.
- közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek.
- a házirendet nem tartja meg ismételt figyelmeztetések ellenére sem.
- fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik.

15.5. A szorgalom értékelése

A tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését, kötelességtudatát, a tanórán kívüli önálló ismeretszerzés iránti igényét, többletmunkáját értékeljük. Figyelembe vesszük a tanulmányi munka tényezőit: életkörülményeit, képességei szintjét.

Szorgalomból adott érdemjegyek feltételei:

Példás érdemjegyet kap a tanuló, ha

- igényli tudása bővítését: céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját.
- munkavégzése pontos, megbízható.
- minden tárgyban elvégzi feladatait.
- önállóság szintje: önálló a munkában, önellenőrzése rendes.
- kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig felkészült, figyel, érdeklődik.
- érdeklődése az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed; egyes iskolai tárgyakban az anyagon felül is produkál.

Jó érdemjegyet kap a tanuló, ha

- figyel az órákon, házi feladatait lelkiismeretesen elvégzi, az órákra lelkiismeretesen készül fel.
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik.
- ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik és ellenőrzi önmagát; tudja, hogy mihez kell segítséget nyújtania.
- általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem árul el.
- érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó érdemjegyet kap a tanuló, ha

- munkája ingadozó: időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan.
- önállótlán, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát.
- munkája változékony jellegű.
- szétszórtság jellemzi.

Hanyag érdemjegyet kap a tanuló, ha

- figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.
- nem hajlandó munkavégzésre.
- nem törődik kötelességeivel.
- érdektelenség, teljes közöny jellemzi.

A magatartást és szorgalmat havonta egy alkalommal (a következő hónap 10. napjáig), félévkor és tanév végén számszerűen értékeli az osztályfőnök az osztállyal, illetve az osztályban tanító nevelőkkel együtt.

A tanuló egyéni elbírálása az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület joga. A jutalmazásokat, illetve büntetéseket a magatartási és szorgalmi jegyeknél figyelembe kell venni, attól eltérni csak a nevelőtestület határozata alapján lehet.

I 6.A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

I 6.1. Alsó tagozat

Iskolánkban 4. évfolyamtól tanulnak idegen nyelvet a tanulók. Az angol és német nyelv tanítása szaktanári, osztályfőnöki megbeszélés alapján csoportbontásban történik. A csoportok kialakításánál cél, hogy tanulmányi eredmény, magatartási szempont és nemek egyenlő elosztása szerint azonos csoportok jöjjenek létre.

I 6.2. Felső tagozat

Az idegen nyelven kívül az informatikát és a technikát, csoportbontásban tanulják a tanulók. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására. A csoportok kialakítása a szaktanárok hatásköre. Év elején diagnosztikus felmérés – tanulmány – alapján alakítják a csoportokat, év közben biztosítják az átjárhatóságot.

I 6.3. Egyéb foglalkozások

A napközi otthon és a tanulószoba működésére vonatkozó általános szabályok:

A felvétel a szülő kérésére történik. Működésének rendjét a nevelők munkaközössége állapítja meg a szervezeti és működési szabályzat előírásai alapján, és azt a tanulók házirendjében rögzíti. Az eltávozás csak a szülő személyes vagy írásbeli kérelme alapján történhet a nevelő engedélyével. Gyenge tanulmányi eredmény, illetve rendszeres házi feladat hiánya esetén az osztályban tanítók javaslatára az osztályfőnök kötelezheti a gyermeket a tanulószobai foglalkozások látogatására.

A tanulóknak lehetőségük van a Szakértői Bizottság véleménye alapján fejlesztő foglalkozásokra a 2011.évi CXCV. Tv.47.§ (8) szerint.

17.A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Az 1993. évi nemzeti kisebbségi törvény megjelenése óta bizonyos területeken romlott a nemzetiségek helyzete - különös tekintettel az identitás megőrzésére - , állapítják meg nemzetiségi szakemberek.

Fontos, hogy a nemzetiségek kultúrája elfoglalja méltó helyét az iskolai oktatásban.

A legtöbb hazai nemzeti kisebbség igényes, értékeihez ragaszkodó, azokat művelni és gyarapítani akaró értelmiséggel, s nemegyszer felkészült kutatókkal rendelkezik.

A kisebbségi kultúra legitimációját azonban csakis a többség adhatja meg azzal, hogy bekapcsolja a kisebbség kultúráját az ország kulturális vérkeringésébe.

17.1. Kerületünk kisebbségei

1. Roma 2. Görög 3. Horvát 4. Német 5. Örmény 6. Román 7. Szerb 8. Szlovák 9. Bolgár

Célunk, hogy tanulóinknak lehetőséget biztosítsunk a kultúrák sokszínűségének megismerésére.

A téma segíti a személyiségjegyek fejlesztését: a társas kapcsolatokban szükséges normák, készségek kialakítását, az ember és környezete viszonyának reális érzékelését, a nyitottság, a bátorság és a humorérzék emberi értéként való kezelését.

Megalapozza továbbá a tanulók toleráns, törvénytisztelő magatartását, kulturált vitakészségét. A diákok elsajátítják a sokoldalú információgyűjtés - és felhasználás képességét.

17.2. A tananyag tartalma

17.2.1. A roma kultúra megismertetése

- A cigányság eredete, származása
- A cigányság nyelve
- Irodalom (líra, próza)
- Neves alkotók (Lengyel Menyhért, Bari Károly művei)
- A cigányság, mint a művészetek témája (festészet, irodalom, zene, film)
- Képzőművészet (naiv festők)
- Zene (cigányzene, neves zenészek)
- Kézművesség (kosárfonás, foltozás)
- A cigányok érzelmvilága
- A hazánkban élő három legnépesebb cigánycsoport: a magyar-cigányok, a beások, valamint az oláh-cigányok.

17.2.2. Német nemzetiség

- A német betelepülések az Árpádok korában
- Későbbi német telepések
- Betelepítések Magyarországra
- Kitelepítések a II. világháború után
- Bányavárosok
- Szász városok
- Német nemzetiségi egyesületek és kultúrcsoportok
- A német telepések nyelvi hatásai, családnévkutatás, eredetkutatás
- Sváb nyelvjárások (települések a Pilisben és a Dunakanyarban)
- Népművészet, hagyományok
- Öltözködés
- Zene
- Iparművészet, kézművesség

17.2.3. Örmény nemzetiség

Czetz János emléke

Magyarországon élő egyéb nemzetiségek

Szent István intelmei

17.2.4. A nevelés színterei

Osztályfőnöki óra,

Hon és népismeret óra,

Erkölcstan óra

Témahetek, témanapok

Egyéb foglalkozások

Énekóra

Művészeti foglalkozások

17.2.5. Tevékenységformák

Beszélgetés (szabad asszociációk, vélemények felszínre hozása és ütköztetése, hipotézisek bizonyítása és cáfolata, szövegek megbeszélése és elemzése).

A játék (szerepjáték, szociodráma).

Kutatás (önmaguk, események, helyzetek megfigyelése és elemzése, megismerkedés interjú szakemberekkel, adatok és tények összegyűjtése, rendezése és elemzése, kísérletek, írásos és szóbeli kutatási beszámolók készítése).

Kiegészíthetik bibliográfia készítése, sajtófigyelés, élménybeszámoló készítése, a tanult témaköröket bemutató kiállítások rendezése.

I 8. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

I 8.1. A egészségnevelés, környezeti nevelés célja

Elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

2016-ban elnyertük az „Örökös Ökoiskola” címet. Ez azon iskolák munkájának legmagasabb szintű állami elismerése, amelynek iskolafejlesztési, pedagógiai munkája kiemelkedően magas színvonalon képviseli a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiai értékeit.

Iskolánk működtetése során törekszünk a környezetkímélő megoldásokra, folyamatosan reagálunk a szűkebb környezetünkben bekövetkező változásokra, a szülőkkel és a helyi közösségekkel együttműködve keressük a megoldásokat, valamint számos tanórán kívüli tevékenységekkel biztosítjuk a diákok ismereteinek bővítését.

I 8.2. A egészségnevelés, környezeti nevelés színterei az iskolában

- Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai
- A nem hagyományos tanórai foglalkozások (erdei iskola, téma napok)
- Tanórán kívüli (versenyek, szakkörök, öko programok stb.)
- Együttműködések más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel
- Az iskola környezettudatos működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások (a saját fejlesztésű „Ökomókus” rendszerben)
- Egyéb foglalkozások, kiemelten az délutáni iskolai foglalkozások napközi és tanulószoba szabadidő-szegmense

I 8.2.1. Hagyományos tanórai oktatásszervezésében

Tanórán:

A környezetvédelem kérdésének előtérbe kerülése szükségszerűvé teszi, hogy az elkövetkező években az oktatásban és a nevelésben nagyobb teret kapjanak a környezeti jelenségek, folyamatok és összefüggések megismerését szolgáló tantárgyak és tevékenységek.

A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Cél: a természet és a társadalom törvényeinek megismerése, tiszteletben tartása és mindennapi életvitelünk során a természet törvényeivel harmonizáló magatartásformák alkalmazása. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van.

A környezeti oktatás és nevelés feladatai csak úgy teljesíthetők eredményesen, ha azok szerves részét képezik a fenntartható fejlődéssel, a fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek. Közvetlen élményszerzésen keresztül alakítja ki a helyes cselekvésre készítő, pozitív viszonyulást a természeti értékekhez, azok védelme érdekében. Az élményszerzés fontos

színterei a nemzeti parkok és a védett természeti területek, illetve azok látogató- és bemutatóhelyei.

Az egyszerű víz -, talaj-, és levegő vizsgálati módszereket tanórákon tanítjuk meg. Külön, kiemelten kezeljük ezek elemzését, a következtetések megfogalmazását, a tapasztalataik hatásainak értékelését.

18.2.2. Nem hagyományos tanórai keretben

Az iskolai környezeti nevelés nem szűkíthető le a „tananyag leadásától a számonkérésig” húzódó ívre. A tevékenységeknek ennél sokkal szélesebb körét foglalja magába, s ezeknek csupán kis hányada illeszthető be a tanórák adta lehetőségek közé. Sok olyan oldala van, amely a tanterem vagy az iskola falain is túlnyúlik. A tanórán kívüli tevékenységek gyakran hatékonyabbak is a tanórára tervezhető tevékenységeknél.

A tanórán kívüli környezeti nevelés lehetőségei az iskolánkban:

A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban:

- „ökomókus” tevékenységek (környezet átalakítása, szelektív hulladékgyűjtés stb.),
- terepgyakorlat (természetben, településen stb.),
- intézménylátogatás (múzeum, könyvtár, üzem, kutatóintézet, egyetem stb.),
- kirándulás, táborozás
- erdei iskola (A tanév során az alsó tagozatos tanulóink erdei iskolában vesznek részt.)
- jeles napok (Madarak és fák napja)
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínen

18.3. Együttműködések

18.3.1. Iskolán belüli együttműködés

Diákjaink bevonásával szervezzük a szelektív hulladékgyűjtést és az ehhez kapcsolódó feladatok elvégzését. („Ökomókus” tevékenység)

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartása, munkája példaértékű legyen a tanulók számára. Ki kell alakítani a környezetbarát iskola fogalmát; részletesen kidolgozni és közzé tenni az ilyen iskola életmódjának, működésének kívánalmait. Segíteni kell a szülőket (és más érintetteket) abban, hogy megismerjék a környezetbarát életmód-kezdemenyzéseket, eltanulhassák azok sikeres mozzanatait.

18.3.2. Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmény profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során az optimális helyzet megteremtését elérje.

Civil szervezetek

A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Javítani kell az egyesületek közötti információcserét, a személyes kapcsolatokat és a kiadványok terjesztését. Az Öko munkaközösség kapcsolatot tart szakemberekkel és civil szervezetekkel.

A környezeti nevelés tartalmi elemei

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit. A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont – egyesek ellenőrizhetetlen romboló magatartása miatt – sok előnye és lehetőségei mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének parkosítása, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése.

Módszertani elemek

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást. Ennek fontos feltétele, hogy a tanulók érzékennyé váljanak a környezetük iránt. A diákok minél többször, valós globális és helyi problémákkal kerüljenek kapcsolatba.

A környezeti nevelés színterei

A tantárgyi keretek közt zajló tevékenységek értelemszerűen minden tanuló számára kötelezőek és ingyenesek.

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos tárgyak teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve integrált módon történik. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

A környezeti nevelés tantervbe illesztésének egyik megvalósítási módja a "beleoldás". Beleoldásnak, vagy tematikus tanításnak nevezzük azt a módszert, amikor a környezeti nevelési fogalmakat, feladatokat és példákat a már meglévő tantervi célkitűzésekbe építik be. Ezt a módszert alkalmazhatjuk egyetlen téma tanításánál, vagy úgy is, hogy az egész tantervet áthatja a környezeti nevelés szemlélete. A megszokott tananyag kiegészítését és kibővítését adják a környezeti nevelési témák.

A beleoldás módszerének előnye, hogy könnyű megvalósítani. Ahol csaknem minden tantárgyat egyetlen pedagógus tanít, magától értetődő módon bele lehet szőni az órák anyagába a

környezeti nevelési témákat. Eredményességének oka, hogy itt nyílik a leginkább lehetőség arra, hogy a szokásos napi tevékenységen belül helyet találjanak a környezeti nevelésnek.

A környezetismeret tantárgy az elemi környezeti nevelésnek a fókuszpontja azáltal, hogy óráin tervszerűen és intenzíven történik a tanulók környezeti attitűdjének és ismereteinek fejlesztése. Személyes tapasztalatokra, élménygyűjtésre épül. Integrálja a természeti és társadalmi jelenségeket. A tanulói tevékenységek állnak az órák megtervezésének középpontjában. A tantárgy koncentrációs lehetőségeket kínál: lehetővé teszi az anyanyelvi, matematikai, esztétikai és a környezeti nevelés összehangolását.

Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák.

Konkrét célok

Az iskola környékének és udvarának folyamatos "zöldítése" (komposztáló alkalmazása; növények ültetése, gondozása, pótlása).

Az Öko-iskola cím megvédése és az ehhez kapcsolódó tevékenységek elvégzése (szelektív hulladékgyűjtés; energiatakarékos üzemeltetésre történő fejlesztések; a szervezésben résztvevők folyamatos továbbképzése).

Az erdei iskolák programjának folyamatos fejlesztése. A szép és egészséges környezet önmagában is nevel a környezet védelmére, megóvására. A természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése.

A mi feladatunk, hogy a gyerekek bevonásával ezt a környezetet megóvjuk, tovább szépítsük. Környezeti értékeink és egészségünk védelme az emberiség jövője szempontjából egyre fontosabbá válik.

Nem kampányszerű akciókban rejlik a megoldás, hanem a mindennapi tevékenységünkben, a környezettudatos szokásrend kialakításában és mindennapi gyakoroltatásában.

Ezért iskolánk vállalja, hogy az iskola minden tevékenységi területén, a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során folyamatosan építi be a gyerekek napirendjébe a fenntarthatóság szemléletének erősítését.

19.A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az intézményi tanulói esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések a köznevelés terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását szolgálj: egyenlő hozzáférést a minőségi oktatáshoz, a szegregációs és szelekciós mechanizmusok korlátozását és a versenyképesség erősítését.

19.1. Célja

A tanulói esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Ezen belül alapvető, hogy az intézmény biztosítsa, a szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, de helyezzen hangsúlyt az esélyteremtésre, a halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálására. Mindezek biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani beiratkozásnál, meghallgatásnál, az oktató – nevelőmunka során, a gyerekek egyéni fejlesztésében, az értékelés gyakorlatában, a tanulói előmenetelben, a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában, a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében, a továbbtanulásban, pályaorientációban, a humánerőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében, valamint a partnerség építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

19.2. Kötelezettségek és felelősség

Az intézmény vezetője felelős azért, hogy az intézmény minden dolgozója, tanulója, a szülők, és a társadalmi partnerek számára elérhető legyen a köznevelési intézményi esélyegyenlőségi terv, az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedéseket ismerjék és kövessék a benne foglaltakat. Az ő felelőssége annak biztosítása is, hogy az intézmény dolgozói minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a terv végrehajtásához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket.

Az intézmény vezetője felelős a köznevelési intézményi esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések megvalósításának koordinálásáért, végrehajtásának nyomon követéséért, és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálásáért. A tantestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítse képzésekkel vagy egyéb módokon. A tantestület minden tagjának felelőssége továbbá, hogy ismerje a tervben foglaltakat és közreműködjön annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt a felettesének, illetve az illetékes munkatársának.

Minden, az intézménnyel szerződéses viszonyban álló, szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy ismerje a közoktatási intézményi esélyegyenlőségi tervet és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

19.3. Akcióterv

19.3.1. Azonnali beavatkozást igénylő folyamatok

Minden olyan helyzet és eljárás, ami a hatályos törvényeknek nem megfelelő (különös tekintettel a 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről, és Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseire).

Minden, az adatok vizsgálatát követően beazonosított szegregált nevelési és oktatásszervezési gyakorlat, mivel az alapvetően sérti az esélyegyenlőség elvét és korlátozza a halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű tanulók oktatási sikerességét.

Ha igazolódik, hogy az intézmény nyújtotta bármely oktatási szolgáltatáshoz (pl. emelt szintű oktatás, tanórán kívüli foglalkozások, egyéb programok), vagy az intézményben biztosított oktatási feltételekhez (pl. szaktanterem, informatikai eszközök, tanítást, vagy egyéni tanulást segítő egyéb eszközök, hiányos szakos ellátottság esetén szaktanár által tartott tanórák) nem biztosított egyenlő hozzáférés a halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű tanulók részére.

19.3.2. Megvalósítás

Az intézmény különös figyelemmel kíséri a halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében. Az intézmény, vezetőjén keresztül, folyamatosan jelzi a fenntartó felé az intézmény elérését nehezítő esetleges körülményeket, különös tekintettel a közutak akadálymentességével és a helyi tömegközlekedéssel kapcsolatos problémákra.

Az intézmény belső esélyegyenlőségi monitoring rendszert és szülői/gondviselői panasztételi mechanizmust működtet az intézményen belül. A belső monitoring rendszerben rögzíti a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók helyzetét érintő főbb változásokat, kiemelten vizsgálja jelen terv végrehajtását, illetve a megvalósított intézményi programok hatását, eredményeit a halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű tanulók vonatkozásában.

Az intézmény befogadó légkört biztosít a tanulók és a dolgozók számára, éves munkahelyi esélyegyenlőségi tervet fogad el, amelyet rendszeresen ellenőriz. Az intézmény biztosítja a pedagógusok felkészítését, felkészültségük értékelését és folyamatos továbbképzésüket különös tekintettel a hatékony együttnevelés, a szociális és családi problémák azonosítása, valamint a közoktatási esélyegyenlőség területére.

19.3.3. Szankcionálás

Az intézményi köznevelési esélyegyenlőség megsértését érintő eseteket és panasztételeket az intézmény vezetője köteles kivizsgálni a fenntartó képviselőjének és a panasztevőnek, továbbá, ha szükséges, független szakértő bevonásával. Az esélyegyenlőség megsértésének megállapítása esetén az intézmény köteles az esélyegyenlőséget sértő intézkedést, programot, vagy állapotot megszüntetni. Ellenkező esetben a fenntartó köteles az intézménnyel, illetve az intézmény vezetőjével szemben saját hatáskörében eljárni.

19.4. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

19.4.1. Gyermekvédelmi feladatok

- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- Jól látható helyen, a faliújságra közzétenni a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontos intézmények nevét, címét, telefonszámát.

- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíteni a gyermekjóléti szolgálatot.
- Segíteni a Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ – Családsegítő Szolgálat tevékenységét.
- Anyagi veszélyeztetettség esetén gyermekvédelem támogatás megállapítását kezdeményezni.
- Helyzetelemzéseket készíteni az osztályfőnökök közreműködésével a hátrányos és veszélyeztetett tanulókról.
- Kapcsolatot tartani az intézmény vezetőjével, osztályfőnökökkel, pedagógus kollégákkal, fejlesztő pedagógussal, pszichológussal, védőnővel.
- Rendszeres kapcsolatban állni a kerület gyermekvédelmi intézményeivel, a polgármesteri hivattal.
- Ha a veszélyeztető helyzet pedagógiai eszközökkel nem lehet megszüntetni, segítséget kérni az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központtól, kapcsolatot tartani a Családsegítő Szolgálattal, részt venni az esetmegbeszélésben.
- Gyermekbántalmazás esetén értesíteni a Családi Tanácsadó és Gyermekjóléti Központot, Gyámhivatalt, Rendőrséget.
- Figyelemmel kísérni a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók tanulmányi munkáját, iskolalátogatását, hiányzások alakulását,
- Magatartási, beilleszkedési nehézséggel küzdő és tanulási kudarcnak kitett tanulók segítése (fejlesztő pedagógus, Pedagógiai Szakszolgálat)
- Személyiségzavarok enyhítésére Pedagógiai Szakszolgálat szakembereinek ajánlása.
- Szakorvosi ellátás igénybevételére ajánlás.
- Figyelmet fordítani a szenvedélybetegségek megelőzésére, prevenciós tervet kidolgozni.
- Figyelemmel kísérni a jogszabályi változásokat és szakirodalmat, ezekről tájékoztatni a tantestületet.

A gyermek érdekeit figyelembe véve kapcsolatot kezdeményezni és tartani a szülőkkel. A gyermekvédelmi tevékenység három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

19.4.2. Veszélyeztető okok megelőzése

- Egyetlen tanulót sem érhet hátrányos megkülönböztetés származása, pénze, vallása, illetve más oknál fogva.
- Minden tanuló számára biztosítani kell a fejlődéséhez szükséges feltételeket.
- Az iskolának rendszeres kapcsolatot kell tartania a családdal.
- Meg kell ismertetni a tanulókat jogaikkal, véleménynyilvánítási lehetőségeikkel.
- Biztosítani kell, hogy az oktatás és nevelés biztonságos és egészséges környezetben folyjon.
- A tanuló jogait tiszteletben kell tartani.
- Biztosítani kell a család anyagi helyzetétől függően ingyenes, vagy kedvezményes étkezést, tanszerellátást, napközi, tanulószobai ellátást.

- A tanuló joga, hogy testi, érzékszervi, értelmi, beszéd-, vagy más fogyatékoságának megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljön.
- Az iskolának együtt kell működnie a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal.
- A szenvedélybetegségek megelőzése, gyógyult szenvedélybeteg tanulók beilleszkedésének elősegítése.
- Az iskolának biztosítania kell a napközi-otthoni, tanulószobai ellátást, a gyermekétkeztetés megszervezésével.

19.4.3. A gyermek fejlődését, nevelését veszélyeztető tényezők

A gyermek testi fejlődését, egészségét veszélyeztető okok:

- a gyermek hosszú vagy súlyos betegsége,
- egészségtelen, zsúfolt lakáskörülmények,
- egészségtelen életmód,
- a táplálkozás hiányossága, egyoldalúsága, túlzásai,
- a szülők (családtagok) hosszú vagy súlyos betegsége,
- családjának tartósan rossz anyagi, szociális helyzete,
- alkoholizálás, dohányzás, kábítószer-fogyasztás,
- túlterhelés, „agyondolgoztatás”,
- túl korán megkezdett szexuális élet.

A pszichés károsodás okai (strukturális, erkölcsi, nevelési hibák, hiányok) a gyerek vagy fiatal családi környezetében:

- A család hiánya (elárulás, elhagyás),
- az anya hiánya az élet első éveiben – hospitalizálódás (tartós kórházi, csecsemőotthoni tartózkodás miatt),
- a családi nevelés legjellemzőbb hibái, túlzásai,
- a családi élet legsúlyosabb ártalmait jelenti és a testi szellemi fejlődését, egyaránt gátolják a következők: brutalitás, az erkölcstelen, bűnöző családi környezet,

A baráti, lakóterületi és szélesebb társadalmi környezetbeli ártalmak okai lehetnek:

- a hasonló vagy idősebb korúakhoz való negatív kapcsolódás (egyetlen személyhez, kisebb csoporthoz, galeriához),
- az utca hatása (prostitúció, munkakerülés és garázdálkodás, bűnözés, játékszenvedély, stb. látványa, követése),
- a tömegkommunikációs eszközök révén könnyen elérhető információáradat válogatás, irányítás, ellenőrzés és megértés nélküli kritikátlan befogadásának hatása – tv, rádió, mozi, sajtó.

19.4.4. Az iskolai környezet ártalmai

- az iskolai környezet abszolút ártalmai (minden gyereket károsítanak),
- az iskolai környezet relatív ártalmai (a fejlődési körülményei folytán gyengébb idegrendszerű, kisebb tűrő-, ellenálló-, alkalmazkodó-vagy teljesítőképesű gyerekek károsodását idézheti elő elsősorban),
- az iskolaéretlen gyermek beiskolázása, a szükséges gyógypedagógiai áttelepítés elmaradása, a rossz pályairányítás folytán a gyerek számára nem megfelelő iskolatípusba való beiskolázás relatív ártalom abban az értelemben, hogy nem minden gyereket károsít, abszolútnak mondható, ha azt vesszük figyelembe, hogy minden gyermek számára ártalmas, akit érint.

19.4.5. A veszélyeztető okok megszüntetése

Az iskola és a pedagógusok feladatai, közé tartozik a tanulót veszélyeztető okok megszüntetése. Az intézménynek együtt kell működnie a Polgármesteri Hivatallal, gyermekorvossal, a Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központtal, a Pedagógiai Szakszolgálattal, rendőrséggel, a bírósággal, az ügyészséggel, a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

Az oktatási intézmény veszélyeztetettségére utaló jeleket észlelve értesíti a Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központot, Gyermekjóléti Szolgálatot, hogy az megtehesse a szükséges lépéseket a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. Az iskola feladata, hogy külső segítség igénybe vétele mellett az iskolán belül is törekedjen a veszélyeztetettség megszüntetésére, ellensúlyozására.

19.4.6. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

A törvényekben előírtak szerint biztosítjuk az ingyenes tankönyvet. Az év közben érkezőknek könyvtári példányt biztosítunk. A hátrányok leküzdése érdekében változatos szabadidős programokat szervezünk osztály vagy iskolai keretben. (Színház, kirándulás, múzeum, sportrendezvény stb.) Pályázatokon való részvétellel igyekszünk támogatást szerezni színházlátogatásra, táborozásra. A szülőket és tanulókat a gyermekvédelmi faliújságon, szórólapokon tájékoztatjuk segélyezési lehetőségekről, programokról, intézményi elérhetőségekről.

19.4.7. A támogatás területei

- felvilágosító munka a szociális juttatásokról; helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése,
- rendszeres gyermekvédelmi támogatás,
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- étkezési támogatás,
- átmeneti segély,
- beiskolázási segély,
- táborozási, erdei iskolai, kirándulási, énekkari szerepléshez hozzájárulások; pályázatokon nyert összegből

- étkezési támogatás. (100 %, 50 %- os kedvezmények).

Eredményes nevelő-oktató munkánk érdekében a magatartási problémák megfelelő, személyre szabott, és türelmes kezelése minden pedagógus fontos feladata.

20.A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulmányi, magatartási és szorgalmi követelményeket kiemelkedően teljesítő, az iskola hírnevét kimagasló tanulmányi, sport, kulturális tevékenységgel öregbítő tanulókat jutalomban részesítjük. (Élen a tanulásban, Élen a sportban, Élen a művészetekben; Andor Ilona Emlékérem)

20.1. A dicséret és jutalmazás elvei

Iskolánk dicséretben részesíti illetve jutalmazza azt a tanulót, aki

- tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi
- kitartó szorgalmat, példamutató közösségi magatartást tanúsít
- eredményes kulturális tevékenységet folytat
- kimagasló sportteljesítményt ér el

A négy éven át tartó kiemelkedő teljesítményt - a Házi rend szabályai szerint - a végzős tanulónak adott Andor Ilona Emlékéremmel ismeri el a tantestület.

Szaktanári dicsérettel értékelendő:

- a környezet rendje
- szaktárgyi verseny
- vetélkedő
- szakköri munka

Osztályfőnöki dicséret adható:

- közösségi munkáért
- kulturális tevékenységért

Igazgatói dicséret adható:

- nemzetközi, országos, kerületi, budapesti versenyen elért helyezéért,
- az iskola hírnevét öregbítő kiemelkedő tevékenységért.

Nevelőtestületi dicséret adható:

- példamutató magatartásért, szorgalomért, kiemelkedő tanulmányi munkáért, közösségi munkáért.

20.2. A tanulók fegyelmezésének elvei

Az a tanuló, aki kötelességeit, a Házi rendben foglaltakat enyhébb formában megszegi, igazolatlanul mulaszt, tanulóhoz nem méltó magatartást tanúsít, fegyelmi intézkedésben részesítendő. A fegyelmi intézkedés nem megtorló jellegű, hanem a súlyosabb fegyelemsértések megelőzésére szolgáló nevelési eszköz. A fegyelmi eljárás előtt a jogszabályok értelmében egyeztető eljárás lefolytatására is lehetőség van.

Az a tanuló, aki kötelességeit szándékosan, súlyosan megszegi, fegyelmi büntetésben részesítendő. A felelősségre vonás eljárás módjára a törvény rendelkezése és a Házirend az irányadó.

Szaktanári figyelmeztető adható, ha a tanuló

- órai munkában nem vesz részt megfelelően,
- zavarja társait.

Ismételt vagy súlyosabb mulasztás esetén szaktanári intő adható.

Osztályfőnöki figyelmeztető adható:

- házirend megszegése,
- verekedés, durvaság,
- késés,
- igazolatlan hiányzás esetén (következmény: lerontja a magatartás jegyét az adott hónapban).

Ismételt vagy súlyosabb mulasztás esetén osztályfőnöki intő illetve rovó adható.

Szándékos és súlyos vagy többször ismétlődő fegyelmi vétség esetén igazgatói illetve nevelőtestületi büntetési fokozatok adhatók. Ezt a fegyelmező eszközt a nevelőtestület érintett tagjai mérlegelik.

A legsúlyosabb büntetés a fegyelmi eljárás, amellyel kapcsolatban a törvényi előírások az irányadók.

21.A nevelőtestület által fontosnak tartott további elvek

21.1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

21.1.1. Jogi meghatározottság

A fogyasztóvédelemről szóló irányadó jogszabályok rendelkeznek a fogyasztók oktatásáról. Vonatkozó hatályos jogunk írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. Eszerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatásban részt vevő intézmények, az e feladatra törvényben kijelölt államigazgatási szervek és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is nevelési-oktatási feladatként szerepel.

21.1.2. A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogait érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoskosságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre vonatkozóan alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- a) az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez
- b) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz
- c) a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között
- d) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez
- e) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez
- f) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez

Preventív vagyis megelőző fogyasztóvédelem: A vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

21.1.3. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai:

Vizuális kultúra:

- A közvetlen és rögzített kommunikáció.
- A tömegtájékoztatás formáinak megkülönböztetése.
- A reklámplakátok szerepe.
- A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.

Földrajz:

- A fogyasztói kultúra fejlődése.
- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.
- Gyűjtőmunka nyomtatott információhordozókból hazánk gazdasági és település-földrajzi sajátosságairól.
- Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.
- Vásárlási, fogyasztási szokásaink.
- A család gazdálkodása.

Informatika:

- Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásának használata.
- Vásárlás az interneten.
- Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése.

Magyar nyelv és irodalom:

- A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének egyik szempontja.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

- Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

További színterek:

- Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények stb.).
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

21.1.4. A fogyasztóvédelem módszertani elemei

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól.
- Adatgyűjtés, feldolgozás, információörögzítés együttműködéssel.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel.
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése).
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés).

21.2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

21.2.1. Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Napjainkban az iskola szerepét úgy szokták felvetni, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak. A tünetek, zavarok, elváltozások minden életkorban más-más jellegűek, megnyilvánulásúak, más oki konstellációt tükröznek.

Kisgyermekkorban a szülői kapcsolatokról való kiszakadás, az önállósodás, a kortárs csoportban az egyenrangú kapcsolatok alakítása és tartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. Tízéves kor körül megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a gyermeket, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kiscsoport hatása alá kerül, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak, és más viselkedési normákat közvetítenek. Deviáns értékeket próbálnak megvalósítani. Ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkezik a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

21.2.2. A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál.
- A felmerülő helyzetek, konfliktusok, krízisek minél előbbi és hatékony, mintaértékű kezelése, megoldása.
- Információgyűjtés és - elemzés a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról.
- Folyamatos figyelemmel kísérésük, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről.

- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása.

Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében.

Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése:

- Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak.
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása.
- A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése.

21.2.3. A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- Mentálhigiéné, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével.
- Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság).
- Személyiségfejlesztés.
- Közösségfejlesztés.
- Drámapedagógiai eszközök.

22. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai, szükség esetén különбөзeti vizsgálával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel

22.1. Különбөзeti vizsga

- Az iskolánk a tanuló átvételét a helyi tantervében meghatározott évfolyamokon és tantárgyból (ének- zene) különбөзeti vizsgáláshoz köti.
- Ének-zene emelt szintű oktatási intézményből átjelentkező tanulóknak nem kell különбөзeti vizsgát tenni.
- Más iskolából érkező tanuló tanév végéig pótolhatja ismereteit. Ha érdemjegyek alapján nem lehet dönteni a továbbhaladásról, osztályozó vizsgát kell tennie.

Felsőbb évfolyamokra az ének-zenei különбөзeti vizsga eredményének, valamint a tanuló előző tanulmányi eredményének illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek figyelembevételével veszünk át tanulót, ha a létszámhatárok megengedik.

Az átvétel képességfelmérés után az ének-zene tanárok szakmai véleményének kikérésével történik.

22.1.1. Sajátos pedagógiai módszerek, projektoktatás

A projekt olyan oktatásszervezési eljárás, amely az oktatás menetét gyakorlati problémák megoldása köré csoportosítja.

A projektmódszer egy sajátos tanulási egység, technika, amelynek középpontjában valamilyen összetett, a mindennapi élethez kötődő téma/probléma áll. A feladat a probléma megoldása, s azoknak az összefüggéseknek a feltárása, amelyek az adott témához organikusan kapcsolódnak. A projekt megvalósítása során a tanulóknak lehetőségük van meglévő képességeik kipróbálására és újak kialakítására. A projektmódszer legfőbb értéke a munkafolyamat: a gondolkodási folyamat, a gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása, a munka konkrét eredményei és végtermékei mellett.

Legfőbb jellemzői:

- Az iskola hagyományos időkereteit felbontja.
- Túllép(het) az iskolai élet hagyományos helyszínein.
- Sokszínű tevékenykedtetés jellemzi, az eltérő képességű tanulók mindegyikének ad a képességeinek megfelelő feladatot, így motiváltabbá válnak a tanulók.
- Az ismeretanyag megismerési módozatai eltérnek a hagyományostól, a passzív tanulói megközelítés háttérbe szorul.
- Főként a kooperatív technikákra épít, ezáltal kiválóan alkalmas a szociális kompetenciák fejlesztésére is.

A projekt hasznosulása, hogy a tanítványaink a munkavégzéshez és a mindennapi élethez nélkülözhetetlen képességeket fejlesztenek ki, úgymint a szolidaritás, együttműködés, felelősségvállalás, önértékelés, az idegen nyelvi kommunikáció és az informatikai készségek, amelyek mind hozzájárulnak a munkaerőpiacon sikerességükhöz és érvényesülésükhöz.

23. Az írásbeli, szóbeli beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének a rendje

23.1. Írásbeli feladatok értékelése

- Év eleji diagnosztikus felmérés: a kiindulási helyzetet méri, visszajelzésként szolgál, ezért nem osztályozzuk, az értékelésbe nem számít bele.
- Írásbeli felelet (röpdolgozat): részismereteket vizsgálja az adott témakörben. Alsó tagozaton naponta kettő íratható, felsőben napi három a maximum. A röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező.
- Témazáró dolgozat: összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő dolgozat. A tanulók tudásának változását követi a témakörök végén. A témákat lezáró írásbeli felmérések tájékoztatják a tanítót, a tanulót és a szülőt a tanuló teljesítményéről a helyi tantervben rögzített követelményekhez viszonyítva. Az adott tantárgyban a témazáró dolgozatok megírásának időpontjáról az osztályt (csoportot) egy tanítási héttel a kijelölt időpont előtt tájékoztatni kell. Egy napon maximálisan két témazáró dolgozatot lehet íratni. A témazáró dolgozat eredménye súlyozott, így dupla érdemjegynek számít.
- Az írásbeli számonkérések, dolgozatok javítását tíz tanítási napon belül el kell végezni, a dolgozatokat ki kell osztani. Dolgozatok a témazárók kivételével hazavihetők. Ha a tanuló a dolgozata értékelését a pedagógus hibájából az értékelési határidő lejárta után kapja meg, jogosult eldönteni, hogy érdemjegye beszámításra kerüljön-e a félévi, tanév végi osztályzatba.
- Röpdolgozat értékelése, osztályozása a tanító, szaktanár egyéni elbírálása alapján történik.
- Témazáró dolgozatok esetében a követelményekhez mért teljesítmény arányát %-ban fejezzük ki. Második osztály félévétől a %-os arányt váltjuk érdemjegyre.

23.2. Szóbeli értékelés

A tanulóknak is ismerniük kell, mit várunk el tőlük, ezért a tanév során folyamatosan, szóban tájékoztatjuk őket erről. A tanév során a szóbeli értékelés alapja a tanulók állandó megfigyelése. A folyamatos, fejlesztő célzatú szóbeli értékelés visszajelzést ad a tanuló számára munkájának eredményességéről, rendszeres tanulásra ösztönöz.

A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére.

24. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Az iskola célja, hogy a tanulók képességeiknek, adottságaiknak megfelelően fejlődjenek, személyiségük sokoldalúan formálódjon.

Az ismeretanyag átadásának színhelye alapvetően a tanítási óra. Azonban a készségek kialakításának és a gyakorlat megszerzésének a lehetősége nem korlátozódhat csak a tanórára. A fent említett jártasságok nagy részét csak rendszeres, kitartó munkával lehet elérni, mely elképzelhetetlen az otthoni gyakorlás nélkül. Ezért szükségesnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg.

24.1. A házi feladat lehet

- szóbeli vagy
- írásbeli munka, vagy
- egyszerre mindkettő.

A szaktanár adhat fel úgynevezett szorgalmi, alkotó és kreatív házi feladatot is.

A házi feladatok célja

- Az iskolában megértett tananyag átisméltése, rögzítése, a tananyagban szerzett jártasság készséggé válása.
- Az önálló tanulásra, ismeretszerzésre nevelés.
- Önálló szövegértésre és szövegalkotásra való képességek fejlesztése.
- Feladattudatra nevelés.
- Motorikus képességek, algoritmusok beépülésének fejlesztése.
- A logikus gondolkodás kialakulásának és fejlesztésének segítése.
- A gyűjtőmunka megszerettetése.
- Teljesítmény, eredményesség javítása.

A házi feladat lehet:

- feladatgyűjteményből, feladatlapokból adott, füzetbe leírt feladat,
- tankönyvi kérdésekre adandó válasz,
- vázlatkészítés,
- leíró vagy elemző munka,
- olvasmány-feldolgozás,
- szövegalkotó feladat,
- memoriter,
- házi dolgozat,

- gyűjtő-, vagy kutatómunka,
- rajz,
- projektmunka.

24.2. A házi feladattal szemben támasztott követelmények

- Kapcsolódjon a tananyaghoz.
- Önállóan is elvégezhető legyen.
- Igazodjon a tanulók életkorához, képességeinek szintjéhez (differenciálás).
- A szóbeli és írásbeli feladat megfelelő arányú legyen.
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-7 órája van, és esetleg minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Könnyen ellenőrizhető legyen.

24.3. A házi feladatok ellenőrzése, értékelése

- A házi feladatot mindig részben vagy teljesen ellenőrizni kell.
- A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük.
- A hanyagságból elmulasztott házi feladat a tantárgyi érdemjegy megítélésében is szerepet kap, akár szaktanári figyelmeztetést, intőt is vonhat maga után.
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.

24.4. A házi feladat kiadásának korlátai

- A napközi otthonban a tanulási idő 1 órájában elvégezhető, megtanulható legyen egy átlagos képességű tanuló számára.
- A tanulók (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetők, számukra szorgalmi feladat javasolható.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikkra szokásos. Kivételt képez a nyári szünet idejére feladott kötelező irodalom elolvasása.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.

25. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei

A vizsgák követelményrendszerét az adott munkaközösség határozza meg az elfogadott Pedagógia Program, Helyi Tanterve alapján. Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével. A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák anyaga lefedi az egész tanév tananyagát.

A követelményrendszer egységes, független a letenni kívánt vizsga fajtájától.

A követelmények írásbeli, szóbeli részből állnak. A vizsgák tervezett idejét, a jelentkezés módját és határidejét a Házirend tartalmazza.

Alsó tagozat

2. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket.
- Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit.
- A kérdésekre értelmesen válaszoljon.
- Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit.
- Legyen képes összefüggő mondatok alkotására.
- Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról.
- Szövegűen mondja el a memoritereket.
- Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szókinccsel.
- Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel.
- Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét.
- Írása legyen rendezett, pontos.
- Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban.
- Jelölje helyesen a j hangot 10-20 begyakorolt szóban.
- Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén

Matematika

A tanuló

- képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;
- képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni;
- halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat felismeri, megnevezi;
- több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja;
- néhány elemet sorba rendez próbálgatással;

- számokat ír, olvas 100-as számkörben, Helyi érték fogalma.
- tud római számokat írni, olvasni 100-as számkörben (I, V, X, L, C);
- megtalálja számok helyét a számegyenesen,
- meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;
- képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani;
- a matematikai jeleket +, −, •, :, /, =, <, >, ( ) helyesen használja;
- képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben;
- ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét;
- képes szöveges feladatot értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;
- megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;
- képes szimbólumok használatára matematikai szöveg leírásánál, az ismeretlen szimbólum kiszámítására;
- figyelme tudatosan irányítható;
- ismer az egyenes és görbe vonalakat;
- képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;
- tud testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint;
- képes tájékozódni, ismeri az irányokat;
- képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére;
- ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- képes átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között;
- felismeri a mennyiségek közötti összefüggéseket;
- mérés során helyesen használja a mérőeszközöket;
- felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni;
- felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat;
- képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni;
- tud adatokról megállapításokat megfogalmazni.

Környezetismeret

A tanuló

- képes az emberi test nemre és korra jellemző arányait leírni, a fő testrészeket megnevezni;
- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit;
- képes a mesterséges és természetes életközösség összehasonlítására;
- tiszteli az élővilág sokféleségét, felismeri a természetvédelem fontosságát;
- tud tájékozódni az iskolában és környékén;
- felismeri az évszakos és napszakos változásokat és kapcsolja ezeket az életmódbeli szokásaihoz;
- ismeri az időjárás elemeit, az ezzel kapcsolatos piktogramokat értelmezi; ismeri az időjáráshoz illő szokásokat;
- képes a használati tárgyak és gyakori, a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítására tulajdonságaik szerint;
- felismeri a kapcsolatot az anyagi tulajdonságok és a felhasználás között;
- meg tudja különböztetni a mesterséges és természetes anyagokat;
- felismeri a halmazállapotokat;
- egyszerű megfigyeléseket végez a természetben, képes egyszerű vizsgálatok és kísérletek kivitelezésére;
- képes az eredmények megfogalmazására, ábrázolására;

- igényli az ok-okozati összefüggések keresését a tapasztalatok magyarázatára.

Ének-zene

- A tanulók képesek legyenek 30 gyermekdalt és népdalt emlékezetből, a kapcsolódó játékokkal, c’-d” hangterjedelemben előadni.
- Képesek legyenek kifejezően, egységes hangzással, tiszta intonációval énekelni, és új dalokat megfelelő előkészítést követően, hallás után megtanulni.
- Kreatívan vegyenek részt a generatív játékokban és feladatokban. Érezzék az egyenletes löktetést, tartsák a tempót, érzékeljék a tempóváltozást. A 2/4, 3/4, 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.
- Ismerjék fel és jegyezzék le a tanult zenei elemeket (ritmus, dallam).
- Pontosan, folyamatosan szólaltassák meg a tanult ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatokat csoportosan és egyénileg is.
- Szolmizálva énekeljék a tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézijelről, betűkottáról és hangjegyről. Megfelelő előkészítés után hasonló dallamfordulatokat rögtönözzenek.
- Képesek legyenek társaikkal együtt figyelmesen zenét hallgatni. Tegyenek különbséget az eltérő zenei karakterek között.
- Hangszínhallás: Különböztessék meg a hegedű, cselló, fuvola, fagott, gitár, a testhangszerek és a gyermek-, női, férfihang hangszínét. Ismerjék a hangszerek alapvető jellegzetességeit. Szívesen és örömmel hallgassák újra, és dramatizálják a meghallgatott zeneműveket.

Rajz és vizuális kultúra

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).
- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.
- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.

Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

Technika, életvitel és gyakorlat

- A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.
- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.

- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő probléma felismerés, problémamegoldás.
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálas anyagok, textilek magabiztos alakítása.
- Építés mintakövetéssel és önállóan.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása.
- Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása.
- A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.
- Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák:

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- A medence középhelyzete beállítása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése.
- A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák:

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.

Manipulatív természetes mozgásformák:

- A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban:

- Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban:

- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.

- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
- Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatletika játékaiban.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban:

- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
- A csapaterdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban:

- A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.
- Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben:

- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

Néptánc

Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók, népszokások dalai, népzene

- A tanuló vegyen részt a kiszámolók és mondókák szituatív gyakorlásában.
- Vegyen részt a gyermekdalok hallás utáni tanulásában és gyakorlásában.
- Vegyen részt a kis hangterjedelmű dunántúli ugrós dallamok hallás utáni tanulásában és gyakorlásában.
- Vegyen részt a tanult gyermekdalok és népdalok ritmuskíséretes gyakorlásában.
- Társaival együtt tudja mozgásos játékait énekléssel, tapssal, zajkeltő eszközökkel kíséni

Ritmusgyakorlatok

- Tudjon egyszerű ritmusvariánsokat négy ütem terjedelemben pontosan visszatapsolni.
- Tudjon egyszerű mozgássorokat azonos, vagy negyedes tapssal kíséni

Énekes-mozgásos gyermekjátékok, népszokások

- Kezdeményezőként vegyen részt a járások változatos gyakorlásában.
- Vegyen részt a szökdelések változatos gyakorlásában.
- Kezdeményezően vegyen részt a járások, szökdelések és guggolások változatos, páros gyakorlásában.
- Kezdeményezően vegyen részt a páros-forgók gyakorlásában.
- Kezdeményezően vegyen részt a fogyó-gyarapodó játékok gyakorlásában.
- kezdeményezően vegyen részt a szerepjátszó-szerepváltó játékok gyakorlásában.
- Kezdeményezően vegyen részt a bújó-kapuzó játékok gyakorlásában.
- Vegyen részt a játékfűzések gyakorlásában.

Néptáncok

- Részt vesz az egyszerű dunántúli ugrós motívumok változatos gyakorlásában.
- Részt vesz az ugrós motívumfűzések kötött és szabad gyakorlásában

Hit-és erkölcstan

Bibliaismeret

- Bibliai történetek a tanulók életkorának megfelelő szintű ismerete:
- A „Mi Atyánk” és a Jn 3,16. memoriter szintű ismerete
- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- A tanuló életkorának megfelelően tudja saját szavaival elmondani, hogy kicsoda Jézus és miért jött el, és mit jelent az, hogy Isten szereti őt.
- A Rm 3,23. a Zsid 13,5. memoriter szintű ismerete

- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- A tanuló életkorának megfelelően tudja saját szavaival elmondani, hogy mi a bűn, mit jelent Istennek engedelmeskedni, őt követni.

Erkölcstan

- A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.
- Képes érzelmi töltéssel viszonyulni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
- Képes kapcsolatba lépni és kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni.
- A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.
- Érti a szeretetkapcsolatok fontosságát.
- Érti a hagyományok közösségmegtartó erejét.
- Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.
- Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért.
- Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő.
- Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot. Ismeretei vannak a világnézet, világkép alapvető összefüggéseiről.

3. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- Az eddig tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek.
- Biztonsággal ismerje fel a tanult mondatfajtákat és legyen tisztában a mondatvégi írásjelek helyes használatával.
- Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat.
- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.
- Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.
- Ismerje és tudja értelmezni a tanító által használt javítási jeleket.
- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.
- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Képes legyen az olvasottak tartalmát visszaadni szóban és írásban is. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.
- A memoriterek szöveghűen mondja el.
- Adott vagy választott témáról legalább 8-10 mondatos elbeszélő fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

Matematika

A tanuló

- képes adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezi a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- képes az összes eset megtalálására próbálgatással,
- tud 1000-es számkörben számokat írni, olvasni,
- ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát 1000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére szöveggel, előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
- tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 1000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységekben,
- alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést,
- képes pontosan számolni fejben száz-as számkörben,
- biztosan ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására,
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal
- képes a műveletek ellenőrzésére,
- szöveges feladatokat megold a megoldási algoritmus alkalmazásával (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata)
- ismeri a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
- képes növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerésére, a szabály követésére,
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- meg tudja határozni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
- ismeri és használja a szabvány mértékegységeket: km, cl, hl, g, t, másodperc.
- képes átváltások elvégzésére szomszédos mértékegységek között,
- egyszerű gyakorlati példák esetén képes a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- egyszerű módszerekkel felismer és létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget,
- megérti a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismeri a kockát, téglatestet,
- képes hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítására,
- tudja megmérni a négyzet és a téglalap területét,
- képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
- képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, helyesen értelmezi a táblázat adatait,
- képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagramról adatok leolvasására,
- valószínűségi játékok, kísérletek során helyesen értelmezi a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat.

Környezetismeret

A tanuló

- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
- képes egy természetes életközösséget bemutatni;
- képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Ének-zene

- Képesek legyenek a tanulók 30 népdalt, műzenei idézetet emlékezetből, a-e' hangterjedelemben csoportosan és önállóan a népdalokat több versszakkal, csokorba rendezve is előadni.
- Képesek legyenek kifejezően, egységes hangzással, tiszta intonációval énekelni, és új dalokat megfelelő előkészítést követően, hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- Többszólamú éneklési készségük fejlődjék. Képesek legyenek csoportosan ismert dalokat ritmus osztinatóval énekelni, és egyszerű kétszólamú darabokat, kánonokat megszólaltatni.
- Kreatívan vegyenek részt a generatív játékokban és feladatokban. Érezzék az egyenletes löktetést, tartsák a tempót, érzékeljék a tempóváltozást. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.
- Ismerjék fel, jegyezzék le és szólaltassák meg a tanult zenei elemeket (metrum, dinamikai jelzések, ritmus, dallam).
- Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról, hangjegyről és emlékezetből szolmizálják.
- Szolmizálva énekeljék a tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről. Megfelelő előkészítés után hasonló dallamfordulatokat rögtönözzenek.
- Fejlődjék zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- Fejlődjön formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség) ismerjék fel és tudják megfogalmazni.
- Hangszínhallás: Különböztessék meg a tekerő, duda, oboa, klarinét, kürt, trombita, üstdob, a gyermekkar, nőikar, férfikar hangszínét. Ismerjék a hangszerek alapvető jellegzetességeit. Tegyenek különbséget szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar hangzása között.
- Zenehallgatásuk tudatos legyen, figyelmesen hallgassák a zeneműveket. A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 4-5 alkotást/műrészletet ismerjenek.

Rajz-és vizuális kultúra

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.

- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.
- A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása élőszóban.
- A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése.
- A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.
- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.

Technika és életvitel

- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készség szintű alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák:

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között.
- A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák:

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése.

Manipulatív természetes mozgásformák:

- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban:

- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.

- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.
- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban:

- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban:

- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban:

- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben:

- Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
- A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
- A szabadterén, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

Néptánc

Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók, népszokások dalai, népzene

- A tanuló ismerjen legalább tíz ugrós és karikázó dallamot.
- Ismerje fel a dunántúli ugrós és a rábaközi hangszeres népzene.
- Tudja az énekelt népdalokat és a hallgatott népzene egyszerű ritmuskíséréssel hiba nélkül kíséni.
- Tudja a mozgássorok dallamkíséretéhez az éneket önállóan indítani.

Ritmusgyakorlatok

- Tudjon négy ütem terjedelmű ritmusvariánsokat nagy biztonsággal visszatapsolni.
- Tudjon egyszerű mozgássorokat és ugrós motívumokat azonos, nyújtott és éles, tapsos ritmussal kíséni

Énekes-mozgásos gyermekjátékok, népszokások

- Tudja indítani és irányítani a fogyó-gyarapodó játékokat.
- Tudja indítani és irányítani a szerepjátszó-szerepváltó játékokat.
- Tudja indítani és irányítani a bújó-kapuzó játékokat.
- Tudjon indítani és irányítani legalább két játékfűzést

Néptáncok

- Tudjon legalább hat ugrós motívumot önállóan, karikázó motívumokat társaival együtt táncolni. Kezdeményezően vegyen részt a rábaközi verbunk és dus motívumainak gyakorlásában.

- Kezdeményezően vegyen részt a karikázó kötött, és az ugrós, verbunk és dus motívumok kötött és szabad gyakorlásában. Legalább hat ugrós motívum felhasználásával tudjon improvizálni.
- A megfigyelt koreográfiákban ismerje fel a tanult motívumokat.

Hit-és erkölcsstan

Bibliaismeret

- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- A tanuló tudja megfogalmazni, hogy mi a Biblia
- Ismerje a pusztai vándorlás és a honfoglalás főbb eseményeit: Átkelés a Vörös-tengeren, Tíz parancsolat adása, Az érc kígyó, Jerikó bevétele
- Ismerje a következő bibliai személyeket: Gedeon, Sámson, Ruth, Sámuel
- Az arany szabály és a Nagy parancsolat, valamint a Mt 28, 19-20 (misszióparancs). memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően ismertesse, mit tanít Jézus a boldogságról, az adásról, az imádságról, a megbocsátásról, az őszinteségről és az indulatokról.
- Bibliai történetekkel igazolja, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.

Erkölcstan

- A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.
- Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik e kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.
- Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
- Értékeli a természet szépségeit, és felelősnek érzi magát érte.
- Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét.
- Képes érzelmeit a közösség számára elfogadható formában kinyilvánítani.
- Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni.

4. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.
- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.
- Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola

könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.

- A memoriterek szöveghűen mondja el.
- Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

Matematika

A tanuló

- tud adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezése a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- próbálgatással képes az összes eset megtalálására,
- tud számokat írni, olvasni 10 000-es számkörben,
- ismeri és helyesen alkalmazza a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmakat 10 000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
- tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 10 000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül,
- alkalmazza az egyszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein,
- tud fejben számolni száz-as számkörben,
- biztos ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét,
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- képes négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban,
- tudja a műveletek helyességének ellenőrzését,
- képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával,
- ismeri és helyesen használja a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
- felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatok, tudja azokat folytatni,
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
- képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos egyenesek),

- ismeri a szabvány mértékegységeket: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között,
- képes egyszerű gyakorlati példákban a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget egyszerű módszerekkel, felismerési, megnevezi jellemzőiket,
- ismeri a kör fogalmát,
- megértési a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismerés és létrehoz kockát és téglateetet, megnevezi jellemzőiket,
- felismerési a gömböt,
- hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat,
- tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap területét,
- képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
- képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, a táblázat adatainak értelmezésére,
- képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagram leolvasására,
- értelmezése a valószínűségi játékok, kísérletek során a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat.

Környezetismeret

A tanuló

- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
- képes egy természetes életközösséget bemutatni;
- képes egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezésére, ismeri az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartást;
- képes Magyarország elhelyezése a földrajzi térben, ismeri néhány fő kulturális és természeti értékét;
- képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Ének-zene

- Képesek legyenek a tanulók 30 népdalt, műzenei idézetet emlékezetből, a-e” hangterjedelemben csoportosan és önállóan a népdalokat több versszakkal, csokorba rendezve is előadni.
- Képesek legyenek kifejezően, egységes hangzással, tiszta intonációval énekelni, és új dalokat megfelelő előkészítést követően, hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- Többszólamú éneklési készségük fejlődjék. Képesek legyenek csoportosan ismert dalokat ritmusosztinátóval énekelni, és egyszerű kétszólamú darabokat, kánonokat megszólaltatni.

- Kreatívan vegyenek részt a generatív játékokban és feladatokban. Érezzék az egyenletes löktetést, tartsák a tempót, érzékeljék a tempóváltozást. A tanult metrumokat helyesen hangsúlyozzák.
- Ismerjék fel, jegyezzék le és szólaltassák meg a tanult zenei elemeket (metrum, dinamikai jelzések, ritmus, dallam).
- Az ismert dalokat olvassák kézjéről, betűkottáról, hangjegyről és emlékezetből szolmizálják.
- Szolmizálva énekeljék a tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjéről, betűkottáról és hangjegyről. Megfelelő előkészítés után hasonló dallamfordulatokat rögtönözzenek.
- Fejlődjék zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- Fejlődjék formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség) ismerjék fel és tudják megfogalmazni.
- Fejlődjék hangszínhallásuk. Különböztessék meg a megismert hangszerek, a gyermekkar, nőikar, férfikar, vegyeskar hangszínét. Ismerjék a hangszerek alapvető jellegzetességeit. Tegyenek különbséget szóló és kórus, szólóhangszer és zenekar hangzása között.
- Zenehallgatásuk tudatos, figyelmesen hallgassák a zeneműveket. A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 4-5 alkotást/műrészletet ismerjenek.

Rajz és vizuális kultúra

- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználatára.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészetben belül: arckép, csendélet, tájkép).
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
- A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése.
- Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása.
- Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

Technika és életvitel

- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.
- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.

- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák:

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- Önálló pulzuszámolás.
- A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák:

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
- A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások, azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

Manipulatív természetes mozgásformák:

- A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energia befektetéssel.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban:

- Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.
- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban:

- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- A Kölyökatletika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.
- A Kölyökatletikával kapcsolatos élmények kifejezése.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban:

- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban:

- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.
- A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban:

- Egy úszásnemben 25 méter leúszása biztonságosan.
- Fejesugrással vízbe ugrás.
- Az uszodai rendszabályok természetessé válása.
- A tanult úszásnem fogalmi készletének ismerete.

Néptánc

Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók, népszokások dalai, népzene

- A tanuló tudjon önállóan énekelni legalább húsz ugrós, karikázó, rábaközi, somogyi és zöldágjárás-kiszehajtás dallamot.
- Ismerje fel a már hallott dunántúli ugrós, rábaközi és somogyi hangszeres népzeneit.
- A tanult és énekelt népdalokat tudja hiba nélkül ritmuskísérettel segíteni.
- Táncok és népszokások énekes kíséretét, tudja önállóan indítani és irányítani

Ritmussyakorlatok

- Tudjon hat ütem terjedelmű ritmusvariánsokat nagy biztonsággal visszatapsolni.
- Tudjon egyszerű mozgássorokat és ugrós motívumokat azonos, nyújtott, éles és fordított, tapsos ritmussal kíséreni. Tudja a futást egyenletes sarokkoppantással kíséreni

Énekes-mozgásos gyermekjátékok, népszokások

- Kezdeményezően vegyen részt a játékok szervezésében, tudja indítani és irányítani a fogyó-gyapapodó játékokat
- Tudja indítani és irányítani a szerepjátszó-szerepváltó játékokat.
- Tudja indítani és irányítani a bújó-kapuzó játékokat.
- Tudjon indítani és irányítani legalább négy játékfűzést.
- Tudjon társaival előadni egy kiszehajtás-zöldágjárás énekes-táncos összeállítást

Néptáncok

- Kezdeményezően vegyen részt a tanult új motívumok változatos gyakorlásában.
- Kezdeményezően vegyen részt a karikázó kötött, és az ugrós, a csárdás, a verbunk és a dus motívumok kötött és szabad gyakorlásában. Legalább tíz ugrós motívum felhasználásával tudjon improvizálni.
- A megfigyelt koreográfiákban biztonsággal ismerje fel a tanult motívumokat.
- Tudja a tanult táncok bemutatását indítani és irányítani

Hit és erkölcsstan

Bibliaismeret

- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban

- Életkorának megfelelően értelmezze a magvető és az irgalmas samaritanus példázatát, ismerje Zákeus, Nikodémus és Péter személyét.
- Tudja elmondani saját szavaival, hogy mit ünneplünk pünkösdkor, illetve mi a Szentlélek személyének a munkája a világban. Ismerje az Apostolok Cselekedetei könyv felépítését
- Az Ároni áldás, a Jn 8,36.. és a Rm 8,14-15. memoriter szintű ismerete
- Tudja elmondani saját szavaival, hogy mit ünneplünk adventkor.
- Ismerje a bibliai teremtetéstörténetet.

Erkölcstan

- Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze.
- Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.
- Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.
- Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.
- Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
- Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

Német nyelv

Fogalmak

- **Család:** Én és a családom. Családtagok bemutatása.
- **Otthon:** Otthonom. Szűkebb és tágabb környezetem. A ház részei. Vidék és város. Német és osztrák városok. Otthoni tevékenységek. Kedvenc játékaim.
- **Étkezés:** Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Rendelés, recept.
- **Idő, időjárás:** Évszakok és hónapok. A hét napjai és napszakok.
- **Öltözködés:** Évszakok és ruhadarabok.
- **Sport:** Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom.
- **Iskola, barátok:** Iskolám, osztálytermünk. Iskolák a nagyvilágban (Ki mit tanul?). Tantárgyak. Osztálytársaim, barátaim.
- **Szabadidő:** Szabadidős tevékenységeim. Német és osztrák barátok szabadidős tevékenységei (levél).
- **Természet, állatok:** Kisállatok. Kedvenc állataim. Állatok a ház körül. Vadon élő állatok.
- **Nyelvtani fogalomkörök**
- Cselekvés, történés, létezés kifejezése, birtoklás kifejezése, térbeli viszonyok Időbeli viszonyok, mennyiségi viszonyok, mennyiségi viszonyok, modalitás esetviszonyok, szövegösszetartó eszközök, tagadás, kérdő mondat.

Angol nyelv

- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.
- Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.
- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában.
- Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.

- fő témakörök: üdvözlések, bemutatkozás; családtagok; lakás helyiségei, berendezési tárgyak, tevékenységek a lakásban; napi étkezések, alapvető ételek, italok; az óra, napszakok, a hét napjai, hónapok, évszakok, időjárás; számok 1-1000-ig, dátum; alapvető ruhadarabok; testrészek; sportok, szabadidős tevékenységek; napi rutin; iskolai tantárgyak, tárgyak, osztálytársak; vásárlás; főbb állatok; főbb ünnepek.

Felső tagozat

5. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Beszédművelés, szóbeli szövegek megértése és alkotása

- A tanuló eligazodik mindennapi kommunikációs helyzetekben. Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni.

Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről

- A tanuló ismeri a főbb beszélőszervek működését, megfelelő hangképzésre és helyes beszédlégzésre törekszik.
- Felismeri és megnevezi a hangutánzó, a hangulatfestő, többjelentésű, a rokon értelmű, azonos alakú és ellentétes jelentésű szavakat különböző szövegekben, és igyekszik ezeket megfelelően használni. Felismeri, és helyesírásában megfelelően alkalmazza a magán- és mássalhangzótörvényeket.

Íráskép és helyesírás

- Olvasható, rendezett külsejű írása legyen. Képes megnevezni a helyesírási alapelveket, és törekszik a tanult helyesírási szabályok alkalmazására.

Írott szöveg megértése és alkotása

- A tanuló képes egy kb. 200 szavas írott (dokumentum és ismeretterjesztő) szöveg globális megértésére, szövegből információk visszakeresésére.
- Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát és vázlatot tud készíteni.
- El tud igazodni a tankönyvében, azt célirányosan tudja használni.

Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése

- A tanuló képes 5-6 mondatban a mindennapi élményeiről és olvasmányai hatásáról beszélni. Memoriterként tud kb. 2-4 lírai alkotást és egy elbeszélő költeményből min. 12 sort és egy prózai mű 5-6 mondatát idézni.
- Tudja a műnemek és a tanult műfajok, a népköltészet és műköltészet közötti különbségeket és hasonlóságokat bemutatni.
- Legyen képes a tanult irodalmi művek néhány adatának ismertetésére.

Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

- Tudjon alapvető érzelmeket, erkölcsi magatartásformákat azonosítani (jó és rossz, igazság és igazságtalanság).

A tanulási képesség fejlesztése

- Legyen motivált az ismeretszerzésre.
- Tudja alkalmazni a tanulás általános és az egyes tantárgyak befogadásához szükséges technikákat.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése, az összes lehetséges sorrend felsorolása.

- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- A nyelv logikai elemeinek és az összehasonlításhoz szükséges kifejezéseknek a helyes használata.

Számтан, algebra

- Az 1000000-nál nem nagyobb természetes számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen, a tízes számrendszer ismerete. Természetes számok kerekítése.
- A természetes számok összeadása, kivonása, szorzása többjegyű szorzóval, osztása kétjegyű osztóval.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. A 2-vel, 5-tel, 100-zal, 1000-rel osztható számok felismerése.
- Törtek kétféle értelmezése, ábrázolásuk többféleképpen. Kis nevezőjű törtek összehasonlítása, összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal.
- Tizedestörtek értelmezése, írása, olvasása, összehasonlításuk. Tizedestörtek kerekítése. Tizedestörtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Egész számok, negatív, pozitív számok ismerete, ellentett, abszolútérték meghatározása. Egész számok összeadása, kivonása szemléletes feladatokban.
- A mindennapi élettel kapcsolatos egyszerű szöveges feladatok megoldása (szövegértelmezés, adatok kigyűjtése, terv, becslés, számítás; ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése).
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete, helyes alkalmazása. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban.

Geometria

- Tételek felismerése: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, test szemléletes fogalmának ismerete. Törekvés a szaknyelv és az anyanyelv helyes használatára.
- Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása egyélű és derékszögű vonalzó segítségével.
- A geometriai ismeretek alkalmazásával az ábrák helyes értelmezése.
- Pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága. A körző, vonalzó célszerű használata.
- A sokszög szemléletes fogalma. Sokszögek tulajdonságainak vizsgálata, csoportosításuk különböző szempontok szerint.
- Konkrét sokszögek kerületének kiszámítása.
- A téglalap, négyzet fogalma, tulajdonságaik vizsgálata, kerületük kiszámítása konkrét feladatokban.
- Sokszögek területének meghatározása alkalmi mértékegységgel történő lefedéssel. A terület szabványos mértékegységei, átváltásuk. A téglalap (négyzet) területe.
- A téglatest, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata. A téglatest hálóját, felszínének meghatározása.
- A téglatest térfogata, a térfogat szabványos mértékegységei. A térfogat és az űrtartalom mértékegységei közti kapcsolat ismerete.
- A kerület-, a terület- és a térfogatszámításról tanultak alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban.
- Testek ábrázolása; építése. Csonkolt testek tulajdonságai.
- A szögtartomány fogalma, a szögek nagyságának megmérése, a mértékegységek ismerete. Adott nagyságú szög megrajzolása szögmérő segítségével. A szögfajták ismerete.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordináta-rendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése, oszlopdiagramok, vonaldiagramok értelmezése, megrajzolása. Táblázatok értelmezése, készítése.
- Néhány tagjával elkezdett sorozathoz szabály(ok) keresése, megfogalmazása. Egyszerű sorozatok folytatása adott, illetve felismert szabály alapján.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

Történelem

- A diák tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között.
- Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később, mennyivel.
- A tantervben megjelölt évszámok ismerete.
- Események időrendbe való állítása.
- Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók. Tudjon tanult történetet elmondani a tantervben megjelölt fogalmak felhasználásával.
- Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni.
- Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez.
- Tudjon különbséget tenni a történetek mesei és valóságos eseményei között.
- Tudjon elvégezni egyszerű kronológiai számításokat.
- Legyen képes tanári segítséggel rajzos térképvázlatot, rövid szöveges vázlatot készíteni, gyűjtőmunka eredményeiből tablót készíteni.
- Tudjon értelmezni egyszerű elbeszélő forrásokat.

Hon és népismeret

- Legyenek konkrét ismereteik környezetük életéről.
- Ismerjék az országban élő más kultúrájú emberek szokásait, életmódjuk különbözőségeit.
- Tudjanak példákat mondani arra, hogy az egyes településtípusok és országrészek milyen hagyományokat őriznek.
- Ismerjék hazánk nagy tájegységeinek földrajzi adottságait és etnikai jellegzetességeit.
- Legyenek előadható ismereteik a múlt és jelen fejlődési tendenciáiról. Ismerjenek hazánkkal kapcsolatos fontos történeti eseményeket, helyi és országos környezetvédelmi problémákat és érezzék át mindannyiunk felelősségét e témában.

Német nyelv

- Fogalmak
- Család: Családtagok otthoni feladatai. Napirend. Családi ünnepek.
- Otthon: Vidék és város összehasonlítása Német hírességek bemutatása
- Foglalkozások és helyszínek
- Étkezés: Receptek, főzés, sütés. Bevásárlás
- Idő, időjárás: Az óra. Öltözködés. Kedvenc ruháim. Ruházati boltban vásárlás
- Sport: Testrészek. Sportok, sportfelszerelések. Kedvenc sportom.
- Iskola, barátok: Iskolám, osztálytermünk. Iskolaszerek. Tanórán kívüli közös programjaink.
- Szabadidő, szórakozás: Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Közös időtöltés barátokkal. Internet, interaktív játékok.
- Természet, állatok: Vadon élő és állatkerti állatok. Állatkertek Németországban, Ausztriában, Svájcban.
- Ünnepek és hagyományok: Családi és iskolai ünnepek.(születésnap, farsang).

- Város, bevásárlás: Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Az én városom/falum. Vásárlás.
  - Utazás, pihenés: Vakáció, nyaralás. Közlekedési eszközök.
  - Fantázia és valóság: Képzetelem világa (fantasztikus szótár, egy jelmez készítése).
  - Egészséges életmód
  - Nyelvtani fogalomkörök
- Cselekvés, történés, létezés kifejezése, modalitás, birtoklás kifejezése, bérbeli viszonyok, mennyiségi viszonyok, minőségi viszonyok, esetviszonyok, szövegösszetartó eszközök, tagadás

Angol nyelv

témakörök:

- családtagok bemutatása, családi események, ünnepek;
- lakás helyiségei, berendezési tárgyak, tevékenységek a lakásban; napi étkezések;
- az óra, napszakok, a hét napjai, hónapok, évszakok; sorszámok, dátum; ruhadarabok;
- sportok, szabadidős tevékenységek; napi rutin; iskolai tantárgyak, tárgyak, osztálytársak;
- főbb állatok; nemzetiségek, országok, kontinensek, városok, falvak;
- emberek külső jellemzése, összehasonlítása, véleménynyilvánítás

Természetismeret

- A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni.
- Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából.
- Magyarország helyét Európában.
- Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.
- Ismerje hazánk legjellemzőbb termesztett növényeit, a házban és ház körül élő állatait.
- Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását. Ismerje fel a környezet-szervezet - életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.
- Az anyag és néhány fontos tulajdonsága
- Élet a kertben
- Állatok a házban és a ház körül
- Tájékozódás a valóságban és a térképen
- Tudja az időjárás elemeit
- Ismerje hazánk nagy tájait. Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról. Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról
- A Föld és a Világegyetem

Technika

- A technikai elveivel környezet jelentőségének felismerése.
- Ismerkedés a környezet tudatos átalakításának elveivel és szükségességével.
- Egyszerű, mindennapos technikai rendszerek azonosítása.
- A kommunikáció alapfogalmainak alkalmazása, tömegkommunikációs eszközök kezelése. Egyszerű műveleti algoritmusok értelmezése és végrehajtása (egyszerű tervek és vázlatrajzok készítése).
- Becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok olvasása és készítése.
- A gyalogos, a kerékpáros és a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása. A következetes és rendszeres tisztálkodás ismerete.
- Az egészséges táplálkozás jelentőségének felismerése.
- A családi munkamegosztás ismerete, a házi és ház körüli munkák gyakorlása.

- A szükséges eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. Környezetkímélő magatartás és takarékoság fontosságának felismerése.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 15 népzenei, 25 egy- és többszólamú történeti éneket, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f’ hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.
- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képes megszólaltatni. Énektechnikája, lapról olvasási készsége, harmonikus hallásuk alkalmassá teszi a magas szintű kórusmunkára.
- Felismeri a zenei kifejezések, a formák, a műfajok és a zenei eszközök közti összefüggéseket, fejlődik tonális és funkciós érzete.
- Megismeri és értelmezi a kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket.
- Ismerik a k7, n7 hangközöket, a lokriszi, összhangzatos és dallamos mollt, a hangnemeket 4# és 4b előjegyzésig, a maggiore-minore váltást, a dúr és moll hármashangzatot.
- Felismeri, lejegyzi és megszólaltatja a tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és éneкли emlékezetből szolmizálva, abszolút neveikkel.
- A formai építkezés jelenségeit felismerik és meg tudják fogalmazni. Megkülönböztetik a tárogató, cimbalom, köcsögduda, doromb, hatlyukú (népi) furulya, tilinkó, kaval, koboz, ütőgardon, tambura, lant, csembaló, orgona, harangjáték, harsona, tuba hangszínét, felismerik a népi zenekar, barokk zenekar hangzását.
- Ismeri a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- Ismeri a középkor, reneszánsz zenei jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.
- Zenehallgatása tudatos.
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 15 alkotást/műrészletet ismer.

Néptánc

Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók, népszokások dalai

- A tanuló tudja a tanult új dallamokat önállóan is énekelni, illetve szükség esetén azokat indítani tudja.
- Biztonsággal ismerje fel a már hallott és tanult hangszeres népzenei.
- Tudjon pontos ritmuskíséretet adni az énekelt népdalokhoz, illetve a hallgatott népzenehez.
- Tudja énekléssel is kíséreni a tanult táncokat és népszokásokat. Tudja a táncot és éneket önállóan indítani és irányítani.

Ritmussyakorlatok

- Tudjon legalább hat ütem terjedelmű ritmust biztonsággal visszatapsolni.
- Tudjon egyszerű mozgássorokat és ugrós motívumokat azonos, nyújtott, éles és fordított, tapsos ritmussal kíséreni. Tudja a futást egyenletes sarokkoppantással kíséreni.

Énekes mozgásos gyermekjátékok

- Kezdeményezően vegyen részt a játékfűzések gyakorlásában, tudja azokat indítani és irányítani.
- Tudja indítani és irányítani a kiszehajtás-zöldágjárás bemutatását.
- Társaival tudjon előadni egy énekes-táncos betlehemes játékot

Néptáncok

- Tudja az új sárközi, somogyi és szatmári motívumokat változatos módon gyakorolni, szükség esetén társait irányítani.
- Kezdeményezően vegyen részt a sárközi karikázó kötött, és a somogyi csárdás, a szatmári verbunk és csárdás motívumok kötött és szabad gyakorlásában. Legalább hat szatmári verbunk motívum felhasználásával tudjon improvizálni.

Rajz és vizuális kultúra

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során. Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.

Testnevelés

Természetes és nem természetes mozgásformák

- 8-10 gyakorlattal részben önálló bemelegítés végrehajtása.
- A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.
- A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése.
- A biomechanikailag helyes testtartás megőrzése.
- Stressz- és feszültségoldó módszerek alkalmazása és a feszültségek önálló szabályozása.
- A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.

Sportjátékok

- Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.
- A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.

Atlétika jellegű feladatok

- A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.
- A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.
- A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.
- Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.
- A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.
- A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.

Torna jellegű feladatok

- Talaj-, illetve gerendagyakorlat részben önálló összeállítása.
- Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.
- Az alaplépésekből 2- 4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.

Alternatív környezetben űzhető sportok

- A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása.

Hit és erkölcsstan

Erkölcstan

- A tanuló tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.
- Tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik tetteinek értékelésére.
- Gondolkodik azon, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja döntéseit.
- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; rendelkezik a konfliktusok és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban használható technikájával.
- Fontos számára valamilyen közösséghez való tartozás érzése; próbálja átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
- Próbálja elfogadni mások, az övétől eltérő véleményét; szokásait, vallási, kulturális hagyományait is.
- Érzékeli, hogy a társadalom tagjai eltérő körülmények között élnek; képes együttérzést mutatni az elesettebbek iránt, és lehetőségéhez mértén szerepet vállal a rászorulóknak segítségére. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.

Bibliaismeret

- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- A Biblia főbb jellemzőinek ismerete
- Ismerje a következő bibliai történeteket: Dávid és Góliát, Jézus születése, halála és feltámadása, A jó pásztor története
- A Miatyánk, az I. Tim.3:16-17., és az I.Sám 16:7/b memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: bűn, hit, Krisztus, szeretet
- Tudja megfogalmazni az advent, a karácsony, a nagypéntek és a húsvét lényegét.
- Ismerje Káin és Ábel, valamint Salamon ítéletének történetét.
- A tíz parancsolat (2. Móz.20:2-17), a Péld. 9:10., az ApCsel 1:8. memoriter szintű ismerete
- Tudja megfogalmazni a virágvasárnap és a pünkösd, mint keresztény ünnep lényegét.

6. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Beszédképesség, szóbeli szövegek alkotása, megértése

- A kapcsolatfelvétel és –megszakítás illemszabályainak ismerete.
- A testbeszéd és a hangosítás eszközeinek ismerete a beszédhelyzetnek megfelelően. Alkalmazza a kérdés és a tudakozódás szóbeli formáit a közléshelyzetnek megfelelően.

Írásbeli szöveg alkotása, íráskép, helyesírás

- Jól olvasható, rendezett külsejű, lendületes írás.
- A tanult helyesírási szabályok alkalmazása másolás, tollbamondás és emlékezetből való íráskor és önálló szövegek alkotásakor.
- Rövid elbeszélés, leírás tájról, tárgyról, emberről (jellemzés) készítése.

Ismeretek az anyanyelvről

- A nyelv rendszerszerűségének ismerete.
- A szavak, szóelemek, a szófajok és fajtáik jellemzőinek, helyesírási, nyelvhelyességi tudnivalóinak alkalmazása.

A tanulási képesség fejlesztése

- Tájékozottság a könyvtári eligazodásban; információgyűjtés és rendezés.
- Jártasság a korosztály számára készült lexikonok, kézikönyvek használatában.
- Szabály és meghatározás szerkesztése. Keresés nemcsak írásos, hanem digitális információhordozóból is.

Olvasás, írott szöveg megértése

- Az élőbeszéd tempójával egyező folyamatos hangos és a szöveget értelmező csendes olvasás. Az olvasmányok témájának, szereplőinek, helyszíneinek, a cselekmény szálainak azonosítása; az elsődleges, szó szerinti és az elvontabb, metaforikus jelentés felfogása.
- A lírai művek képiségének, zeneiségének átélése, kifejezőeszközeinek megnevezése.
- A szövegszerkesztés alapvető eljárásainak ismerete.

Ismeretek az irodalomról

- A tanuló legyen képes a műnemek és a tanult műfajok, a népköltészet és műköltészet közötti különbségek és hasonlóságok feltárására.
- Memoriterként tudjon 3-4 lírai alkotást, egy elbeszélő költeményből min. 25-30 sort és 5-6 mondatos prózai szöveget hatásosan, pontosan felidézni.

Az ítézőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

- A tanuló képes a saját és nem saját álláspont azonosítására, mások véleményének meghallgatására, megértésére.
- Alapvető érzelmeket, erkölcsi magatartásformákat azonosítani tud. Beszámoló az átélés élményéről.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése, az összes lehetséges sorrend felírása.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- A nyelv logikai elemeinek és az összehasonlításhoz szükséges kifejezéseknek a helyes használata.

Számtan, algebra

- A tízes számrendszer fogalma, a tízes számrendszer helyiértékeinek ismerete.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök megkeresése. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 4, 25, 100) ismerete, alkalmazása.
- Egész számok fogalmának ismerete, ellentett, abszolútérték meghatározása. Egész számok összeadása, kivonása, szorzása, osztása. Az egész számokkal végzett műveletek szabályainak alkalmazása.
- Törtek, tizedestörtek értelmezése, írása, olvasása, egyszerűsítése, bővítése, összehasonlításuk. Tizedestörtek kerekítése. Törtek, tizedestörtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása. A racionális szám fogalma. Műveletek a racionális számok körében (negatív törtekkel, tizedestörtekkel is).
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Két szám aránya. A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság [és a fordított arányosság] értéke, használata.
- A százalék fogalmának ismerete, a százaléktört kiszámítása.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlet felírásával. Szövegértelmezés, adatok kigyűjtése, terv (szimbólumok, betűkifejezések segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között), becslés, számítás; ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.

- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Geometria

- Tételek felismerése, a szaknyelv és az anyanyelv helyes használata.
- Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása egyélű és derékszögű vonalzó segítségével.
- Alapszerkesztések végrehajtása; pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek. Téglalap szerkesztése.
- Adott tulajdonságú ponthalmazok felismerése. A körrel kapcsolatos fogalmak, elnevezések ismerete.
- A szögtartomány fogalma, a szögek nagyságának megmérése, a mértékegységek ismerete. Adott nagyságú szög megrajzolása szögmérő segítségével. A szögfajták ismerete. Speciális szögek szerkesztése.
- Alakzatok tengelyese tükrképének szerkesztése, a tengelyes szimmetria felismerése.
- A sokszög szemléletes fogalma. Sokszögek tulajdonságainak vizsgálata a geometriai ismeretek alkalmazásával (átlók száma, konvex és konkáv sokszögek megkülönböztetése, tengelyes szimmetria stb.). A sokszögek csoportosítása különböző szempontok szerint. Konkrét sokszögek kerületének kiszámítása.
- A háromszögek osztályozása szögeik szerint. A háromszög-egyenlőtlenség felismerése. Tengelyesen szimmetrikus háromszög szerkesztése, tulajdonságainak felismerése, területének kiszámítása (átdarabolás, kiegészítés).
- A négyszög, a speciális négyszögek fogalmának ismerete, tulajdonságaik vizsgálata, Tengelyesen szimmetrikus négyszögek tulajdonságainak felismerése adott ábrák segítségével. A négyszög kerületének kiszámítása.
- A téglalap (négyzet) területe, a korábban tanultak alkalmazása geometriai problémák és gyakorlati jellegű feladatok megoldásában.
- A téglatest, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata, tulajdonságaik vizsgálata.
- A téglatest térfogata, a térfogat szabványos mértékegységei. A térfogat és az űrtartalom mértékegységei közti kapcsolat ismerete. A korábban tanultak alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban.
- Testek ábrázolása, az ábrák helyes értelmezése. Testek építése.

Történelem

- A diák legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.
- Tudjon információt gyűjteni adott történelmi témában a korosztálya számára készült információhordozókból tanári segítséggel.
- Tudjon tanult történetet önállóan elmesélni a tantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történet lényegét kiemelni, saját véleményét megfogalmazni.
- Tudja a múlt jelenben való továbbélését felismerni.
- Tudjon különböző korszakokat térképen beazonosítani.
- Tudjon távolságot becsülni és számításokat végezni történelmi térképen.

Német nyelv

Fogalmak

- Család: Személyleírás. Szokásos napi tevékenységek.
- Sport: Téli sportok. Csapatok. Sportbaleset, sportprogramok. Segítségnyújtás.
- Iskola, barátok: Tanórán kívüli közös programok. (Iskolai börze.)

- Szabadidő, szórakozás: Szabadidős program tervezése. Meghívás programokra.
- Természet, állatok: Kisállatok.
- Város, bevásárlás: Tájékozódás, útbaigazítás. Híres német városok nevezetességei. Vásárlás, csere-bere.
- Utazás, pihenés: Külföldi utazás, élmények. (Utazás a téli szünetben.)
- Fantázia és valóság: Kedvenc olvasmányaim, könyvem. Egy olvasmány élmény bemutatása.
- Egészséges életmód.

A rendszeres testedzés.

Nyelvtani fogalomkörök

Cselekvés, történés, létezés kifejezése, modalitás, birtoklás kifejezése, bérbeli viszonyok, mennyiségi viszonyok, minőségi viszonyok, esetviszonyok, szövegösszetartó eszközök, tagadás

Angol nyelv

témakörök:

- családi programok;
- kedvenc játékaim, kedvenc ételeim, receptek, étkezés étteremben, viselkedés az asztalnál; napszakok, a hét napjai, hónapok, évszakok, időjárás;
- sorszámok, dátum; gyakoriság; ruhavásárlás;
- szabadidős tevékenységek; napi rutin;
- iskolai tantárgyak, tárgyak, osztálytársak; nemzetiségek, országok, kontinensek;
- emberek külső jellemzése, összehasonlítása, véleménynyilvánítás;
- híres emberek (a múltban); múltbeli események.

Természetismeret

- Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Magyarország helyét Európában.
- Ismerje az éghajlati övezetességet.
- Tudja hazánk legjellemzőbb életközösségeit.
- Ismerje fel a környezet- szervezet- életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.
- Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.
- Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait. Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere.
- Erdő életközössége
- Rétek, mezők életközössége
- Felszíni és felszín alatti vizek
- Vizek, vízpartok
- Természet és társadalom kölcsönhatásai
- Az ember szervezete és egészsége

Technika

- A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal.
- Az információtárolás és továbbítás eszközeinek használata.
- A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata.
- Mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok készítése.
- Tárgyak felismerése vetületek alapján.
- A makett és a modell szerepe.
- Logikai áramkörök értelmezése. A biztonságos közlekedés alkalmazása.

- A kerékpáros közlekedés szabályai.
- Az egészséges életmód ismeretei.
- Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése.
- Családi gazdálkodás összefüggései.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 15 népzenei, 25 egy- és többszólamú történeti ének, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f” hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.
- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képesek megszólaltatni. Énektechnikája, lapról olvasási készsége, harmonikus hallása alkalmassá teszi a magas szintű kórusmunkára.
- Felismeri a zenei kifejezések, a formák, a műfajok és a zenei eszközök közti összefüggéseket.
- Megismeri és értelmezi a kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket.
- Ismeri a b4 (triton), sz5, b2, sz7 hangközöket, a hangközfördítéseket, a kuruc hangsorokat, a hangnemeket 5# és 5b előjegyzésig, a maggiore - minore váltást, a dúr és moll hármashangzatot és fordításait, a domináns szeptim akkordot, a funkciókat és az autentikus zárlatot.
- Felismeri, lejegyzi és megszólaltatja a tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és éneкли emlékezetből szolmizálva, abszolút nevekkal.
- Fejlődik formaérzéke, a formai építkezés jelenségeit felismeri és meg tudják fogalmazni.
- Megkülönbözteti a vonósnégyes, szimfonikus zenekar hangzását.
- Ismeri a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- Ismeri a bécsi klasszicizmus zenei jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.
- Zenehallgatása tudatos.
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 15 alkotást/műrészletet ismernek.

Néptánc

Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók, népszokások dalai, népzene

- A tanuló tudja a tanult új dallamokat önállóan is énekelni, illetve szükség esetén azokat indítani tudja.
- Biztonsággal ismerje fel a már hallott és tanult hangszeres népzenei, önállóan is kezdeményezze a zenehallgatást.
- Tudjon pontos ritmuskíséretet adni az énekelt népdalokhoz, illetve a hallgatott népzenehez.
- Tudja énekléssel is kísérni a tanult táncokat és népszokásokat. Tudja a táncot és éneket önállóan indítani és irányítani.

Ritmuszgyakorlatok

- Tudjon legalább hat ütem terjedelmű ritmust biztonsággal visszatapsolni.
- Tudjon egyszerű mozgássorokat és ugrós motívumokat azonos, nyújtott, éles és fordított, tapsos ritmussal kísérni. Tudja a futást egyenletes sarokkoppantással kísérni.
- Vegyen részt a keringések és forgások gyakorlásában

Énekes mozgásos gyermekjátékok, népszokások

- Kezdeményezően vegyen részt a játékfűzések gyakorlásában, tudja azokat indítani és irányítani.

- Tudja indítani és irányítani a kiszehajtás-zöldágjárás bemutatását.
- Tudja indítani és irányítani a betlehemezés bemutatását.
- Tudja indítani és irányítani a pünkösdi királyné-járás bemutatását

Néptáncok

- Tudja az új délalföldi, székely és kóló motívumokat változatos módon gyakorolni, szükség esetén társait irányítani.
- Kezdeményezően vegyen részt a szatmári verbunk és csárdás, a délalföldi ugrós, a székely verbunk és a mamacsco kóló motívumok kötött és szabad gyakorlásában. Legalább hat-hat motívum felhasználásával tudjon délalföldi ugrós és székely verbunkot improvizálni.
- Tudja a korábban tanult táncokat változatos formákban és színtereken gyakorolni, erre tudja társait is mozgósítani.
- A megfigyelt koreográfiákban biztonsággal ismerje fel a tanult motívumokat, illetve jellegzetes motívumfűzéseket.
- Tudjon a tanuló táncrepertoárja alapján bemutatót szervezni, indítani és irányítani

Informatika

A tanuló az informatikai eszközök használat témakör végére

- ismerje a számítógép részeinek és perifériáinak funkcióit és fontosabb jellemzőit, tudja azokat önállóan használni;
- tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, a szükséges fájlt megtalálni;
- tudjon önállóan használni multimédiás oktatóprogramokat;
- tudjon az iskolai hálózatra belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;
- ismerje egy vírusellenőrző program kezelését, legyen tisztában a vírusirtás veszélyeivel, legyen képes a fertőzések elleni védőintézkedések végrehajtására.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

- ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes a leggyakoribb karakter- és bekezdésformázásokat önállóan elvégezni;
- használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközöket;
- ismerje egy bemutató készítő program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni;
- ismerje fel az összetartozó adatok közötti egyszerű összefüggéseket;
- tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat, tudjon különféle adatbázisokban keresni;
- tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni, legyen tisztában a dokumentumrészletek saját munkában való felhasználásának etikai, jogi normáival;
- tudja értelmezni a programok üzeneteit.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

- képes legyen a problémamegoldáshoz szükséges információkat összegyűjteni;
- ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;
- képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmusokat készíteni;
- ismerje a különböző informatikai eszközökről való adatátvitel módszereit;
- ismerje a programozási lehetőségeket, tudjon egyszerűbb programokat elkészíteni;
- képes legyen egy automata-elvű fejlesztői rendszer alapszintű használatára;
- ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit, és a problémamegoldás során képes legyen együttműködni társaival.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

- legyen képes a böngésző főbb funkcióinak használatára, cím beírására;

- tanári segítséggel megadott szempontok szerint információt keresni;
- az elektronikus levelezőprogram önálló kezelésére;
- elektronikus és internetes médiumok használatára;
- az interneten talált információk mentésére és azok saját dokumentumaiban való használatára;
- legyen tisztában van az adatvédelem fontosságával;
- ismerje a netikett szabályait.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

- ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket;
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- ismerje a hálózat használatára vonatkozó viselkedési szabályokat;
- legyen képes értelmezni a viselkedési szabályokból adódó feladatokat;
- szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

- a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz legyen képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni;
- konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat;
- tudja eldönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.

Rajz és vizuális kultúra

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.

Testnevelés

Természetes és nem természetes mozgásformák

- A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása.
- 8-10 gyakorlattal részben önálló bemelegítés végrehajtása.
- A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás megőrzése.

Sportjátékok

- A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.
- Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.

Atlétika jellegű feladatok

- A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.
- A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.
- A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.
- Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.
- A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.
- A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.

Torna jellegű feladatok

- A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.
- A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.
- A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.
- Talaj-, illetve gerendagyakorlat részben önálló összeállítása.
- Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.
- A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemeinek bemutatása.

Alternatív környezetben űzhető sportok

- A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra. A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása.

Hit és erkölcsstan

Erkölcsstan

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja, értékeli a sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.
- Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
- Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.
- Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mértén szerepet vállal a rászorulóknak segítségében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.
- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.
- Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.
- Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekсенek, és kritikusan viszonyul a különféle médiaüzenetekhez.

- Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz.

Bibliaismeret

- Ismerje a következő bibliai történeteket: Dávid és Góliát, Jézus születése, halála és feltámadása, A jó pásztor története
- A Miatyánk, az I.Tim.3:16-17., és az I.Sám 16:7/b memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: bűn, hit, Krisztus, szeretet
- Tudja megfogalmazni az advent, a karácsony, a nagypéntek és a húsvét lényegét.
- Ismerje Káin és Ábel, valamint Salamon ítéletének történetét.
- A tíz parancsolat (2. Móz.20:2-17), a Péld. 9:10., az ApCsel 1:8. memoriter szintű ismerete
- Tudja megfogalmazni a virágvasárnap és a pünkösöd, mint keresztény ünnep lényegét.

7. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Beszédképesség, szóbeli szövegek alkotása, megértése

- A hallott szöveg megértésének bizonyítása megfelelő reflektálással.
- Részvétel beszélgetésben, vitában, az önálló vélemény szabatos, rövid megfogalmazása, a nem nyelvi jelek tudatos alkalmazása.

Ismeretek az anyanyelvről

- Jártasság az egyszerű mondat fajtáinak, szerkezetének, mondatrészeinek, a mondatrészek kifejezőeszközeinek, szintagmáinak felismerésében, tájékozottság a mondatelemzésben.
- A helyesírási szabályzat ismerete és használata. Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

A tanulási képesség fejlesztése

- A tanuló képes a különféle írott és elektronikus információhordozókból adatokat gyűjteni, jegyzetet és vázlatot készíteni.

Olvasás, írott szöveg megértése

- Különböző tartalmú szövegek előzetes áttekintése után hibátlan felolvasása.
- A tanuló képes egy kb. 300-350 szavas írott (szépirodalmi, dokumentum, és ismeretterjesztő) szöveg globális megértésére, a szövegből információk visszakérésére.

Írásbeli szövegek alkotása

- Rövidebb elbeszélés, leírás, jellemzés, levél készítése írásban a tanult szövegépítő eljárások ismeretében, tetszetős formában, a tanult helyesírási szabályok, nyelvhelyességi tudnivalók önálló alkalmazásával.

Ismeretek az irodalomról

- Az élmény- és tapasztalatszerző olvasás révén ismerje a magyar és a világirodalom jeles alkotásait.
- Elemzéskor tudja használni a legfontosabb szóképekről és alakzatokról tanultakat.
- Memoriterként tudjon 4-5 lírai alkotást (Himnusz, Szózat).

Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

- A tanuló árnyaltan fejezze ki ítéleteit, tapasztalatait, használja a kommunikáció és irodalom tanult fogalmait.
- A tanuló legyen képes erkölcsi kérdések, döntési helyzetek megnevezésére, értelmezésére, példával történő bemutatására.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. Halmazok ábrázolása.

- A nyelv logikai elemeinek helyes használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, egyszerűbb szövegek értelmezése.
- Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a lehetséges esetek, megoldások felkutatásában.
- Gráfok használata feladatmegoldások, összefüggések szemléltetése során.

Számtan, algebra

- A racionális számokkal kapcsolatos fogalomrendszer ismerete. A négy alpművelet végrehajtása az egész számok és a törtalakban vagy tizedestört alakban adott racionális számok körében.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása. Műveletek konkrét természetes szám kitevőjű hatványokkal.
- Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. A normálalak használata a számok egyszerűbb írására.
- A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása (a hatványozást is figyelembe véve). Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek (osztó, többszörös, oszthatósági szabályok, közös osztó, közös többszörös) ismerete. A legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása. Pozitív egész számok prímtényezőkre bontása. Egyszerű oszthatósági problémák vizsgálata. Az oszthatóságról tanult ismereteik megszerzése során kialakult a bizonyítás iránti igény.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban is. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban.
- A százalékszámítás fogalomrendszerének ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása. A kamatos kamat fogalma, kiszámítása.
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Egyszerű egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása, a kapott eredmény ellenőrzése.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.).

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a vektor fogalmát.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolat alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus, a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.
- A szögpárok ismerete, alkalmazásuk geometriai vizsgálatokban.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalai szerint. Tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.

- Ismeri a nevezetes négyszögek (deltoid, trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet) fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását alkalmazza feladatok megoldásában.
- Ismeri a sokszög területének fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör területét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.
- A tanuló képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.
- Ismeri az egyenes hasáb és az egyenes körhenger fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket.
- Ismeri a sokszöglapokkal határolt test térfogatának fogalmát, a térfogat szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, továbbá a forgáshenger térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számítani sok, a mindennapjainkban előforduló test felszínét, térfogatát, űrmértékét.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete.
- Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása.
- Valós (szám-szám) függvény grafikonjának elemzése a tanult szempontok szerint: a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása.
- Az egyenes arányosság mint szám-szám függvény tulajdonságainak felismerése. Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata.
- A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása (esetleg összegtartozó számpárok segítségével). A lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- A fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon).
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek tudatos megfigyelése, lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása vagy becslése egyszerűbb esetekben.
- Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Vonaldiagram, oszlopdiaagram olvasása, készítése, szalag-, kördiagram olvasása.

Történelem

- Készítsen önállóan vázlatot az adott témáról.
- A diák tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról, megadott ismeretterjesztő irodalom alapján. (Ifjúsági irodalom, népszerű tudományos irodalom, történelmi forrásokból vett szemelvények, sajtó rádió tv-műsorok)

- Ismerje és tudja használni a legfontosabb kézikönyveket, lexikonokat és atlaszokat.
- Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban.
- Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel, ezekből ismereteket meríteni. Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit.
- Tudjon önálló véleményt alkotni okokról és következményekről.
- Tudja, hogy a tantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban. Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit.
- Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit.
- Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni.
- Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.
- Értse meg a hírközlési forradalom jelentőségét.

Német nyelv

Témakörök

- Család: Családfa. Személyleírás. Szokásos napi tevékenységek
- Otthon: Lakóhelyem, tágabb környezetem bemutatása. Falusi élet. Nevezetességek a célnyelvi országban (Bécs)
- Idő, időjárás: Időjárás.
- Sport: Sportszerek, sportversenyek, eredmények. Különleges sportok. Az orvosnál. Betegségek. Testrészek.
- Iskola, barátok: Barátok jellemzése, bemutatása.
- Szabadidő, szórakozás: Kirándulás, túra tervezése. Születésnap parti
- Természet, állatok: Házi állatok egy gazdaságban.
- Ünnepek és szokások: Családi ünnepek (Születésnap.)
- Város, bevásárlás: Látnivalók, nevezetességek. Híres városok és nevezetességeik.
- Utazás, pihenés: Vakáció, nyaralás. Élmények. Utazás Ausztriában. Közlekedési eszközök. Közlekedési táblák, szabályok.
- Fantázia és valóság: Egy mese modern feldolgozásban. (Der Wolf und die sieben Pünker)
- Zene, művészetek: Múzeum, kiállítás (pl. Schönbrunn, Minipolis)
- Egészséges életmód: Betegségek és megelőzésük.
- Földünk: Tájak, folyók, hegyek, tavak itthon és a célnyelvi országokban.
- Nyelvtani fogalomkörök tagadása – témakörök: ismerkedés; rendelés étteremben; vásárlás; időjárás, égtájak; egészséges életmód; tervek a jövőre; csillagjegyek; külső és belső tulajdonságok; az angol királyi család; képeslap és levélírás; útbaigazítás, térképhasználat; Magyarország látnivalói; közlekedési eszközök, utazás folyamata; sportágak; betegségek, balesetek, orvos látogatása

Földrajz

- A tanuló legyen képes az egyes kontinensek, tájak, országok természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit bemutató képek, ábrák, adatok elemzésére, tanári irányítás alapján alapvető összefüggések felismerésére.
- Tudja megadott szempontok alapján bemutatni az egyes kontinenseket, tipikus tájait, legfontosabb országait.
- Ismerje fel a természeti és társadalmi környezet alapvető összefüggéseit.
- Legyen képes különböző térképi és egyéb földrajzi tartalmú információk felhasználására a témákhoz kapcsolódóan.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.

Biológia

- A tanuló értse az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggéseit az adott térségre jellemző környezeti tényezőkkel.
- Ismerje a globális környezetkárosítás veszélyeit, értse, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték.
- Ismerje és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tudjon belőlük táplálékláncot összeállítani.
- Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit.
- Tudja bemutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit.
- Ismerje az életközösségek változatosságának és változásának okait.
- Tudjon különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között.
- Legyen tisztában a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival.
- Ismerje az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait.
- Tudja elhelyezni morfológiai jellegzetességeik alapján, az ismert élőlényeket a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig).
- Ismerje az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában.
- Tudjon önállóan és társaival együttműködve megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni.
- Rendelkezzon jártassággal a mikroszkóp használatában.
- A tanuló legyen képes egyszerű jelenségek, kísérletek irányított megfigyelésére, a látottak elmondására, egyszerű tapasztalatok életkorának megfelelő értelmezésére.
- Tudja értelmezni és használni a tanult fizikai mennyiségeknek (út, sebesség, tömeg, erő, hőmérséklet, energia, teljesítmény) a mindennapi életben is használt mértékegységeit.
- Ismerje fel a tanult halmazállapot-változásokat a mindennapi környezetben (pl. hó olvadása, vizes ruha száradása, stb.)
- Legyen tisztában az energia-megmaradás törvényének alapvető jelentőségével. Értse, hogy egyszerű gépekkel csak erőt takaríthatunk meg, munkát nem.
- Legyen képes kisebb csoportban, társaival együttműködve egyszerű kísérletek, mérések elvégzésére, azok értelmezésére.

Kémia

- A tanuló sorolja fel az atomot felépítő elemi részecskéket, tudja, hogy a protonok és az elektronok száma azonos a semleges atomban.
- Alkalmazza a periódusos rendszerben való elhelyezkedés és az atom protonszáma közötti összefüggést.
- Nevezze meg a tanult atomokat, ionokat, molekulákat és tudja felírni kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására. Ismerje fel a tanult anyagokat tulajdonságaik alapján.
- Az elvégzett tanulókísérleteket szóbeli utasítás vagy leírás alapján szakszerűen mutassa be. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat.
- Legyen képes a tanult anyagok összetétel szerinti csoportosítására. Ismerje az égés folyamatának lényegét, mindennapi jelentőségét, feltételeit, veszélyeit, a helyes magatartásformát tűz esetén.
- Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz.
- Legyen képes egyszerű tudományos népszerűsítő irodalmi részlet értelmezésére, lényegének elmondására.

Technika

- A technika társadalomra és természetre gyakorolt hatásainak vizsgálata.
- Véleményalkotás a fenntartható fejlődésről.
- A lehetséges környezetkímélő nyersanyag és energiaforrások bemutatása és elemzése a felhasználhatóság szempontjából.
- Információs rendszerek és csatornák, illetve egyszerű érzékelők megismerése konkrét példákon.
- Egy konkrét egyszerű gyártási folyamat bemutatása.
- Az erőmű típusok egyszerű összehasonlítása.
- Az alternatív energiaforrások és a környezetkímélő technológiák áttekintése.
- Gépek működésének bemutatása, modellezése.
- A gépek általános jellemzőinek ismerete. Erőgépek működése.
- Jelentős magyar és külföldi találmányok és feltalálók azonosítása.
- A közúti, a légi, a vízi, a vasúti közlekedés rendszereinek elemzése.
- Kulturált közlekedési magatartása alkalmazása.
- A korszerű táplálkozás módszereinek használata.
- Korszerű ételsor önálló összeállítása.
- Egyszerű háztartási gépek használata. Az infrastruktúra elemeinek ismerete.
- A fogyasztói érdekvédelem lehetőségeinek felismerése.
- A takarékoság alkalmazása.
- A növények gondozása, ápolása.
- Pályaválasztási alapfogalmak gyűjtése.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 15 népzenei, 30 egy- és többszólamú történeti éneket, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f’ hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.
- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képes megszólaltatni.
- Felismeri a zenei kifejezések, a formák, a műfajok, és a zenei eszközök közti összefüggéseket.
- Ismeri és értelmezi a kottakép elemeit.
- Ismeri az aszimmetrikus ütemeket, a k9, n9 hangközöket, a szűkített és bővített hármashangzatot, a basszuskulcsot, kettős kereszt, kettős bé, az enharmónia használatát, a 6# – 6b-s hangnemeket, a kromatikus skálát.
- Felismeri, lejegyzí és megszólaltatja tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és éneklí emlékezetből szolmizálva, abszolút nevekkel
- Megkülönböztetik a piccolo, szaxofon, hárfa, cseleszta hangszínét, ismerik a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- Ismerik a romantika szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.
- Zenehallgatásuk tudatos.
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 20 alkotást/műrészletet ismernek.
- Ismeri a romantika zenei jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.

Informatika

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére

- legyen képes megfelelően tájékozódni a különböző informatikai környezetekben;

- ismerje az informatikai eszközök működési elveit;

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

- tudjon dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;
- tudjon szöveget, képet és táblázatot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- tudjon egyszerű táblázatot létrehozni.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

- lássa át a problémamegoldás folyamatát;
- ismerje fel az informatikai szemléletet;
- ismerje és használja az algoritmus leíró eszközöket; legyen képes a probléma megoldásához szükséges hardver és szoftver eszközöket kiválasztani;
- ismerje a különböző informatikai eszközökről való adatátvitel módszereit;
- ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait;

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

- legyen képes hatékonyan megtalálni és kigyűjteni a kívánt információkat az internet segítségével;

A tanuló az információs társadalom témakör végére

- ismerjen megbízható információforrásokat;
- legyen képes értékelni az információ hitelességét;
- ismerje a számítógép védelme érdekében alkalmazható lehetőségeket;
- A tanuló a könyvtári informatika témakör végére
- a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve legyen képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz.

Rajz és vizuális kultúra

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- A mozgóképi közlés mód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközökének felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társzművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.

Testnevelés

Természetes és nem természetes mozgásformák

- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
- Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.

Sportjátékok

- A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.

Atlétika jellegű feladatok

- Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.

- Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.

Torna jellegű feladatok

- Talajon és a választott tornaszeren növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.
- A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.

Alternatív környezetben űzhető sportok

- Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.

Hit és erkölcsan

Erkölcsan

- A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésére és ön maga vizsgálatára.
- Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.
- Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire.
- Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor próbálja reálisan felmérni a lehetőségeit.
- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget.
- Képes ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni.
- Tisztában van vele, hogy baráti- és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Kialakultak benne az európai identitás csírái.

Bibliaismeret

- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban
- Ismerje a tanult királyok és próféták történetét.
- A Péld 16:6., a Szeretet himnusza I.Kor 13:1-8 és a 23.Zsoltár memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: kegyelemből való üdvösség, alázat, felettes hatalmaknak való engedelmisség, zsoltár

8. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Beszédképesség, szóbeli szövegek alkotása, megértése

- A tanuló eligazodik a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben. Képes mások szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni és továbbadni.

Ismeretek az anyanyelvről

- A tanuló ismeri és a szövegalkotásban értelmesen használja a különböző mondatfajtákat, a mondatvégi, a tagmondatok illetve mondatrészek közötti írásjeleket.
- A szóalkotás legfontosabb módjainak ismerete és alkalmazása.
- Rendelkezzon elemi jártassággal a régi és mai nyelvállapot, illetve az anyanyelv és a tanult idegen nyelv különbségeinek felismerésében.
- Elsajátította az önéletrajzírás technikáit.

Tanulási képesség fejlesztése

- Jártasság az információgyűjtésben, a könyvtári tájékozódás lehetőségeiben, az értő és válogató médiahasználatban.

Olvasás, írott szöveg megértése

- Az olvasottak értelmezése a tanult szövegelemzési technikák és elméleti ismeretek alkalmazásával.
- A szó szerinti és a metaforikus jelentés megkülönböztetése. Jártasság különféle nyomtatványok kitöltésében.

Írásbeli szövegek alkotása

- A tanuló képes saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, indokolni.
- Képes különböző szépirodalmi szövegek szerkezetének, jelentésének összegző bemutatására, a szerkezeti elemek elkülönítésére, a szereplők élethelyzeteinek jellemzésére.

Ismeretek az irodalomról

- A tanuló műelemzésben képes a szerkezeti egységeket tagolni, alkalmazni a szó szerinti és átvitt jelentésről tanultakat, képes a műveket műnem, műfaj, szerző, téma szerint csoportosítani.
- Képes a fentiek önálló, összefüggő összefoglalására, 8-10 memoriter szöveghű tolmácsolására (Ady Endre, Juhász Gyula, József Attila, Radnóti Miklós művei közül).

Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

- Legyen affinitása a humor, a gúny, az ironia kifejezőmódjaira, kreatív szövegeiben mértéktartással maga is alkalmazza ezeket.
- Tartsa tiszteltben a kulturális vagy egyéb különbségekből adódó, az övétől eltérő világlátást, értékrendet.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete, eszköz jellegű alkalmazásuk számelméleti, geometriai vizsgálatokban. Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- A nyelv logikai elemeinek („nem”, „és”, „vagy”, „ha ...”, „akkor ...”, „legalább”, „legfeljebb”, „pontosan akkor ...”, „ha ...”, „minden”, „van olyan”) helyes értelmezése, tudatos használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése. A szaknyelv tudatos használata.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával, a megoldás gondolatmenetének elmondása, leírása, szemléltetése fagráffal. Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a matematika különböző területein (például oszthatósági problémák megoldásában, geometriai feladatok megoldásának diszkussziójában, valószínűség-számítási feladatokban a lehetséges, illetve a kedvező esetek összeszámlálásában).
- Gráfok használata a matematika különböző témaköreiben, a feladatmegoldások gondolatmenetének követése, összefüggések, fogalmak közti kapcsolatok szemléltetése során.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus, esetleg kutatási területének, eredményének megnevezése.

Számtan, algebra

- A számhalmazok (természetes, egész, racionális számok) ismerete. Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.

- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása számológép használatával. Műveletek természetes szám kitevőjű hatványokkal, a hatványozás azonosságainak felismerése, alkalmazása.
- Az 1-nél nagyobb számok normálalakjának értelmezése. Számolás normálalakkal egyszerűbb esetekben.
- A 10 egész kitevőjű hatványainak értelmezése, 0-nál nagyobb, 1-nél kisebb számok normálalakja. Számolás normálalakkal, számológép segítségével.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek, számolási eljárások ismerete, alkalmazása egyszerű oszthatósági feladatok megoldásában, törtek egyszerűsítésében, törtekkel végzett műveletek végrehajtásában.
- A négyzetgyökvonás fogalmának ismerete, pozitív számok négyzetgyökének (közelítő) meghatározása számológép segítségével. A négyzetgyökvonás biztos alkalmazása a matematika különböző témaköreiben.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban, geometriai számításokban. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban. A mindennapjainkhoz kapcsolódó százalékszámítási feladatok megoldása. Kamatos kamat kiszámítása.
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. Kiemelés. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában. A geometriában és a természettudományos tárgyakban előforduló képletek értelmezése, alkalmazása, az ismeretlen változó kifejezése a képletből.
- Az egyenlet, egyenlőtlenség, azonosság, azonos egyenlőtlenség fogalmának ismerete. Gyakorlottság az egyenletek, egyenlőtlenségek megoldásában, a mérlegelv alkalmazásában, a kapott eredmény ellenőrzésében. Egyenlőtlenség megoldáshalmazának ábrázolása számegyenesen.
- Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)

Geometria

- Ismeri a geometria alapvető fogalmait és a hozzájuk kapcsolódó elnevezéseket. Felismeri a térelemek kölcsönös helyzetét, továbbá az adott tulajdonságú pontthalmazokat. Képes értelmezni és meghatározni a térelemek távolságát. Szögek értelmezése, mérése, a szögfajták, valamint a szögpárok ismerete. Az alapvető szerkesztések (szakaszfelezés, szögmásolás, szögfelezés, stb.) végrehajtása. Ismeri a vektor fogalmát. Ezeket az ismereteket képes alkalmazni sokszögek, testek, geometriai transzformációk tulajdonságainak vizsgálatában, feladatok megoldásában. Helyesen használja a szaknyelvet.
- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni, képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalaik szerint. Háromszög-szerkesztések lépéseinek leírása, a szerkesztések elvégzése. Háromszögek nevezetes vonalainak, pontjainak, köreinek meghatározása, megszerkesztése.
- A Pitagorasz-tétel és a Thalész-tétel ismerete, egyszerű alkalmazásai. A kör érintői.
- Ismeri a nevezetes négyszögek fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó

összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását képes alkalmazni feladatok megoldásában.

- Ismeri a terület szemléletes fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör területét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.
- Ismeri az egyenes hasáb, az egyenes körhenger és a gúla fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket. Felismeri a körkúpot és a gömböt.
- Ismeri a térfogat szemléletes fogalmát, mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A térfogatképletek ismeretében kiszámítja a tanult testek térfogatát, képes a tanultak gyakorlati alkalmazására.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolt alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása.
- A tengelyesen szimmetrikus és a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.
- Kicsinyítés és nagyítás felismerése, a hasonlóság alkalmazása hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül). A középpontos hasonlóság felismerése, tulajdonságainak ismerete. Háromszögek hasonlósága.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete.
- Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása.
- Mennyiségek közti kapcsolatok ábrázolása grafikonnal. Valós (szám-szám) függvény grafikonjának ábrázolása, elemzése, a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása.
- Az egyenes arányosság mint szám-szám függvény tulajdonságainak ismerete. Adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata.
- A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása. A lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- A fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon).
- Az abszolútérték függvény, a másodfokú függvény, a fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon). Egylépéses függvény-transzformációk végrehajtása.
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint. Sorozatok néhány jellemzőjének vizsgálata. A számtani sorozat felismerése.

Valószínűség, statisztika

- A véletlen jelenségek tudatos megfigyelése, az eredmények lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. A tapasztalatok levonása, ezek alapján a valószínűségi szemlélet fejlődése. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása a klasszikus valószínűségi modell alkalmazásával egyszerűbb esetekben. – Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Diagramok (vonal-, oszlop-, szalag-, kördiagram) olvasása, készítése. Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.

Történelem

- A diák tudjon önálló könyvtári munka alapján kiselőadást tartani.
- Tudjon informatikai eszközök felhasználásával kutatni, korabeli írásos forrásokat elemezni. Legyen képes információkat szerezni napi és hetilapokból, tv és rádióműsorokból, elemezni dokumentum- és játékfilmeket.
- Tudja, mi történt Európa más régióiban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején.
- Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között.
- Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét. Legyen képes a tanult időszak időbeli és térbeli változásainak felismerésére történelmi térképek összehasonlításával.
- Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait.
- Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani.
- Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit.
- Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

Német nyelv

- Fogalmak
- Család: Családtagok jellemzése. Napi időbeosztás.
- Otthon: Bútorok, egy szoba berendezése. Lakóhelyem, tágabb környezetem. Egy német város bemutatása
- Étkezés: Étkezési szokások a célnyelvi kultúrában. Német specialitások. (pl. kenyérfajták). Élelmiszervásárlás.
- Öltözködés: Ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat világa. Ruhavásárlás.
- Sport: Betegségek és kezelésük. Javaslatok. Gyógyszerek. Sportrekordok.
- Iskola, barátok: Órai tevékenységek. Osztályközösség, osztálytársak jellemzése. Konfliktusok barátok között. Iskolai élet Németországban.
- Szabadidő: Szabadidős program tervezése. Múzeumlátogatás, belépőjegyek. Német és osztrák barátok szabadidős tevékenységei.
- Természet, állatok: Más kontinensek élővilága, állatkert
- Város, bevásárlás: Látnivalók, nevezetességek. Vásárlás áruházban.
- Utazás, pihenés: Utazás külföldre. Utazási előkészületek. Csereutazás egy német partneriskolával.
- Zene, művészetek: Kiállítások, rendezvények, koncertek.
- Környezetünk védelme: Veszélyeztetett állat- és növényvilág
- Egészséges életmód: Tisztálkodás Testápolás, testápolási szerek Betegségek és megelőzésük.
- Tudomány, technika: Találmányok. Titkosítások
- Múltunk és jövőnk: Iskolám múltja, jelene. Lakóhelyem régen és most. Terveim a jövőre.
- Média, kommunikáció: E-mail és facebook.
- Nyelvtani fogalomkörök Cselekvés, történés, létezés kifejezése, térbeli viszonyok, időbeli viszonyok, esetviszonyok szövegösszetartó, vonzatos igék

Angol nyelv

témakörök:

- látnivalók, élet, iskolai szabályok, oktatás az Egyesült Királyságban;
- vélemény könyvekről, filmekről; vásárlás; közlekedési eszközök, utazás folyamata;
- híres felfedezők; háztartás; sportágak, extrém sportok; vendégfogadás;

- bűnözés; egészséges életmód, betegségek, balesetek, orvos látogatása

Földrajz

- A tanuló tudja bemutatni hazánk földrajzi környezetének természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján.
- Tudja ismertetni hazánk tájainak természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit különböző térképi információk felhasználásával.
- Ismerje fel a természeti adottságok szerepét, hatását az egyes térségek gazdasági életében. Ismerje hazánk környezeti értékeit.
- Legyen képes önálló információgyűjtésre a megadott szempontok szerint különböző földrajzi-környezetvédelmi tartalmú információhordozókból, és tudja feldolgozni ezeket tanári irányítással.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.
- Tudja meghatározni és megfogalmazni földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.

Biológia

- A tanuló ismerje a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést.
- Legyen tisztában a bőr és a mozgásrendszer felépítésével és alapvető működési sajátosságaival.
- Tudja a sejtszintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot. (légzés, táplálkozás, kiválasztás, érzékszervek, idegrendszer, hormonrendszer, szaporodás)
- Tudja a testfelépítése és alapvető működési sajátosságait
- Értse a férfi és a nő közötti különbség és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáit.
- Ismerje a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait.
- Értse a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.
- Tudjon önállóan és társaival együttműködve megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni.

Fizika

- A diák ismerje fel a tanult elektromos és fénytani jelenségeket, a tanórán és az iskolán kívüli életben egyaránt.
- Ismerje az elektromos áram hatásait és ezek gyakorlati alkalmazását. Ismerje és tartsa be az érintésvédelmi és baleset-megelőzési szabályokat.
- Legyen képes tanári irányítással egyszerű elektromos kapcsolások összeállítására, feszültség-és árammérésre.
- Tudja értelmezni az elektromos berendezéseken feltüntetett adatokat.
- Ismerje a háztartási elektromos energiatakarékosság jelentőségét és megvalósításának lehetőségeit.
- Tudja az anyagokat csoportosítani elektromos és optikai tulajdonságaik szerint.
- Legyen tisztában a szem működésével és védelmével kapcsolatos tudnivalókkal, ismerje a szemüveg szerepét. Ismerje a mindennapi optikai eszközöket.
- Legyen képes alapvető tájékozódásra az iskolai könyvtár lexikonjai, kézikönyvei, természettudományos ismeretterjesztő könyvei, folyóiratai között.

Kémia

- A tanuló a tanult elemek helyét ismerje fel a periódusos rendszerben.

- Néhány fontos tulajdonság említésével mutassa be a tanult elemeket, vegyületeket, írja fel kémiai jelüket.
- Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására.
- Értelmezze a kémiai reakció lényegét (kiindulási anyagok és termékek megadása) az elvégzett kísérletek alapján.
- Sorolja be a megismert anyagokat a megfelelő anyagcsoportokba, a kísérleti úton is megismert változásait, reakcióikat a megfelelő típusba (egyesülés, bomlás).
- Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz.
- Leírás alapján mutassa be a tanulókísérleteket, ezek során használja szakszerűen a laboratóriumi eszközöket.
- Alkalmazza a kémiai biztonságról szóló törvénynek az elvégzett kísérlet anyagaira vonatkozó előírásait.
- Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet-és egészségkárosító hatásukat.
- Érzékszervvel megfigyelhető tulajdonságaik alapján azonosítsa a köznapi életben is fontos szervesetlen anyagokat.
- Használati utasítás alapján szakszerűen dolgozzon a háztartási vegyszerekkel, a mindennapi életben használt oldatokkal.
- Sorolja fel a természetes vizek összetevőit. Ismerje fel az egészséget, a környezet épségét veszélyeztető jelenségeket, problémákat saját környezetében.
- Sorolja fel a levegő és a természetes vizek szennyezéseit.
- Legyen képes egyszerű tudományos leírás önálló értelmezésére, felhasználására.

Ének-zene

- Képes a tanuló legalább 20 népzenei, 30 egy- és többszólamú történeti éneket, műzenei alkotást, idézetet emlékezetből, g–f’ hangterjedelemben egyénileg, kamaraének és csoportos formában, lehetőség szerint eredeti nyelven előadni.
- Képes kifejezően, tiszta intonációval énekelni, és új darabokat megfelelő előkészítést követően hallás után és jelrendszerről megtanulni.
- A többszólamú énekes zeneműveket biztos szólamtudással képes megszólaltatni.
- Felismeri a zenei kifejezések, a formák, a műfajok, és a zenei eszközök közti összefüggéseket.
- Ismeri és értelmezi a kottakép elemeit.
- Ismerik az aszimmetrikus ütemeket, a k9, n9, k10, n10 hangközöket, a szűkített és bővített hármashangzatot, a basszuskulcsot, kettős kereszt, kettős bé, az enharmónia használatát, a 7# – 7b-s hangnemeket, a kromatikus skálát, egész hangú, akusztikus és modellskálát.
- Felismeri, lejegyzí és megszólaltatja a tanult zenei elemeket.
- Az ismert dalokat olvassa hangjegyről és éneкли emlékezetből szolmizálva, abszolút nevekkal.
- Megkülönböztetik a piccolo, szaxofon, hárfa, cseleszta hangszínét, ismerik a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- Ismerik a romantika, a XX. század és napjaink zenéjének jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.
- Zenehallgatásuk tudatos.
- A zenehallgatásra kiválasztott művek közül 25 alkotást/műrészletet ismer.
- Ismeri a középkor, reneszánsz, barokk és bécsi klasszicizmus zenei jellemzőit, szerkesztésmódjait, zenei műfajait, legfontosabb zeneszerzőit.

Informatika

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére

- tudja használni az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
- legyen képes az adott feladat megoldásához alkalmas hardver- és szoftvereszközök kiválasztására.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

- Ismerje a kapcsolatot a táblázatkezelő és a szövegszerkesztő rendszerek között;
- ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit, tudjon az ábrázolandó adatoknak és a belőle levonandó következtetéseknek megfelelő diagramtípust választani;
- tudjon bemutatót készíteni;
- tudja értelmezni a programok által adott üzeneteket.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

- tudjon kódolni egyszerű algoritmusokat;
- legyen képes alakzatokat létrehozni vezérlésselví környezetben;
- ismerje és alkalmazza az alulról felfelé építkezés elvét;
- tudjon véletlen számot generálni, és ismerje annak felhasználási lehetőségeit.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

- előkészíteni az információt weben történő publikálásra;
- megkülönböztetni publikussá tehető és védendő adatait;
- használni a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásait.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

- ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket;
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- legyen képes értékelni az információforrások hitelességét;
- ismerje az informatikai eszközök használatának szabályait;
- ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó következményeit;
- ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást és ezek legfontosabb funkcióit;
- ismerje fel az elektronikus szolgáltatások jellemzőit.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

- a választott forrásokat legyen képes alkotóan és etikusan felhasználni a feladatmegoldásban;
- legyen képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás);
- egyszerű témában legyen képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.

Rajz és vizuális kultúra

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándékuknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.

- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

Testnevelés

Természetes és nem természetes mozgásformák

- Egyszerű stressz- és feszültségoldó technikákról tájékozottság.
- Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére.
- Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.
- Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.
- A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása.

Atlétika jellegű feladatok

- Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.
- Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.
- A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Torna jellegű feladatok

- Talajon és a választott tornaszeren növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.
- A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.
- Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása.

Alternatív környezetben űzhető sportok

- A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

- A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.
- Állásküzdelemben jártasság.

Hit és erkölcsstan

Erkölcsstan

- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.
- Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.
- Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.
- Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére.
- Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.
- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel.
- Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

Bibliaismeret

- Krisztushimnusz Fil 2:2-11; Péld 1:2-9; 2 Pt 2:9-10; 127. zsoltár memoriter szintű ismerete
- Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: szabad akarat, újjászületés, tanítványság
- Tudja megfogalmazni az egyház és a gyülekezet közötti különbséget, az úrvacsora, az istentisztelet, a bemerítés lényegét

A művészeti tagozaton a tanszakokhoz tartozó alap és záróvizsgák anyagát a tanterv releváns része tartalmazza.

26.A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltétele

A továbbhaladáshoz szükséges követelményeket az iskola tantervei tartalmazzák évfolyamonként és tantárgyanként részletezve.

- A magasabb évfolyamba lépés feltétele 2-8. osztályban, hogy a tanulónak tanév végén minden tantárgyból legalább elégséges osztályzata legyen.
- Elmarasztaló értékelés (elégtelen osztályzat) esetén javítóvizsgát tehet a tanuló.
- Ha a tanuló mulasztásai a tanév során meghaladják a 250 órát, illetve az egyes tantárgyaknál az éves tantárgyi óraszám 30 %-át, s ezért a tanuló nem értékelhető, – jogszabályban meghatározottak szerint – a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet, illetve az évfolyamot megismételheti, kivéve, ha az igazolatlan mulasztásai meghaladják a 20 órát, s a nevelőtestület úgy dönt, hogy megtagadja az osztályozóvizsga letételének lehetőségét. Ez esetben a tanuló az évfolyamot megismételni köteles.
- Más iskolából érkező tanuló tanév végéig pótolhatja ismereteit. Ha érdemjegyek alapján nem lehet dönteni a továbbhaladásról, osztályozó vizsgát kell tennie.
- Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület tájékoztatást kér az érdekelt pedagógustól ennek okáról, és kéri, hogy indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosíthatja.

27.A művészeti tagozat

Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskolát a fenntartó, azzal a céllal hozta létre, hogy alapfokú művészeti tevékenységet is folytasson. Az iskola a zeneművészet, a táncművészet, a képző-és iparművészet, valamint a szín-és bábművészeti ágakban folytathat alapfokú művészeti iskolai képzést. A település, illetve a környező települések gyermekeinek lehetőséget ad tehetségük kibontakoztatására, fejlődésre a fenti művészeti ágakban és a különböző társművészetek területén.

Alapfokú művészetoktatás:

A 27/1998. (VI.10.) MKM rendelet szerint kimenő rendszerben a legkésőbb 2010/2011-ben beiratkozott tanulókra vonatkozóan, de legfeljebb 2026/2027-es tanévvel bezárólag.

Művészeti ágak, tanszakok:

- Zeneművészet:
akkordikus, billentyűs, fafúvós, rézfúvós, vonós, zeneismereti tárgyak
- Táncművészet: néptánc, (modern-kortárs tánc)
- Képző- és iparművészet: kerámia, vizuális alapismeretek (festészet, tűzzománc)
- (Színművészet-bábművészet: színjáték)

- b. Táncművészet: néptánc, (modern-kortárs tánc)

- c. Képző- és iparművészet: kerámia, vizuális alapismeretek (festészet, tűzzománc)

- d. (Színművészet-bábművészet: színjáték)

A 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet szerint felmenő rendszerben a 2011/2012-es tanévtől:

Művészeti ágak, tanszakok:

- a. Zeneművészeti ág: (250 fő)
- klasszikus zene: akkordikus tanszak: hárfa, gitár, ütő
- billentyűs tanszak: zongora
- fafúvós tanszak: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, oboa
- rézfúvós tanszak: trombita, kürt
- vonós tanszak: hegedű, gordonka
- zeneismereti tárgyak: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet - zeneirodalom, (zeneelmélet, improvizáció)
- választható tárgyak: kamarazene, zenekar)
- b. Táncművészeti ág: (40 fő)
- néptánc tanszak (modern-kortárstánc tanszak)
- c. Képző- és iparművészeti ág: (100 fő)
- vizuális alapismeretek 1-2.
- szobrászat és kerámia tanszak (grafika és festészet tanszak)
- (fém- és zománcműves tanszak)
- szobrászat és kerámia tanszak
- d. (Szín- és bábművészeti ág: (10 fő)
- színházi játékok tanszak)

- billentyűs tanszak: zongora

- fafúvós tanszak: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, oboa

- rézfúvós tanszak: trombita, kürt

- vonós tanszak: hegedű, gordonka

- zeneismereti tárgyak: szolfézs kötelező, szolfézs,
zeneismeret, zenetörténet - zeneirodalom,
(zeneelmélet, improvizáció)

- választható tárgyak: kamarazene, zenekar)

- b. Táncművészeti ág: (40 fő)

- néptánc tanszak

- (modern-kortárstánc tanszak)

- c. Képző- és iparművészeti ág: (100 fő)

- vizuális alapismeretek 1-2.

- szobrászat és kerámia tanszak

- (grafika és festészet tanszak)

- (fém- és zománcműves tanszak)

- szobrászat és kerámia tanszak

- d. (Szín- és bábművészeti ág: (10 fő))

- színjáték tanszak)

A célokat oly módon kell megvalósítani, hogy a képzésben résztvevő tanulók megismerkedjenek a zeneművészet, a táncművészet, a képző-és iparművészet és a színházművészet-bábművészet alapvető tudnivalóival. A helyi program összeállításához nyújt segítséget az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről szóló 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet.

A módosítás előtt indított évfolyamok esetén kimenő rendszerben a régi szabályozás szerint folytatjuk a képzést.

28.A művészeti tagozat nevelési programja

28.1. Az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei

- Színvonalas, következetes művészeti képzés a különböző művészeti ágakban

Felkészítés

- a zene, a tánc és a színjáték és bábművészet területén a közös fellépésekre, fesztiválokra, a szülők előtti fellépésre
  - a követelmények szerinti év végi nyilvános záróvizsgára
  - a nyilvános kiállításokon való részvételre a képzőművészet és az iparművészet területén
- a továbbtanulásra minden szakterületen.
  - Alkotó gondolkodásra és alkotásra nevelés
    - A tanítási- tanulási folyamatban aktív szerepet kap a tanuló.
    - Olyan önálló feladatokat kap, amelyben hasznosítja a megszerzett tudást.
    - A kreatív alkotásra, cselekvésre nevelés a felvett művészeti ág tanszakain.
  - Korszerű, sokoldalú tudás-műveltség biztosítása a művészeti nevelésben
    - magas színvonalú művészeti műveltség elsajátítása,
    - a művészi kommunikációs készség kialakítása, fejlesztése,
    - a vizuális látásmód kialakítása,
    - a manuális készségek fejlesztése a képző-és iparművészet területén,
    - a mozgáskultúra kialakítása és fejlesztése,
    - az önállóság, magabiztosság fejlesztése,
  - Demokráciára, erkölcsi tartásra törekvő egyéni és közösségi nevelés
    - együttműködési készség, ugyanakkor a versenyszellem kialakítása
    - a tehetség kibontakoztatása,
    - a helyes önismeretre nevelés
  - Egészséges életmódra, környezetvédelmi gondolkodásra, esztétikára nevelés
    - A tanulók mindennapi életének részévé váljon az egészségük megőrzése, nemcsak testileg, de mentálisan is.
    - A szép és ápolt, szűkebb és tágabb környezet kialakításának igénye természetes követelmény legye, a tanulóknál.

28.2. Az alapfokú művészeti iskola nevelési célja

Az iskola elsődleges célja a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztés, amelyet a művészeti műveltség megalapozásával, elmélyítésével és állandó fejlesztésével ér el. E célját úgy éri el, hogy a követelmény eléréséhez szükséges tananyagot eszköznek tekinti a gyermekek érzelmi, értelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A készség és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként tekinti, követelményeit a gyermek életkori jellemzőihez igazítja.

Lehetővé teszi, hogy a művészeti iskolából kikerült fiatalok önbizalommal, kiváló alkalmazkodóképességgel, az élet igényeihez rugalmasan alkalmazkodjanak, a társadalmi életben eligazodjanak. Tevékeny, magas fokú viselkedéskultúra és a művészeti kommunikációs-

technika birtokában magabiztosan kommunikáljanak. Az egyetemes és nemzeti kultúra értékeit megőrző, a nemzeti hagyományokat ápoló kompetens személyekké váljanak.

Az iskola nagy hangsúlyt kíván fordítani az autonóm, a kreatív, a problémamegoldásra érzékeny, az egészséget és a környezetét megóvó személyiség kialakítására, embertársaik értékeinek megbecsülésére, a másság tiszteletére, a nemzeti hagyományok ápolására, a demokratikus szellemiség, valamint a harmonikus légkör kialakítására

Az iskola célul tűzi ki továbbá, hogy elősegíti a tanulók kulturális igényeinek fejlődését, a zeneművészet, a táncművészet, a képző-és iparművészet, valamint a színművészet-bábművészet iránti érzékenységet, nyitottságukat, önművelés iránti igényüket.

Nagy gondot fordít az egészséges életvitel kialakítására és megőrzésére. Erősíti a környezet iránti felelősséget azzal is, hogy a tanulókkal a mindennapok esztétikai értékeit felfedeztet, és alakításra ösztönzi.

Alakítani kívánja önismeretüket, önállóságukat, a művészeti problémák iránti érzékenységet.

28.3. A művészeti iskola feladata

Az alapfokú művészeti iskola alapfeladata, hogy feltárja a művészet megörökítő és átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti iskola feladatát oly módon teljesíti, hogy olyan ismereteket ad, amelyek alkalmazásával a növendék alkalmassá válik:

a zeneművészet területén:

- szabadidejének hasznos eltöltésével zenei műveltségének megalapozására,
- a zene befogadására, a zene szeretetére,
- önálló előadásra a választott hangszereken

a táncművészet, a színművészet és bábművészet területén:

- előadói feladatok ellátására, színészi-bábszínészi és táncos szerepek színvonalas megformálására a színházi és művészeti egyéb előadások követelményeinek megfelelően,

a képzőművészet és az iparművészet területén:

- élményvilága vizuális megjelenítésére, kreativitásának bemutatására a művészetek különböző területein.

Az iskola azt az igényt igyekszik kielégíteni, hogy az iskolából kikerülve valamennyi tanuló aktív részese legyen, akár mint értő befogadója, akár mint aktív szereplője a művészetek világának.

Az egyes tantárgyak cél-és feladatrendszerét az alapfokú művészetoktatás helyi tanterve tartalmazza.

28.4. A művészeti iskola személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység, magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás

személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek az iskola által oktatott művészeti ágakban megjelennek.

Az iskola a művészeti nevelés sajátos módszereivel olyan személyiségeket, kíván kibocsátani, akik a mindennapokban harmóniára törekcszenek. Igényük van az önművelésre, önállóságról, öntevékenységről és magas fokú együttműködésről tesznek tanúbizonyságot.

Az alapfokú művészeti iskolában folyó nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

Iskolánk művészeti nevelése megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, amelyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

A nevelésben nem választható szét az egyéni személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés, ezért a két területet egységben látjuk, és a fejlesztéssel kapcsolatos feladatok is ezt a szemléletet tükrözik. A tánc-és színművészeti-bábművészeti nevelés csoportos munkát tételez fel, amely csoportban azonban önálló egyéniségek személyiségfejlesztése is folyik. Célunk az, hogy az önálló személyiségüket megtartva közösséggé formáljuk a kezdeti heterogén csoportokat.

A képző és iparművészet, valamint a zeneművészet területe alapvetően "egyszemélyes" alkotó-terület, de a tanulónak éreznie kell, hogy az iskola közösségébe tartozik, éreznie kell, hogy tevékenysége nem szakítható ki a közösségi tevékenységek sorozatából.

A személyiségfejlesztési munkánk a tanév első hetében megkezdődik, azzal a céllal is, hogy az önálló személyiségek a tanév során koherens közösséggé szerveződjenek.

Az iskola a tanulók egyéb kulturális igényeinek kielégítésére is gondot fordít. Közös kirándulások az ország kulturális hagyományainak megismeréséért, múzeumok és kiállítások megtekintése, különös tekintettel a képzőművészet-iparművészet választott területére és az iparművészeti anyagok bemutatására, hangverseny és színház-bábszínházlátogatások, országos táncbemutató, táncversenyek szerepelnek a konkrét feladatok között.

A művészeti iskola törekvése, hogy pozitív képet alakítson ki az országról, a szűkebb környezetéről tanulóiban, ezért- hagyományteremtésként is nyilvános előadásokkal, bemutatókkal, a diákok által készített alkotások kiállításával ünnepli meg a nemzet és a település ünnepeit, a jutalmazási lehetőségeket erre használja fel.

Az értékelést a tanulók és az osztályt vezető pedagógus közösen végzik. A csoport vezetője (általában a főtárgyat oktató tanár) folyamatosan gyűjti a tanulókra vonatkozó információkat.

Az iskola egy alkalommal nyílt tanítási napot szervez, hogy a szülők is lássák és értékeljék a tanárok és a gyermekük munkáját.

28.5. A tehetség, képesség kibontakoztatását, a felzárkóztatást segítő tevékenység

Az Alapfokú Művészeti Iskola alapvető feladatai közé tartozik a tehetségek felkutatása, gondozása, kibontakozásuk elősegítése. Éppen ezért az iskola egész nevelési-oktatási programja a tehetséggondozás célját szolgálja.

A különösen tehetséges tanulók az egyes csoportok produkcióiban is központi szerepet kapnak, ezzel a csoport számára is erős motiváció alakulhat ki tehetségük még jobb alkalmazására.

A korosztály szerinti tehetséges tanulóknak meg kell adni a lehetőséget, hogy szakirányú szakközépiskolába felvételizhessenek. Ahhoz, hogy a tanuló az adott művészeti ág területén minél nagyobb tudást birtokoljon, szükséges a rendszeres részvétel különböző művészeti rendezvényeken, bemutatókon, kiállításokon. Ösztönözni kell a tanulókat a rendezvényeken való részvételre, és lehetőséget kell nyújtani számukra a megyei és országos szintű bemutatókon történő megjelenésre. A művészeti pályára készülő tehetséges tanulót sokat kell szerepeltetni. Fellépési, kiállítási lehetőséget kell nyújtani számára az iskolai és a helyi rendezvényeken egyaránt.

Nem veszítünk el egyetlen tanulót sem, mivel differenciáltan kívánunk foglalkozni a nagyon és a kevésbé tehetséges gyerekekkel. Az erősen motivált, de kevésbé tehetséges gyermeknek igyekszünk megtalálni feladatát, különböző célfeladatok kijelölésével.

A tanórán kívüli programok meghatározásakor is a képességek kibontakoztatását és a felzárkóztatást segítő programok kapják a fő hangsúlyt.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót a művészeti nevelés segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

28.6. Ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az iskola alapfeladatának tekinti a tanulók fejlődéséhez szükséges feltételek biztosítását: kibontakoztathassák tehetségüket, leküzdhessék esetleges hátrányaikat.

A képzés során olyan művészeti alkotásokkal ismerteti meg a tanulókat élményszerű formában, amelyek figyelmüket a szellemi-lelki élet értékei, az egészséges életvitel módjai felé fordítják.

28.7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola a kiemelkedően szorgalmas szociálisan és anyagi szempontból hátrányos helyzetű tanulói a hatályos jogszabályok alapján lehetőséget ad térítési-ill. tandíj mérséklésére, vagy részletfizetésre szülői kérvény benyújtásával.

A kérvény elbírálásáról az igazgató dönt, s erről határozatban értesítő a szülőt.

28.8. Tanulói és szülői közösségek rendszere

Az iskola külső és belső kapcsolatának rendszere egymásra épül. Hatékony művészeti nevelő-oktató munka nem valósítható meg a szülők közreműködése nélkül.

A kapcsolattartás formái: írásban és szóban,

- évfolyam szinten szülői fórum szervezésével,
- iskolai nyílt napok szervezésével, amelybe bevonjuk a növendékeket is,
- bemutatók, kiállítások, hangversenyek alkalmával, vizsgaelőadásokon való részvétellel,
- fogadónapok kitűzésével.

29. Az iskola helyi tantervének keretei

29.1. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A taneszközök kötelező listáját az iskola mindenkor szem előtt tartja. Az írott és egyéb taneszközöket és oktatási segédleteket az iskola folyamatosan fejleszti. A szükséges kottarendelés az anyagi keretek lehetőségéig időben és a szükségleteknek megfelelően történik.

29.2. Beiskolázás, a tanulók felvétele és a magasabb évfolyamra lépés feltételei

A felvételi meghallgatásokat április-május hónapban tartjuk tanszakonként, melyről minimum harminc nappal előbb tájékozódhatnak az érdeklődők az iskolai faliújságon és az iskola honlapján. Szeptemberben pótfelvételi vizsgát lehet tartani az üres helyek betöltésére. A felvételi meghallgatás anyagát, módját, az egyes tanszakok önállóan, de szakonként egységesen alakítják ki.

A felvételi meghallgatás olyan alkalmassági vizsga, amely szakmai szempontok szerint vizsgálja a jelentkező gyermeket.

A továbbképző évfolyamokra a törvényileg előírt (sikeresen letett alapvizsgálattal) lehet jelentkezni.

A kivételektől eltekintve az a tanuló léphet magasabb évfolyamra, aki a tantervben előírt követelményeket teljesíti, illetve a hiányzásokkal kapcsolatos 20/2012 EMMI rendelet szerinti előírásokat.

Ha a tanuló az iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsgán dönt az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

29.3. Az ismeretek számonkérésének formái

29.3.1. A tanulói teljesítmények ellenőrzési és értékelési rendszere

A pedagógus a tanuló teljesítményét (szóbeli, írásos), előmenetelét a tanítási év

közben rendszeresen értékeli. A tanulók értékelése kétféle módon történik: - a

félévi és a tanév végi értesítőbe/bizonyítványba a szolfézs és a hangszeres

előképző 1-2. évfolyamon, szöveges értékelés kerül (kiválóan teljesített, jól

teljesített, megfelelően teljesített, felzárkózásra szorul), az 1-6. és a

továbbképző évfolyamokon 1-4-ig, érdemjegyekkel értékelünk. A félévi és év

végi záraskor ún. bemutató foglalkozást vagy vizsgaelőadást tartanak az egyes

csoportok, amelyeken részt vesznek a szaktanárok, ezt követően részletesen

értékelik a hallottakat. Kiválóan teljesített az a tanuló, aki az adott évfolyamon az előírt tantervi követelményeket magas színvonalon teljesíti. Jól teljesített minősítést kap az a növendék, aki az adott évfolyamon előírt követelményt teljesíti. A szöveges értékelést a bizonyítvány sablonjának megfelelően alkalmazzuk. Az előképző évfolyamon az értékelés a csoportfoglalkozáson nyújtott teljesítmény alapján történik. Az egyéni hangszeres évfolyamokon a hangszeres előképző évfolyamtól év végén vizsgát tesznek. Az értékelések alapjai: a tantárgyakat tanítók folyamatosan értékelik növendékeik teljesítményét és év végén tanszaki bemutató vizsgát tesznek. A többi művészeti ágban csoportkiállítást és táncbemutatót szerveznek, amelyek kapcsolódnak a tanév során tanultakhoz.

29.3.2. A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése

A szorgalom minősítése az egyéni képességeket is mérlegelve fejezi ki a tanulmányi munkához való viszonyt, a kötelességtudatot, rendszerességet, a pontosságot.

A tanuló szorgalmát év közben havonta, félévkor és tanév végén a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) osztályzatok valamelyikével minősítjük.

A szorgalom értékelésének szempontjai:

- önállóság
- kreativitás
- pontosság
- mások munkájának segítése, előadások, rendezvények segítése
- együttműködési készség, csapatszellem
- óralátogatások, hiányzások

Példás a minősítése annak a tanulónak, aki erejéhez, képességeihez mértén pontosan, alaposan, törekvően, kötelességtudattal és egyenletesen teljesít.

Jó szorgalmi fokozatot kap a tanuló, akinek munkáját egyenetlenségek ellenére általában kötelességtudat jellemzi.

Változó szorgalmi fokozatot kell adni annak a tanulónak, akinek a tanórákra való felkészülése rendszertelen, tanulmányi munkája hullámzó, aki képességei alatt teljesít.

Hanyag annak a tanulónak a minősítése, aki tanulmányi kötelezettségének következetesen nem tesz eleget, érdektelenség, közöny jellemzi.

A kimagasló tanulmányi eredményekért a tanulók jutalomban részesíthetők. A jutalomra javaslatot tehet a nevelőtestület és a főtárgyat tanító tanár.

A jutalmazás az iskola valamennyi tanulója jelenlétében a tanévzáró ünnepély alkalmával történik.

30.Helyi tanterv

Az egyes művészeti ágak oktatásának cél- és feladatrendszer

30.1. Zeneművészeti ág

30.1.1. Képességfejlesztés

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

30.1.2. Program lehetősége

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

30.1.3. Zeneoktatás

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

30.2. Táncművészeti ág

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. A Kárpát-medencei táncgyagyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében.

A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat.

A néptáncoktatás célrendszerében jelentős szemléletmód változás következett be, középpontba került a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére. Előtérbe került a helyi táncanyag, táncgyagyomány tanításának elsődlegessége, amely végigkísérheti az egész oktatási folyamatot. Nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. A spirális elrendezés elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel,

kompetenciákkal, megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét. A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára – beleértve a kisebbségeket valamint a hátrányos helyzetű gyermekeket is – az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését

30.3. Képzőművészet

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kezűgyességet, technikai érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejlesztí képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

31. Tanszakok, tantárgyak általános fejlesztési követelményei

31.1. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

- A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
- A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.
- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
- A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- Az értékes zene megszerettetése. A tanulók zenei ízlésének formálása.
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
- Tehetséggondozás.
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
- A tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
- Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
- Az amatőr zenekarokban, kamaragyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.
- Cserkapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint – külföldi zeneoktatási intézményekkel.

31.2. A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai

Hangszeres tanszakok:

BILLENTYŰS: zongora

VONÓS: hegedű, gordonka

FAFÚVÓS: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, oboa

AKKORDIKUS: gitár, hárfa, ütő

RÉZFÚVÓS: trombita, kürt

Elméleti tantárgyak: szolfézs kötelező, zenetörténet-zeneirodalom (5. osztálytól),

Egyéb választható tantárgyak: zenekar, kamarazene

„A” tagozaton

- 2+6+4 évfolyam

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

„B” tagozaton

„B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően az alapfok második évfolyamától irányítjuk.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy	2	2	2	2	2	2						
Kötelezően választható tárgy (zeneirodalom, zenekar)							2	2	2	2	2	2
Választható tárgy (zenekar, kamarazene)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ÖSSZESEN	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az adott tanszakokon az óratervet az évfolyamok számának megfelelően kell érteni.

Főtárgy:

- hangszeres tanszakok (egyéni)

Kötelező tárgy:

- szolfézs
- zongora (adott tanszakok óratervének megfelelően a B tagozatosok számára melléktanszakként)

Kötelezően választható tárgy:

- elméleti: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom,
- gyakorlati: zongora, kamarazene, zenekar,

Választható tárgy: kamarazene, zenekar,

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve hárfa, gitár, zongora) főtárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

31.3. A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok képzési ideje egy heti időtartamra értendő.

„A” és „B” tagozat, 2+10 évfolyamos tanszakok

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni) vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

Korrepetíció (zongorakíséret) ideje:

„A” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyamig 5 perc
- 2-3. évfolyamon 10 perc
- 4. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

- 1-2. évfolyamon 10 perc
- 3-4. évfolyamon 15 perc
- 5. évfolyamtól 20 perc

Kötelező tárgy: a képzési ideje minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton a 10. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5–10. évfolyamig

Választható tárgy: az előképző 1. évfolyamától egy vagy két foglalkozás

„B” tagozaton

- elmélet: minimum 1x45 perc
- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)
- hangszer minimum 2x30 perc (egyéni)

Kamarazene: minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően 2–8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar: minimum 1x45 perc

Kötelező zongora: minimum 1x30 perc

A zeneoktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembe vétele mellett a tanuló más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti,) képzésébe is bekapcsolódhat.

Óralátogatás alóli felmentés, konzultáció:

A szülő kiemelt esetben kérhet óralátogatási felmentést a kötelező tárgyakból: szolfézs, zeneirodalom. A kérvényben fel kell tüntetni az indoklás okait, lehetőség szerint megfelelő igazolásokkal alátámasztva. A kérvény elbírálásáról a szaktanár véleményezése alapján az igazgató hoz határozatot. A határozat fél évre szól. Az a növendék, aki óralátogatás alóli felmentést kap, köteles részt venni a szaktanár által meghatározott konzultációkon és vizsgákon. Aki ennek a kötelezettségének nem tesz eleget, a kérvényét felülbíráljuk.

32. Hangszeres tanszakok

32.1. Fafúvós tanszak

32.1.1. Furulya

A furulyatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- az előkészítő hangszerként furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- az elsősorban barokk irodalomban gazdag hangszer más korokban keletkezett darabjainak tananyagba kerülésére,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Követelmények az előképző évfolyam(ok) elvégzése után

Abban az esetben, ha a furulya más fúvós hangszerek előkészítő hangszere, a tanuló az előképző vagy az első évfolyam elvégzése után általában abbahagyja furulyatanulmányait.

A tanuló ebben az esetben is:

- tudjon a tanult hangterjedelemben abc-s hangnévvel biztosan kottát olvasni,
- rendelkezék jól megalapozott légzéstechnikával, hangindítással és ujjtechnikával.

A tanulók egyéb hangszeres tanulmányaik után sokszor visszatérnek a furulyához; ezért az alábbiakról akkor sem mondhatunk le, ha csak előképző hangszerként foglalkozunk ezzel a hangszerrel:

- legyen képes barokk (angol) fogásrendszerű hangszer használatára,
- rendelkezék biztos hüvelykujjtechnikával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén (az előképző követelményein felül)

A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrációképeséssel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvómódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f^1 -(f^3 -ig) g^3 -ig – in F,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
- ismerje az f^1 -(f^3) g^3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,
- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a furulya történetét, rokon hangszereit,
- ismerje a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák 3 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim négyeshangzat-felbontásokkal, minimum az f^1 - g^3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával (esetleg a $fisz^3$ kihagyható),
- két etűd vagy egy variációsorozat,
- legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben (e^1) f^1 - a^3 (c^3)-ig in F,
- alkalmazza önállóan a hangindítás és zárás különböző módjait (ízlésének és a játszott zenei anyagnak megfelelően),
- ismerje az f^1 - a^3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat, tisztító- és trillafogásokat, a háromvonalas hangok fogáslehetőségeit,
- legyen képes a segédfogások önálló megválasztására,
- rendelkezék egyenletes, laza ujjtechnikával,
- legyen fogalma a furulya történetéről, fizikai sajátosságairól, irodalmáról, különböző műfajokban betöltött szerepéről,
- legyen képes önállóan megválasztani az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközöket, és játékában alkalmazza ezeket,
- a játszott zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- legyen képes az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,
- legyen képes megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei színdarabok önálló, technikailag és zeneileg igényes eljáratására, a hibák önálló javítására,
- rendelkezék az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképeséssel, lapról olvasási készséggel, zenei képzelőerővel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszer történetét és irodalmát,
- f^1 - c^3 -ig (in F) a fogásokat,
- a trilla-, segéd-, piano-, forte- és akkordfogásokat,
- az irodalomra legjellemzőbb tánc- és tételtípusok tempóit és karaktereit,
- a hangszer avantgarde irányzatait.

Legyen képes

- a természetes, könnyed hangszerkezelésre,
- megfelelő légzéstechnika alkalmazására,
- a levegő tudatos beosztására,
- vibrato-mentes hang képzésére,
- segédfogások önálló kikeresésére és alkalmazására,
- értelmesen tagolt, kifejező előadásra.

Rendelkezzék

- összehangolt ujj- és nyelvtechnikával,
- fürgé szimpla-nyelvtechnikával,
- saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

Tudjon

- tisztán intonálni,

- pontos ritmusban játszani,
- dúr és moll hangsorokat játszani 7 #, 7 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim-felbontásokkal f¹-a³-ig (in F).

32.1.2. Fuvola

A fuvolatanítás szakirányú feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 6 #, 6 b előjegyzésig,
- a bonyolultabb ékesítések (trilla utókéval vagy anélkül, kettős ékesítés stb.) írásmódját és ritmusát,
- a különböző korok zenéinek díszítésrendszerét (pl. barokk),

- a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb fuvolás előadóművészeket.

Legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
- egyenletes, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim-felbontásokkal, szimpla- és duplanyelvvel is,
- szélsőséges dinamikák megvalósítására,
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Eördögh, Platonov stb.),
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Köhler op. 33-as és op. 66-os etűdsorozata),
- egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására (pl. Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina stb.).

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,
- a különböző zenei korok stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,

- önállóan 1-2 ütemes rövid zárati kadenciák (pl. futamok, akkordfelbontás, skálamenetek stb.) rögtönzésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangoló dugó folyamatos ellenőrzése stb.).

A tanuló rendelkezék

- megfelelő hangszeres technikával, előadói és formáló készséggel,
- képzelőerővel,
- biztos zenei memóriával,
- koncentráló képességgel,
- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhöz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A tanuló tudja alkalmazni

- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.), a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- az újabb légzéstechnikákat,
- a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

- biztos hangindításra és -befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Köhler: Etűdök fuvalára op. 33 III. kötet, Wehner: 12 nagy etűd vagy Jean-Jean: Modern etűdök),
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

Rendelkezzék

- olyan biztos hangszeres tudással, előadói és formálókészséggel, zenei ismerettel, amelynek birtokában zenei pályára is irányítható – közép-, esetleg felsőfokra is.

32.1.3. Klarinét

A klarinét tanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten) hangszerük történetét, akusztikai sajátosságainak alapjait, a klarinétirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit, a klarinétcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket (szaxofon, tárogató).

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező klarinéthangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,

- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást,
- könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. *mf<ff>pp*), az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- e-f³ hangterjedelemben legyen képes a klarinét biztonságos megszólaltatására,
- tudjon valamennyi regiszterben dinamikailag árnyalt, kulturált hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás és elválasztás különböző módjait,
- ismerje az e-f³ hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,
- rendelkezzen az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
- tudjon önállóan hangolni, legyen tisztában a klarinét transzponáló jellegével,
- legyen tisztában a náddal és a nádválasztással kapcsolatos alapvető tudnivalókkal,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető módjait, és végezze ezeket önállóan,
- tudjon folyékonyan kottát olvasni,
- ismerje a tanult anyagban előforduló ritmikai elemeket, ütemfajtákat, tempó- és karakterjelzéseket, dinamikai és egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (dinamika, agogika, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- rendelkezzen a játszott anyagra vonatkozó formai ismeretekkel, ismerje az egyes tételtípusok jellegzetességeit,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes $e\text{-}g^3$ hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására.

Legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák 4 #, 4 b előjegyzésig tercmenetekkel, hármashangzat-, dominánsszeptim- és szűkített septim-felbontásokkal,
- Jeanjean: Etűdök I/2.
- egy szabadon választott etűd, az előbbtől eltérő stílusú,
- az alábbi versenyművek bármelyikének lassú tétele:
  - Leopold Koželuch: Esz-dúr klarinétverseny
  - Tuček: B-dúr klarinétverseny
  - Rössler-Rosetti: Klarinétverseny
- egy szabadon választott előadási darab vagy szélső gyors tétel, amely az előbbtől eltérő stílusú.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen képes $e\text{-}g^3$ hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,
- tudjon valamennyi regiszterben széles dinamikai határok közt mozgó, színes, telt, kifejező hangot játszani,
- alkalmazza önállóan a hangindítás és hangelválasztás különböző módjait (ízlésének és a játszott zenei anyagnak megfelelően),
- ismerje az $e\text{-}g^3$ hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat, tisztító- és trillafogásokat, a háromvonalas hangok fogáslehetőségeit,
- legyen képes a legmegfelelőbb ujjrend önálló megválasztására,
- rendelkezék egyenletes, laza ujjtechnikával,
- legyen fogalma a klarinét történetéről, fizikai sajátosságainak alapjairól, irodalmáról, a különböző műfajokban betöltött szerepéről,
- rendelkezzen átfogó ismeretekkel a ritmikai elemekre, ütemfajtákra, tempó- és karakterjelzésekre stb. vonatkozóan,
- legyen képes új ismeretek önálló megszerzésére (új ritmikai elemek megértésére, zenei műszavak lefordítására, fogások kikeresésére különböző táblázatokból stb.),
- legyen képes önállóan megválasztani az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközöket, és játékában alkalmazza ezeket,
- a játszott zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- legyen képes megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei, illetve zenekari szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
- rendelkezék az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképeséggel, lapról olvasási készséggel, zenei képzelőerővel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- legyen képes $e\text{-}a^3$ hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,
- tudatosan alkalmazni a helyes légzéstechnikát,
- hangsorokat játszani: valamennyi dúr és moll hangnemben hármashangzat- és négyeshangzat-felbontásokkal, hangközmenetekkel, valamint kromatikus skálát,

- kiegyenlített hangon játszani a különböző regiszterekben, kielégítő intonáció mellett.

Ismerje a különböző előadási jelek jelentését és tudja azokat megvalósítani a hangszerén.

Tudjon

- kielégítően transzponálni „A” klarinéttra,
- jól lapról olvasni.

Rendelkezzék alapvető ismeretekkel a nádfaragásról.

32.1.4. Szaxofon

A szaxofontanítás szakirányú feladatai

A szaktanár ismertesse meg a tanulókkal

- a szaxofon kialakulásának és fejlődésének történetét,
- a hangszer sajátosságait,
- a szaxofon irodalmát, felhasználásának és felhasználhatóságának sokszínűségét (pl. alkalmazását szimfonikus és fúvószenekarban, jazz-együttesekben stb.),
- a hangszer legkiválóbb előadóművészeinek munkásságát.

Hangszerteknikailag alakítsa ki

- a helyes légzéstechnikát,
- a helyes befúvásmódot és nyelvtechnikát,
- a stabil, de nem merev szájtartást,
- a megfelelő test-, fej-, kéz- és hangszertartást,
- a dinamikailag árnyalt, megfelelően intonált és jól képzett szaxofonhangot.

Fordítson figyelmet

- a helyes légzés gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
- a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló

- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- rendelkezzen a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrációképességgel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot,
- sajátítsa el az ajak és a kéz összehangolt munkáját,
- ismerje a szaxofon legáltalánosabban használatos hangterjedelmén belül (b-f3-ig) kromatikusan az összes fogást, beleértve a leggyakoribb segéd- és tisztítófogásokat, és tudja ezeket alkalmazni a gyakorlatban is,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,

- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra,
- rendelkezzen az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a szaxofon történetét, rokon hangszereit,
- ismerje a szaxofon szerepét különböző zenei korszakokban.

Legyen képes

- hangsorokat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig,
- egésszéges és jól intonált szaxofonhang megszólaltatására.

Rendelkezzen olyan hangszerttechnikai és olvasási készségekkel, hogy a továbbképző évfolyamokban elkezdhetőek legyenek a C-be történő transzponálási gyakorlatok.

Tudjon

- előadási darabokat kotta nélkül előadni,
- könnyebb kamarazenei és zenekari szólamokat eljátszani.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- hangszerének transzponáló jellegét,
- a hangszercsalád többi tagját, hangolásukról és hangfekvésükről legyen fogalma,
- a nehezebb előadási daraboknál, a kamarazenei és zenekari szólamoknál leggyakrabban előforduló zenei műszavak jelentését.

Legyen képes

- hangsorokat játszani 6 #, 6 b előjegyzésig,
- pp-ff-ig a dinamikai skála megvalósítására,
- a hangszer regisztereinek kiegyenlített megszólaltatására.

Rendelkezzen olyan hangszeres és elméleti tudással, amely alapján közreműködhet amatőr zenekarban vagy zenei együttesben.

Tudjon nehezebb előadási darabokat kotta nélkül eljátszani.

32.1.5. Oboa

Az oboatanítás általános céljai, feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező oboahang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,

- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- az oboa lehetőségeit, irodalmát, hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,
- az oboairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- az oboa kialakulását, fejlődését, sajátosságait,
- a hangszer részeit, összeállítását, tisztítását,
- a nád szerepét,
- a rokon hangszereket.

Tudatosítsa

- a kis b és e3 közötti hangok ismeretét, gyors olvasását és fogásait, (egy hang többféle fogásának ismeretét és alkalmazását: f-ek, esz-ek).

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező oboahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, tiszta intonáció mellett,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Tegye jártassá a tanulókat az oboairodalomban előforduló díszítések kivitelezésében.

Fordítson figyelmet

- a megfelelő légzéstechnika, száj-, hangszer-, kéz- és testtartás kialakítására, tudatosítására és automatikussá tételére,
- az önkontroll fejlesztésére,
- biztos és differenciált hangindításra és szép hangbefejezés kialakítására,
- kiegyenlített, szép hang létrehozására, megfelelő levegővezetéssel a különböző regiszterekben,
- a repetíció gyorsítására a torok és nyelv lazaságának megőrzése mellett,
- a nyelv és az ujjak szinkronjának állandó ellenőrzésére, tökéletesítésére (ujjgyakorlatok, szekvenciák különböző artikulációval és ritmusképlettel),
- a hallás, a ritmus- és a tempóérzék fejlesztésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

32.2. Akkordikus tanszak

32.2.1. Ütő

Az ütőhangszer-tanítás szakirányú feladatai

Az ütőhangszerek sokszínűségéből és zeneirodalmi sajátosságaiból eredően a kamarazenélés lehetőségeinek megteremtése a hangszertanulás kezdetén.

A társas muzsikálás elősegítése.

Az egymáshoz való alkalmazkodásra és egymásra figyelésre nevelés.

Ismertesse meg a tanulókkal

- az ütőhangszer-család leggyakrabban használatos tagjait,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját,
- a helyes ütéstechnikákat.

Fordítson figyelmet

- a különböző hangszerek speciális technikai elemeinek alkalmazására,
- a precíz, pontos ritmikai megoldásokra, külön figyelemmel a legáltalánosabb ütőhangszeres elemekre,
- az eltérő kézrendi megoldásokra,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására.

Végeztessen az egyes zenei kíséret-formákhoz szükséges improvizációs gyakorlatokat.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszereken elvégzendő kisebb igazításokra, az üstdob hangolására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Ismerje a tanuló

- az alapfokú művészetoktatási intézményben használatos ütőhangszereket, ezek magyar és leggyakrabban használt idegen nyelvű elnevezéseit,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját, a helyes ütéstechnikákat,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló

- kottahű játékra és lapról olvasásra folyamatos, mérsékelt tempóban,
- árnyalt dinamikák alkalmazására, a hangszínbeli különbségek felismerésére és megvalósítására,
- a speciális technikai elemek alkalmazására a különböző hangszereken (tremolo, előkék, egyszerű függetlenítés),
- hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására,
- az üstdob önálló hangolására,
- a különböző ütőhangszerek eltérő kézrendi problémáinak megoldására,
- rugalmas beilleszkedésre kamarazenei együttesbe,
- céltudatos, módszeres gyakorlásra.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Ismerje a tanuló

- a legfontosabb ütőhangszerek múltját, származását, fejlődését,
- az ütőhangszerek irodalmát.

Legyen képes a tanuló

- szép és kifejező hang képzésére a különféle ütőhangszereken,
- nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok megszólaltatására,
- sűrű, egyenletes, árnyalt dinamikájú tremolo alkalmazására a különböző hangszereken,
- zeneileg és technikailag tudatos, módszeres gyakorlásra, a művek önálló megtanulására,
- értelmes, tagolt, kifejező előadásmódra.

Rendelkezzék a tanuló

- megfelelő technikai felkészültséggel, előadói és formálókészséggel,
- egyszerű improvizációhoz szükséges képzelőerővel,
- biztos zenei memóriával és koncentrálóképességgel,
- kamarazenéléshez és zenekari játékhoz szükséges lapról olvasási készséggel,
- megfelelő gyakorlási módszerekkel, amelyekkel a megfelelő technikai készenlét gyorsan elérhető,
- tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

32.2.2. Hárfa

A hárfatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a hárfa felépítését, akusztikai sajátosságait, hangolhatóságának elveit, a hangszer lehetőségeit,
- a hárfa irodalmát, történetét, a hárfairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő pedáltechnikát, helyes test-, láb-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hárfahangot,
- differenciált pengetést és helyes fojtástechnikát,
- megfelelő repetíciós és glissando-technikát,
- laza, egyenletes kartechnikát,
- pontosan összehangolt láb-, kar- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a precíz hangszerhangolásra,
- a pedálváltások megtervezésének begyakorlására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,

- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a legszükségesebb karbantartási feladatok elvégzésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- zenei igényességgel önállóan megtanulni és megformálni életkorának megfelelő szintű műveket,
- az adott mű helyes metrikai és ritmikai megoldására,
- a megtanult műveket a zenei-érzelmi tartalom kifejezésével előadni,
- a különböző karakterek között különbséget tenni,
- a tanult darabokat stílushűen megszólaltatni,
- a barokk zenében a szólamvezetésre, ismerje és tudja alkalmazni a különböző díszítéseket,
- a romantikus stílus érzelmi és kifejezésbeli sajátosságait megérezni és megvalósítani,
- megfelelően pedált váltani.

Ismerje

- legalább hozzávetőlegesen a művek keletkezési időpontját, és tudja azt az adott történelmi korba belehelyezni,
- az impresszionizmust mint művészeti irányzatot a képzőművészetben és a zenében; törekedjék a dinamikai, tempó és egyéb utasítások megvalósításával az impresszionista művek hangulatának megközelítésére,
- a modern zenei effektusokat és azok technikai kivitelezését,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Tudjon

- korának megfelelő szinten kottát olvasni, és ezt a készségét fejlessze folyamatosan,
- a felkészültségének megfelelő fokon kamarazenei együttesben vagy zenekarban közreműködni.

Hangszerkezelésben ismerje

- az összes dúr és moll skálát oktáv-, szext-, decima- és tercpárhuzamban, ellenmozgásban, a két kéz közötti kánonban,
- a hármas- és négyeshangzatokat akkordban, arpeggióban, felbontásban és futamban,
- a kadenciákat akkordban, arpeggióban, felbontásban és futamban,
- a különböző ujjgyakorlatokat, trillákat, a pergő-játékot,
- modern effektusokat (glissando, üveghang, pedálgilissando stb.).

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes a tudásáról pódiumon is számot adni.

Hangszerkezelésben:

- tudja a skálajáték tempóját fokozni,

- a hármas- és négyeshangzatokat akkordban, arpeggióban, különböző felbontásokban és futamban nagyobb tempóban játszani.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- a hangszer biztos kezelésére,
- a dallamívek kirajzolására, árnyalt dinamikai megoldásokra, a harmóniaváltások érzékeltetésére.

Ismerje

- hangszere történetét és irodalmát,
- és alkalmazza a tipikus hárfahangzásokat (étouffé, üveghang, près de la table, arpeggio, csúszások, kéz- és pedál-glissando stb.).

Legyen képes igényes tónusú, zengő, zajmentes hárfajátékra.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudását pódiumon is bemutatni közreműködőként, vagy önálló koncertet adni.

32.2.3. Gitár

A gitártanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a gitár felépítését, akusztikai sajátosságait, hangolását, a hangszer lehetőségeit,
- a gitár irodalmát, történetét, a gitárirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait,
- a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- helyes test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gitárhangot,
- differenciált pengetést és helyes fogástechnikát,
- laza, egyenletes kar- és ujjtechnikát,
- a két kéz pontosan összehangolt mozgását.

Tanítsa meg

- a játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését,
- a legato játékot,
- a staccato, portato, tenuto játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását,
- a gitárjáték alapvető technikai elemeit (fekvésváltás, barré, kötések, apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok),
- a tompítás különféle lehetőségeit.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Ösztönözze a tanulókat a helyes hangszertechnika folyamatos gondozásával szép gitárhangsín elsajátítására.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a precíz hangszerhangolásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Alakítsa ki a lapról játék technikáját, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

Tanítsa meg a tanulókat a legszükségesebb karbantartási feladatok elvégzésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló rendelkezék a gitárjátékhoz szükséges koncentrálóképeséggel.

Alkalmazza a tanulmányai során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszérjátékot valósítson meg.

Ismerje

- a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Ismerje és készségszinten alkalmazza a gitárjáték alapvető technikai elemeit:

- a fekvésjátékot, fekvésváltást,
- a kis és nagy barré-t,
- a kötéseket (ráütés, elpengetés),
- a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,
- az akkordfelbontás (arpeggio) különböző formáit,
- a törtakkord megszólaltatását,
- a nem kívánt hangösszezsengések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt).

Legyen képes különböző játékmódok megvalósítására:

- dallam akkordkísérettel (pl. Neusiedler-darabok),
- harmóniafelbontásos játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),
- egyszerű többszólamú darabokban szólamvezetés, dallamkiemelés (pl. Losy, Campion, Robert de Visée).

Rendelkezzék az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.

Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- G-dúr, C-dúr skála 2 oktávon, háromoktávós E-dúr skála, transzponálva, repetíciós pengetéssel is, kromatikus skálák, arpeggio-gyakorlatok,
- 2 etűd (pl. Carcassi: Etűdök op. 60),
- 1 vagy 2 reneszánsz vagy barokk mű,
- XX. századi művek (pl. Bartók – Szendrey).

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Rendelkezzék a tanuló ismeretekkel

- a fontosabb korok és stílusok gitáron megszólaló darabjainak jellemző vonásairól,
- a különféle hangeffektusokról és azok használatáról (rasgueado, üveghang, étouffé, dobolás),
- a gitárdarabok szerzőinek és előadóművészeinek munkásságáról,
- a hangszer múltjáról, hagyományairól.

Legyen képes az életkorának és képességeinek megfelelő zene még árnyaltabb, kifejezőbb előadására, mely kiterjed a kötetlenebb előadású romantikus és impresszionista művekre is.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje a különböző hangeffektusokat és azok használatának módját.

Legyen képes

- a darabok hibátlan megszólaltatására,
- a szólamvezetések pontos megvalósítására,
- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- az egész fogólapot uralni,
- tiszta, könnyed fekvésváltásra,
- a vibrato alkalmazására,
- a fontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- a tiszta játék érdekében történő hangtompítások végrehajtására,
- értelmesen tagolt, árnyalt és kifejező előadásra.

Rendelkezzék

- kimunkált előadói és technikai képességekkel,
- biztos memóriakészséggel,
- koncentrálóképeséggel,
- hangszer rendeltetésszerű használatához és karbantartásához szükséges alapvető ismeretekkel.

32.3. Billentyűs tanszak

32.3.1. Zongora

A zongoratanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogas, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni (prolongációs, bal – tompító, jobb),
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínen hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszer, a zenei karaktereket megvalósítani,
- a zongoradarabokat stílus- és kottahűen játszani.

Fejlessze a tanuló

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítő, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, különös tekintettel a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,

- zenei és technikai szempontból tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,
- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elő-, után- és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kétzongorás darab, zongorakíséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 2 fúgaszerkesztésű J. S. Bach-mű (invenciók, kis prelúdiumok, fughetták stb.),
- 1 teljes klasszikus szonáta,
- 1 virtuóz etűd,
- 2 különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik XX. századi magyar mű legyen.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György, Kocsis Zoltán, Ránki Dezső,
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.

Legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- saját kézalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,
- a zongorapedálok tudatos használatára,
- a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
- az együttzenélés igényével.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
- a különböző játékformákat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

- megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
- biztos memóriával, koncentrálóképesseggel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B” tagozatos tanuló rendelkezék olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján – adott esetben – legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

32.4. Vonós tanszak

32.4.1. Hegedű

A hegedűtanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a hegedű akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszer család többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára, a pergő-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,

- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a fontosabb tempó- és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
- ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
- szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
- technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
- tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
- az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
- szép hangon való, karakteres előadásra,
- a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.

Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- háromoktávos skála, akkordfelbontásokkal,
- 2 szabadon választott etűd,
- I versenymű saroktétele,
- I barokk szonáta lassú és gyors tétele, vagy I lassú és I élénk tempójú előadási darab.

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- szép hangon, kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani,
- gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására, gyors tempójú, technikailag nehezebb művek eljátszására,
- a stílusnak és karakternek megfelelő vonásnemek, a célszerű ujjrendek megválasztására,
- igényes intonációra, az előforduló dinamikai fokozatok természetes hangképzéssel való megszólaltatására,
- előadási darabokat, kamaraműveket, zenekari szólamokat önállóan is megtanulni.

Bővítse repertoárját.

Lapról játéka olyan fokú legyen, hogy képes legyen beilleszkedni a társas muzsikálásba.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- az egész fogólapot uralni,
- a tiszta intonáció érdekében érzékeny billentésre, folyamatos, könnyed fekvésváltásra,
- a különböző skálákat 3 – esetleg 4 – oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,
- differenciált vibrato alkalmazására,
- a jobb és bal kéz játszómechanizmusának összehangolására,
- az alapvonások – legato, détaché, martelé, spiccato, staccato – alkalmazására,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

- igényes, fejlett hallással, kontrolláló képességgel,
- biztos memóriaképességgel,
- koncentrálóképességgel,
- megfelelő lapról olvasási képességgel.

32.4.2. Gordonka

A gordonkatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a gordonka akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a gordonkairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,

- a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, bal kéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gordonkahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző figurációkkal és szólamszámmal valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések beosztására,
- a hangköz- és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a basszus-, tenor- és violinkulcs folyamatos olvasásának kialakítására,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
- az egyes húrok és az egyes fekvések hangkészletét,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a hídtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést.

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
- ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
- szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni.

Tudjon kottát olvasni basszus-, tenor- és violinkulcsban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák, hármashangzatok 3 oktávon keresztül, 3 #, 3 b előjegyzésig, tercek és szextek, az alsó fekvésekben kettes kötéssel is,
- négy etűd (pl. Dotzauer: Etűdök II.),
- egy preklasszikus szonáta lassú és gyors tétele,
- egy előadási darab.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Tudjon a tanuló szép hangon, kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani. Legyen képes gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására, virtuózabb darabok eljátszására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tisztán

- 4 oktáv terjedelemben gyors tempóban egyenletesen skálázni, hármashangzatokat, terceket és szexteket játszani,
- *p* és *f* dinamikában kantilénaíveket megszólaltatni.

Tudjon

- a magasabb fekvésekben is tartalmas hangot képezni,
- kifejezően, minden ujjal vibrálni.

Legyen képes

- gördülékeny fekvésváltások végrehajtására,
- mérsékelt gyors tempóban egyenletes pergő-játékra,
- zenei agogikák helyes kivitelezésére,
- a jobb és bal kéz könnyed mozgásainak összehangolására,
- a dinamikai árnyalatok megvalósítására,
- a zenei alapkarakterek (*dolce*, *espressivo*, *risoluto*, *grazioso*) megjelenítésére.

Ismerje

- az abszolút intonáció fogalmát szemben a temperálttal,
- a különböző vonásnemeket és azok kombinációit.

32.5. Rézfúvós tanszak

32.5.1. Trombita

A trombitatanítás szakirányú feladatai:

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a trombita történetét,
- a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,
- a hangszer irodalmát,
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás mint a jó „ansatz”, befúvási mód kialakulása alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
- hangszeres adottságait,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a helyes test- és hangszertartást,
- a helyes légzéstechnikát,
- a hangszere múltját, irodalmát,
- a dúr és moll hangnemeket 7 #, 7 b előjegyzésig,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,
- az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
- fúvóka nélkül, csupán ajakrezgéssel,
- csak fúvókával,
- hangszerrel,
- az előírt hangterjedelmen belül (fisz-b₂-ig) kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a tanult darabok stílushű megszólaltatására,
- folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- a különböző artikulációs előírások (staccato, tenuto, legato, marcato) megszólaltatására,
- skálázni egy oktávon keresztül valamennyi hangnemben.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- egy dúr és egy moll skála 5 képlete a másféloktávós rendszerben,
- Clodomir: Trombitaiskola I./26., 28., 29.,
- Telemann: F-dúr szonáta I-II., vagy
- Händel: B-dúr szonáta I-II.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a hangszere múltját, a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát,
- a rézfúvós hangszerek közötti azonosságot, különbséget.

Legyen képes a tanuló

- az előforduló légzéstechnikai és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,
- az előírt hangterjedelmen belül (fisz-c₃-ig) kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
- a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla, dupla, tripla) gyorsaságának fejlesztésére,
- önálló hangolásra,
- a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- skálázni másfél oktávon keresztül valamennyi hangnemben,
- az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

- A tanuló rendelkezzeék megfelelő állóképességgel.
- Ismerje a hangképzés folyamatát.
- Legyen képes a tudatos légzéstechnika alkalmazására.

Tudja

- az ajak-, a nyelv- és a manuális technika alapjait,
- az összes dúr és moll skálát a kétoktávos rendszerben, 7 képletben.

32.5.2. Kürt

A kürttanítás célja, feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait
- a kürtirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit
- a kürtcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező kúrthangot
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást
- megfelelő tempójú repetíciót
- laza, egyenletes ujjtechnikát
- pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást
- könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. mf, ff, pp), az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrációképességgel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a klasszikus hangterjedelemben,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező kúrthangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra,
- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a kürt történetét, rokon hangszereit,
- ismerje a kürt szerepét különböző zenei korszakokban.

Legyen képes

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy darab, vagy tétel előadására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak:

- egy skála a tanuló meglévő hangterjedelmében (alap, terc és I. fokú hármashangzat, nyelvvel és kötve, negyed és nyolcad értékekben),
- egy kantiléna,
- két etűd,
- egy előadási darab – ajánlott: J.Skroup: B-dúr koncert (rövid kadenciával), L.v.Beethoven: Románc, J.Concone: Téma és variáció, vagy ehhez hasonló nehézségű darab – előadására kotta nélkül

32.6. Magánének tanszak

A magánének-tanítás legfőbb sajátossága, hogy a technikai, zenei képzés mellett alapfeladata az énekhang (mint hangszer) kiépítése, képzése. Erre csak a mutálás befejezése után kialakult hangképző szervek (felnőtt gége, illetve hangszalagok) alkalmasak, így a magánének-tanulást 15–18 éves korban lehet elkezdni (ez nemtől és hangfajtól függően változik).

A magánének tantárgy tanításának a célja, feladata

- adjon helyes alapot a tanulók hanggi adottságai és zenei képességei optimális kifejlesztéséhez,
- felkészítse a tanulókat a vokális társas muzsikálásra,
- nyújtson segítséget az énekhang és beszédhang karbantartásában.

A magánének tantárgy tanításának szakirányú feladatai

Ismertesse a tanulókkal

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó– és előadóművészeit,
- a különböző éneklési technikák (legato, staccato, portato, leggiero, tenuto) alkalmazását.

Alakítson ki

- helyes légzési módot,
- tiszta intonációs képességet,
- a tanuló saját hangterjedelmében egységes hangszínt,
- árnyalt dinamikai megoldásokat,
- igényt és képességet a rezonáns üregek és a rekesz minél szakszerűbb alkalmazására,
- érthető és szép szövegmondást,
- helyes hangeszményt.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- beéneklő-, hangképző-, hangterjedelem-növelő gyakorlatokat,
- rezonancia- és rekeszgyakorlatokat,
- szövegmondó feladatokat,
- koloratúra-, trilla- és díszítő gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a tanuló saját hangjának helyes hangfaji megítélésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról éneklési készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg és énektechnikailag igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas éneklésre.

Tanítsa meg a tanulókat hangképző szervük egészségi állapotának felmérésére, és a szükséges egészségügyi tennivalókra.

32.7. Jazz-zene tanszak

32.7.1. Jazz-zongora

A jazz-zongoratanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét, akusztikai sajátosságait,
- a jazz-zongorázás főbb stílusait, kiemelkedő muzsikusait,
- a jazzimprovizáció kialakulását, fejlődését, fontosabb technikáit.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független, rugalmas játszóapparátust (ujjak, kar, ízületek),
- kiegyenlített játéktechnikát, differenciált billentést.

Tegye képessé a tanulót arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni, és azon játszani,
- elsajátítsa a jazz-zongorajáték alapelemeit (akkordfordítási technika, akkordkötések, jellegzetes harmóniamenetek, improvizációs skálarendszer, skála-akkord kapcsolatok, jellegzetes dallami és ritmikai fordulatok),

- elsajátítsa a jazz-zongorázás főbb játékformáit (stride, boogie woogie, blokkakkord-játék, szurkálós akkordkíséret, modális rögtönzés, tonális centrumú rögtönzés, latin kísérek, fúziós stílus),
- elsajátítsa és a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni tudja a különböző billentésmódokat, valamint megfelelően használni tudja a zongorapedálokat,
- együttes játékban alkalmazkodni tudjon az adott darab és a zenekar stílusához.

Fejlessze a tanuló

- általános muzikalitását és improvizációs készségét,
- hallását transzkripció és egyéb gyakorlatokkal,
- metrum-, ritmus- és löktetésérzékét, egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- transzponálás készségét.

Követelmények a jazzoktatási program elvégzése után

A tanuló

- rendelkezzen megfelelő repertoárral (mintegy 15-20 jazz standard játéka kívülről, rögtönzéssel),
- ismerje a II-V-I-es funkció-improvizációs séma főbb formáit, s tudjon ezekre rögtönözni,
- ismerje a gyakoribb blues-sémákat, az összetettebb blues harmonizációkat, s tudjon ezekre rögtönözni (dúr és moll bluesokra egyaránt),
- ismerje a jazz akkordkészletét, jellegzetes harmóniai fordulatait, turnback sémáit, akkordfordítási és akkordkötési technikáját,
- stíluskorszakok szerint is ismerjen néhány gyakoribb dallami patternt, tudja transzponálni ezeket, s legyen képes különböző harmonizációkban, különböző tempójú rögtönzésekben ezeket alkalmazni,
- rendelkezzen megfelelő harmóniai improvizációs technikával, tudjon harmóniasorokra jazzes motívumokat rögtönözni, s ezekkel improvizatív formában építkezni,
- ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni a jazz főbb játékstílusait (stride, blues, boogie woogie, akkordikus játék, rhythm and blues, latin, modern main stream, jazz-rock),
- rendelkezzen megfelelő kísérő technikával, tudjon kísérni hangszeres vagy énekes szólistát,
- legyen képes zenekari játékba beilleszkedni,
- tudjon transzkripciókat készíteni, vagyis kiemelkedő muzikusok improvizációinak egyszerűbb részleteit lejegyezni, ezeket elemezni és az eredeti változat magnetofon-felvételével unisono eljátszani.

32.7.2. Jazz-dob

A tantárgy oktatásának célja, hogy a jazz, mint önálló zenei nyelv eszközeinek, szabályainak megismerésével, hangszerkezelési és technikai eszközeivel, a tanult zenei ismeretek során előforduló különböző játékmódok, mozgásformák megismerésével, improvizációs készségfejlesztéssel a dob természetes kezelését, gyakorlatban való alkalmazását elérje.

A jazz–dob tanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulóval

- a jazz és a modern kortárs improvizatív zene főbb irányzatait;
- az irányzatok technikai, zeneelméleti alapelemeit;
- a különböző technikák jellegzetes játékmódját és variációs lehetőségeit;
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait;
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait;
- hallását;
- zenei memóriáját;
- muzikalitását, kreativitását, ritmusérzékét;
- előadói készségét, személyiségét, kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban

- a jazz és a modern kortárs improvizatív zene iránti nyitottságot;
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát;
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát;
- a rendszeres munka igényét;
- az önálló gondolkodás igényét;
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót

- az igényes munkára;
- a jazz és a kortárs zenei koncertek látogatására;
- az érzelmi nyitottságra, toleranciára.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására;
- a kreativitás megnyilvánulására;
- az improvizációs készség kibontására.

Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra;
- a továbbképző folytatására;
- a zenei életbe való bekapcsolódásra.

32.8. Kötelező és választható tantárgyak

32.8.1. Szolfézs

A szolfézstanítás célja a zenei képességek sokoldalú fejlesztése és olyan zenei gondolkozás kialakítása, amely segíti a tanulókat a zenei anyag helyes értelmezésében és megszólaltatásában.

A szolfézs tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy

- az általános zenei képességek fejlesztését, és
- a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e folyamat gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás szakirányú feladatai:

- a tanuló személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; érzelemvilágának kibontakoztatása, nemzeti identitástudatának megalapozása,
- átfogó zenei műveltség kialakítása,
- a hangszertanulás segítése,
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása,
- a zenei készségek kiművelése, a képességek fejlesztése (mind befogadásban, mind reprodukálásban) az alábbi területeken:
  - ritmus-metrum,
  - tiszta intonáció,

- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
- dallamhallás,
- többszólamúság-harmóniaazonosítás,
- zenei olvasás-írás,
- zenei szerkezet (forma, frazeálás, agogika),
- zenei memória,
- rögtönzés,
- zenehallgatás (szemben az előbbiekkal: a szintetizáló hallás fejlesztése),
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.

A szolfézstanítás – a hangszeritanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

Követelmények a program elvégzése után

Általános követelmények

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- mindazokkal a zenei készségekkel, jártasságokkal, ismeretekkel, melyek eszközt biztosítanak a zene stílushű megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- a tanulmányai során elsajátított készség- (K), jártasság- (J), ismeret-repertoárral (I).

Követelmények az alapfok elvégzése után

Hangszeres tanszakok „A” tagozat

Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettektől az egész értékű kottáig (I). Tudjon tájékozódni ezeknél nagyobb és kisebb értékekben is.

Ismerje fel hallás után és kottaképről az alábbi ritmusképleteket: szinkópa, éles és nyújtott ritmus, egyszerűbb átkötések (K).

Legyen jártas ezek diminuált és augmentált formáiban is (J).

Legyen áttekintőképessége a $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{6}{8}$, $\frac{2}{2}$, $\frac{3}{2}$, $\frac{4}{2}$ -es ütemekben (K).

Ismerje az egyszerűbb aszimmetrikus metrumokat (J-I).

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4 #, 4 b-ig (K).

Ismerje a pentaton hangsort (J-I).

Tudja a dúr és moll hangsorokat 7 #, 7 b-ig (J). Ismerje a háromféle moll hangsort (J-I), ismerje a modális hangsorokat (J-I).

Tudja megállapítani a hangnemeket – hangszeres anyagához kapcsolódóan is (K).

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

- ismerje fel hallás után az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket (K),

- ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint, szűkített szeptim hangközöket; tudja ezeket kottaképről is azonosítani (J).

Ismerje a négyféle hármashangzat, a dúr és moll fordítások, valamint a dominánsszeptimhangzat felépítését (K). (A szűkített és bővített hármashangzatok megfordításait csak ismeret szinten.)

Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani (K).

Ismerje a mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzat felépítését (I).

Ismerje a funkciós főakkordokat 4 #, 4 b-ig (K). Tudja ezeket kottaképről felismerni hangszeres anyagához kapcsolódóan is (J-I).

Ismerje a funkciós vonzást (I).

Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát. (J-I)

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú tempo giusto magyar népdalt szöveggel (K),
- igen könnyű műzenei periódust, funkciót jelző basszussal (K).

Legyen képes fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni (K).

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,
- a kis formákat,
- a triós formát,
- a szonátaformát,
- a rondót,
- a barokk és klasszikus táncokat (J-I).

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (J-I).

Legyen képes zenehallgatás alapján felismerni barokk, klasszikus, romantikus és XX. századi zenét.

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

Zenei anyag

Tudjon

- 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (kotta nélkül),
- 20 műzenei szemelvényt (ebből 10-et kotta nélkül) énekes, vagy hangszeres előadásban megszólaltatni a következő zenetörténeti korokból arányosan:
  - középkor,
  - reneszánsz,
  - barokk,
  - klasszika,
  - romantika,
  - XX. század.

(Ezen belül dalok, táncok, kánonok és társas énekek; témák nagyobb terjedelmű művekből.)

Hangszeres tanszakok „B” tagozat

(Kapcsolódva a felvételi vizsgák felvételi anyagának megfogalmazásához)

Tudjon a tanuló 10 – periódus terjedelmű – barokk és klasszikus dallamot fejből szolmizálni, szöveggel előadni.

Tudjon 10 magyar népdalt fejből, szöveggel, élményszerűen előadni.

Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7 #, 7 b előjegyzésig (dúr és háromféle moll hangsor).

Ismerje a modális hangsorokat. Tudja ezeket énekelni hangnévvel nevekkkel 4 #, 4 b előjegyzésig.

Tudja énekelni hangnévvel a hangközöket; a hármashangzatokat és fordításait; a dominánsseptim- és a mollbeli VII. fokú szűkített septimehangzatokat dúr és moll hangsorokban, oldással.

Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után, és tudja lejegyezni 2 meghallgatás alapján.

Tudja hangnévvel énekelni 4 #, 4 b előjegyzésig a főhármasokat dúrban és mollban.

Tudjon lejegyezni

- hangköz- és hangzatmenetet – mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat – 4-5 meghallgatás alapján,
- kétszólamú dallamot – mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést, tartalmazhat – 6-8 meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségű dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és hangnévvel.

Legyen képes az egyszerű műzenei formákat hallás után felismerni.

Ismerje a fontosabb műzenei formák felépítését: szonáta, rondó, variáció.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Rendelkezzék alapvető zeneirodalmi és zenetörténeti tájékozottsággal.

Legyen jártas a megismert zenei stílusokban, tudjon stílushűen megszólaltatni műveket.

Legyen képes ismereteinek, zenei készségeinek szintetizálására és önálló alkalmazására.

32.8.2. Zenetörténet-zeneirodalom

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának a *célja*, hogy

- a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további (egyéni) önművelésre, valamint a zene aktív (öntevékeny) művelésére,

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése,
- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társzművészeteire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére: ösztönözze a tanulókat

- rendszeres hangverseny- és operalátogatásra,

- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Követelmények a program elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a tanult zenetörténeti stíluskorszakban.

Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stílári jelenségeiben.

Az egyes évfolyamokban elérendő minimális követelményeket a helyi tantervben rögzítse a szaktanár az adott tanévben feldolgozandó anyag célirányainak, szerkezetének, a csoport összetételének, teljesítőképességének figyelembevételével.

32.9. Kamarazene

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó kamarazene-tanítás – különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében – az oktató-nevelő munka lényeges, kiemelt elemét jelenti.

A kamarazene-tanítás szakirányú feladatai

Fejlessze a tanulók életformájává a kamarazenélést, növelje azok táborát, akik a későbbiekben egyéb tanulmányaik vagy munkájuk mellett szabadidejük egy részét kamaramuzsikálással töltik.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes eljáratására és megszólaltatására.

Használja ki az együttmuzsikálás közösségformáló erejét, teremtsen bensőséges kapcsolatot a kamaraegyüttes tagjai között. Növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, ugyanakkor használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanuló személyiségének, egyéniségének formálásához.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni a kamarairodalomban fellelhető zenei stílusokról, műfajokról.

Gyakoroltassa rendszeresen a lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Fejlessze a tanulók igényességét a kiegyenlített hangzásra, egységes stílusú előadásra.

Ismertesse meg a tanulókkal a hangszercsaládhoz tartozó, illetve a leggyakrabban társított egyéb hangszerek sajátosságait.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.

A kamaraegyüttesek közreműködésével színesítse az alapfokú művészetoktatási intézmény és egyéb intézmények rendezvényeinek műsorát.

Követelmények a program elvégzése után

A tanuló legyen képes

- önállóan hangolni,
- beintésre-leintésre játékát pontosan megkezdeni és befejezni,
- jól értelmezhetően be- és leinteni,
- pontos ritmusban, biztos tempótartással játszani,
- új tempót felvenni, tempót változtatni a kamarapartner jelzései alapján,
- saját maga jelezni a tempóváltozásokat,
- hiba esetén az összjáték komolyabb mérvű megzavarása nélkül tévedését kiigazítani, szólamában visszatérni,
- önállóan, tisztán intonálni,
- a tiszta intonáció érdekében szükség esetén lebegés- és vibrato-mentes hangokat képezni,
- figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama között,
- figyelemmel kísérni az együttes összhangzását,
- kamarazenei anyagot folyamatosan lapról olvasni,
- a nehezebb állásokat otthon kigyakorolni,
- szólamát technikailag és zeneileg igényesen megszólaltatni,
- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő szólamokat önállóan elsajátítani,
- az alapfokú művészetoktatási tanulmányai befejezését követően a kamarazene önálló művelésére.

Rendelkezzék

- a társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképeséssel,
- a kamarazenei játékban nélkülözhetetlen alkalmazkodóképességgel a hangképzés, dinamika, artikuláció, stílus stb. terén,
- a játszott művekre vonatkozó formai ismeretekkel,
- minimális partitúraismerettel.

Legyen tisztában

- a hangszercsaládhoz tartozó és a leggyakrabban társított egyéb hangszerek intonációs sajátosságaival,
- a kamarazene-irodalomban szereplő transzponáló hangszerek szólamainak írásmódjával és hangzásával.

Ismerje

- a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- az egyes tételtípusok jellegzetességeit.

32.10. Zenekar

A zenekari foglalkozások *célja*, hogy sajátos eszközeivel teremtsen lehetőséget az alapfok és a továbbképző évfolyamok tanulói számára, hogy – az egyéni foglalkozásokon elsajátított tudás felhasználásával – érzelmileg gazdag, harmonikus személyiséggé válhassanak.

Ösztönözze a tanulókat, hogy a zenekari játék közben megszerzett zenei kifejezőkészséget és technikai eszközöket használják fel az egyéni hangszeres játékokban is.

Hozzon létre együttműködést a tanulók tudásának különbözőségeiből.

Mutasson utat a közösség erejével a toleráns magatartásra.

Alakítsa ki a kultúra iránti nyitottságot.

Hangsúlyozza a művészetek aktív művelésének fontosságát.

A zenekari foglalkozások szakirányú feladatai

A tanulók megismertetése az alapvető zenekari játékmódokkal.

A különböző zenei stílusokban használt előadói hagyományok bemutatása.

A „zenekari hallás” fontosságának alakítása, tudatosítása.

A figyelem időtartamának és elmélyítésének (vertikális-horizontális) fejlesztése.

Az egységes zenekari ritmusjáték kialakítása, tudatosítása.

Az arra alkalmas tanulók felkészítése professzionális együttesben való játékokra.

A különböző hangszercsoportoknak megfelelő – a zenekari ülésmódból adódó – helyes hangszerkezelés kialakítása, egységesítése.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje meg

- a zenekar/együttes egyes részeinek különböző funkcióit,
- az alapvető zenekari játékmódokat,
- az egyes zenetörténeti stílusok és hangszerek előadói hagyományait.

Legyen képes

- szólamát helyes tempóban, dinamikában, stílusban, az adott műben a zenekar egészében betöltött funkciója szerint eljátszani,
- a szólamon belüli és a szólamok közötti harmonikus együtt-játékokra irányítani figyelmét,
- a szólambeosztáshoz igazodó új zenei anyagot lapról játszva is megszólaltatni.

Tudja alkalmazni

- az alapvető egységes zenekari játékmódhoz tartozó hangszertechnikai ismereteket,
- a zenekari hallásfejlesztés közben kialakuló figyelmet a többszólamúságra, a dinamikai és ritmikai folyamatok árnyalására, a tempóvétel és -tartás differenciálására,
- a zenekari kommunikációs lánc (karnagy-zenekar, zenekari szólamok között) folyamatát.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- felnőtt amatőr zenekarban játszani,
- részt venni önálló kamarazenekari produkcióban.

Alkalmazza tudatosan

- a zenekari kommunikációs láncot,
- a zenekari rubato játékot.

32.11. A művészeti alapvizsga részei a zeneművészeti ágban

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli elméleti, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az "A" tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A "B" tagozatos valamint az elmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanszak ("A" tagozat): Hangszerismeret és szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc

2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszeres főtanszak ("A" tagozat): Szolfézs

A szóbeli vizsga időtartama 10 perc

3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanszak ("A" és "B" tagozat): Főtárgy

A gyakorlati vizsga időtartama 15-25 perc.

32.12. A művészeti záróvizsga részei a zeneművészeti ágban

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll.

Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

A gyakorlati vizsga és időtartama

Hangszer főtanszak

A vizsga időtartama 10-20 perc

33. Táncművészet

33.1. Néptánc tanszak

33.1.1. Az alapfokú néptánc oktatás célrendszere és funkciói

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. A Kárpát–medencei táncgyógyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében.

A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat.

A néptáncoktatás célrendszerében jelentős szemléletmód változás következett be, középpontba került a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére. Előtérbe került a helyi táncanyag, táncgyógyomány tanításának elsődlegessége, amely végigkísérheti az egész oktatási folyamatot. Nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. A spirális elrendezés elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremtve az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét. A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára – beleértve a kisebbségeket valamint a hátrányos helyzetű gyermekeket is – az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.

33.1.2. A képzés struktúrája

Tantárgyak

Főtárgy:

Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Folklórismeret (3–6. alapfokú évfolyamon)

Tánc történet (9–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban:

Folklórismeret

Tánc történet

Választható tantárgyak:

Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Népzenei alapismeretek (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Táncleírás–olvasás (9–10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3–4	3–4	3	3	3	3	3–4	3–4	3	3
Kötelező tantárgy					1	1	1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy			1	1					1	1		
Választható tantárgy	2	2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra	2–4	2–4	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előkészítő, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

33.1.3. A néptáncoktatás általános fejlesztési követelményei

A néptánc tanszak célja a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődés kialakítása és elmélyítése, hagyományaink, kulturális örökségünk továbbéltetése, a mozgáskultúra megalapozása és fejlesztése, a tánc, mint a közösségteremtés és közösségformálás lehetséges eszközének értelmezése.

Kiemelt kompetenciák a néptánc területén

Szakmai kompetenciák

A táncos képességek – készségek – jártasságok kialakítása és fejlesztése

A hagyományos népi játékmód ismerete

Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra–népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez.

A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása

Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása

A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása

A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kísérek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmainak megismerése

A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése

Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően

A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése

Személyes kompetenciák

Az esztétikai érzék fejlesztése

A rendszeres és következetes kitartó munkára nevelés

Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés

Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés

A vizuális memória és a képzelőerő fejlesztése

A kreativitás és a testi–lelki állóképesség fejlesztése

A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása

Társas kompetenciák

A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása

A másság elfogadásának képessége

Az önálló döntéshozatal képessége

Kezdeményezőképeség, egyéni feladat– és szerepvállalás

A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése

A szabálytudat kialakítása

A csoportnorma kialakítása

A segítő életmódra nevelés s a szociális érzékenység fejlesztése

A közösségi szemlélet kialakítása

A környezet megővésének fontossága

Az egészséges életmód igénye

Módszerkompetenciák

Az ismeretbefogadás képességének fejlesztése

Az intelligens tudás megszerzésére irányuló igény kialakítása

Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló fejlesztések

Az ismeretek alkalmazásának, újrafogalmazásának képessége

A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása

A hatékony önálló tanulásra nevelés

Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is

A tehetség azonosítása, tehetséggondozás, mentorálás, nyomon követés

33.1.4. A néptánc alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként, illetve párban – helyezést ért el

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő)

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

33.2. Modern tánc tanszak

33.2.1. Célok, feladatok, szakmai követelmények

A modern tánc tanszak célja, hogy a tánctechnikák megismerése és az előírt tananyag elsajátítása mellett fejlessze a tanuló önálló, kreatív kapcsolatteremtő képességét, a személyiségét.

Feladata

Ismertesse meg a tanulóval

- a modern táncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálókéességét,
- muzikalitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban

- a modern táncművészet iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót

- az igényes munkára,
- tánc és színházi események látogatására,
- érzelmi nyitottságra,
- egészséges életmódra.

Adjon teret

- a tanuló fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra,
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

33.2.2. A modern tánc tanszak vizsgakövetelményei

A művészeti alapvizsga követelményei

I. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Jazz-technika 35-40 perc

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított és betanított gyakorlatokból áll, melyet a tanulók párosan vagy csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Jazz-technika

Izolációs gyakorlatsor a gerincoszlop szakaszainak mozgásával

- fej, váll, törzs izolálása irányokba, körbe, plié beiktatásával külön gyakorlatokban,
- mindhárom testrész izolálása egy gyakorlatban,
- törzshullámok, csípővel, majd fejfel indítva különböző irányokból,
- alulról indított testhullámok - body roll,
- fejfordítások, törzsfordítások karral, plié alkalmazásával, majd törzsdöntésben,
- release - contraction használata, törzsfordításban,
- karnyújtások törzsdöntésben, contraction - release végzésével.

Fekvő és ülő helyzetben végzett gyakorlatok - Giordano tréning

- homorítás - contraction, semleges lüktetés, lábnyújtás fekvésben,
- ruganyozás előre, nyújtott ülésben, felülésben diagonál kartartással,
- törzsív, majd lábemelést alkalmazó gyakorlatok fekvésben,
- törzsnyújtás, contraction terpeszülésben.

Rövid kombináció, amely tartalmazza a tanult mozgásanyagot.

3. A vizsga értékelése

Jazz-technika gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

- a bemutatott tananyag pontos ismerete,
- a gyakorlatok technikai biztonsága,
- a jazz-technika sajátosságainak stílusos bemutatása,
- a kontrakció és a release tudatos használata.

A művészeti záróvizsga követelményei

I. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

I.1. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Tánc történet 10 perc

I.2. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Modern tánc technika, a helyi tantervben megjelöltek szerint választhatóan:

- Graham-technika, vagy
- Limón-technika, vagy
- Kontakt-technika, vagy
- Modern jazz-technika 35-40 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A szóbeli vizsga tartalma:

Tánc történet

- a köznapi és művészi mozgás,
- a tánc és a társművészetek,
- a tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai,
- a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor),

- a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk),
- a színpadi táncművészet kialakulása (udvari balett),
- romantikus balettek,
- klasszikus balettek,
- modern tánc,
- folklórizmus,
- jelentős hazai együttesek, táncosok, koreográfusok jellemzői,
- az egyetemes tánc történet legjelentősebb alkotói és műveik.

2.2. A gyakorlati vizsga tartalma

A vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított és betanított gyakorlatokból áll, melyet a tanulók párosan vagy csoportos formában, önállóan mutatnak be.

A helyi tantervben megjelöltek szerint választhatóan:

Graham-technika

Talajon végzett gyakorlatok

- bounces, breathing, contraction, spirál, dölések, hajlások alkalmazásával, különböző testhelyzetekben. Álló középgyakorlatok
- brushes, weight shift, suspension - testsúlyáthelyezések, plié, contraction - release alkalmazásával.

Diagonális - haladó gyakorlatok

- walks, triplets, ugrások helyben, páros lábbal, skip - ugrások haladva.

A tanult anyagból, a tanár által összeállított kombináció bemutatása.

Limón-technika

Talajgyakorlatok fekvő helyzetben

- a fej, kar, láb, majd a gerinc izolációs gyakorlatai, a gördülések különböző fázisainak összekötése folyamatos mozgással.

Talajgyakorlatok ülő helyzetben

- a fej, kar, láb izolációs használatának összekötése, a láb és karpozíciók használata a gerinc szakaszainak mozgásával összekötve, rugók, gördülések spirál alkalmazásával, a gravitáció használata zuhanásokkal.

Álló középgyakorlatok

- átvezetés az állógyakorlatokhoz, izolációk, kisebb zuhanások plié - relevével, lendülések, suspension és oppozíció kiemelése.

Diagonális - haladó gyakorlatok:

- folyamatos előrehaladás, kis ugrások, láblengetések, egyik lábról a másik lábra történő átugrások alkalmazásával.

Modern jazz-technika

Bázisgyakorlatok

- paralel - en dehors pozícióváltások, relevé, talon, plié, majd rotációk mellkasból, plié, battement tendu, kontrakció 4 fázisban, battement tendu jeté,
- fej izoláció, port de bras, twist alkalmazásával, rond de jambe par terre, en l'air, váll izoláció, frappé, adagio, grand battement jeté.

Középgyakorlatok

- rond de jambe par terre haladva, tour gyakorlatok, chaîne, developpé, grand battement jeté.

Kis allegrok

- sauté paralel - en dehors váltva, egylábás sauté, assemblée, sissonne.

Diagonálban haladó gyakorlatok

- földhasználattal és ugrásokkal kombinálva.

Rövid kombináció a tanult anyagból.

Kontakt-technika

Alaptechnika

- egyéni és páros gyakorlatok földön, középhelyzetekben, állásban
- gurulások variálása, talajtámaszok, gurulások ugrásból, emelések, társ levitele a földre,
- ugrások elkapással mozgássorok alkalmazásával.

Test tudatossági gyakorlatok

- partner grafika és release, súlyáthelyezések különböző pozíciókba.

Térben haladó gyakorlatok

- ugrások, gurulások, zuhanások alkalmazásával.

3. A vizsga értékelése

3.1. Tánc történet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tánc művészi és közhasználatú formáinak ismerete,
- a táncművészet főbb korszakainak ismerete,
- tájékozottság a táncművészet műfajainak jellegzetességeiről,
- a tánc és a társművészetek kapcsolatának ismerete,
- kiemelkedő alkotók és művek ismerete.

3.2. Modern tánc technika gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tanult tananyag pontos bemutatása,
- a bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága.

Graham-technikában:

- a Graham-technika speciális gerinchasználatának tudatossága,
- a technika dinamikai, ritmikai sajátosságainak alkalmazása.

Limón-technikában:

- harmonikus, koordinált bemutatás,
- a stílusnak megfelelő előadásmód,
- a technika dinamikai változásainak bemutatása.

Jazz-technikában:

- harmonikus, koordinált, stílusos előadásmód,
- a zene és a tánc összhangjának megteremtése.

Kontakt-technikában:

- gördülékeny, puha izomtónus,
- helyes földhasználat,
- a partnerrel való felelős együttműködés.

34. Képzőművészet

34.1. A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére.

Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.

Ismertesse meg a kommunikáció művészi formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait.

Ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására, és készítse fel a tanult művészi kifejezőeszközök alkalmazására.

Készítse fel a tanulót

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,
- a vizuális információk, közlemények megértésére,
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra,
- tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra,
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére,
- a kifejezési eljárások használatára,
- élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére,
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására,
- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére,
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra,
- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére,
- tervezésre, konstruálásra,
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére,
- eszközhasználatra, anyagalakításra,
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására,
- tárgykészítésre, környezetformálásra,
- a kézműves tevékenységek gyakorlására,
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére,
- a rendeltetés - a szerkezet, az esztétikai tartalom, funkció és a forma összefüggéseinek felfedezésére,
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására,
- a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére,
- a műelemzési eljárások alkalmazására.

Tegye lehetővé

- a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban

- az esztétikum iránti igényt,
- az esztétikai élményképességet,
- az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.

Fejlessze a teremtő képzeletet és az improvizációs készséget.

34.2. A képzés struktúrája

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Vizuális alapismeretek	2-4	2-4										
Rajz-festés-mintázás			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Műhely-előkészítő			2	2								
Műhelygyakorlat					2	2	2	2	2	2	2	2
Szabadon választható tantárgy			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

34.3. A képzés tanszakai

- képzőművészeti tanszak (E/1-A/3)
- grafika és festészet tanszak
- fém- és zománcműves tanszak
- szobrászat és kerámia tanszak

Az előképző komplex művészeti tantárgya:

- Vizuális alapismeretek

Kötelező tantárgyak:

- Rajz-festés-mintázás
- Műhely-előkészítő, műhelygyakorlat

Kötelező műhelygyakorlat választható tanszakai:

- Képzőművészet: grafika, festészet, szobrászat, kerámia
- Iparművészet: kerámia, tűzzománc-készítő

A képzőművészet, iparművészet területén a helyi lehetőségektől függően a fenti műhelyek közül a tanulók számára érdeklődésének és képességeinek megfelelően kínálunk foglalkozást.

A képző- és iparművészet-oktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más művészeti ág (zeneművészeti, táncművészeti) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet.

34.4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

34.4.1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

34.4.2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

34.4.3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható rajz-festés-mintázás tantárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

34.4.4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső eredmény meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga-tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

35.Színművészeti- és bábművészeti ág

35.1. Az alapfokú színművészeti képzés célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi-bábszínházi nevelés – figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi-dramatikus tapasztalatait – lehetőséget biztosít a színművészet-bábművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására.

A képzés lehetővé teszi a színművészet területén

- minél változatosabb dramatikus tevékenységformákban való részvételt;
- a színpadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerését;
- differenciált feladatokon keresztül a dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, azok széles körű alkalmazását;
- az alapvető színpadtechnikai eljárások megismerését;
- a színjáték kulturális tradícióinak megismerését;
- a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítését;
- azt, hogy a tanulók az élet más területein elsajátított ismereteiket, készségeiket a színjátékban is alkalmazni tudják;
- minél több élő és felvett színházi előadás, köztük társaik által készített produkciók megtekintését;
- a színházi-drámai formával való kísérletezést, továbbá a színjátéknak mint művészi kommunikációs formának megtapasztalását;
- azt, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozhassanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák; a közös alkotómunka örömteli együttlétét;
- az önkifejezést;
- az önértékelést annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és azokat a színházi tanulmányaik során hasznosítani is tudják.

35.1.1. Színjáték tanszak

Óraterv (óraszámok heti bontásban)

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy Drámajáték Színjáték	2	2	2	2	2	2	2	2				
Kötelező tantárgyak Beszédgyakorlatok Mozgásgyakorlatok			0,5 0,5	0,5 0,5	0,5 0,5	0,5 0,5	0,5 0,5	0,5 0,5	1 1	1 1		
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon választható tantárgyak	(2)	(2)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	2- (4)	2- (4)	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-6	4-6	4-6	4-6

35.1.2. A drámajáték tantárgy célja, feladata, szakmai követelményei

A drámajáték főtárgy célja, hogy a különböző dramatikus tevékenységformákon, képességfejlesztő gyakorlatokon és improvizációs feladatokon keresztül fejlessze a tanuló érzelmi, értelmi, szociális és fizikai képességeit, készségeit, gazdagítsa önkifejezési formáit, illetve az egyéni és csoportos kreatív folyamatokon keresztül segítse elő a tanulók szocializációjának folyamatát.

A folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanuló váljon képessé a dráma és a színház értő befogadására, értelmezésére, illetve művészi együttműködésen keresztül tanulótársaival együtt drámai és színházi produktumok létrehozatalára.

35.1.3. A beszédgyakorlatok tantárgy célja, feladata, szakmai követelményei

A beszédgyakorlatok tanításának célja, hogy hozzásegítse a tanulókat beszédük oldottá, természetessé válásához és maradásához, az adottságaiknak és képességeiknek megfelelően – dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt – könnyen érthetővé és élvezhetővé fejlesztéséhez.

35.1.4. A mozgásgyakorlatok tantárgy célja, feladata, szakmai követelményei

A tantárgy célja

- a tanuló felkészítése a csoportos dráma- vagy színjáték-foglalkozásokon történő részvételre;
- az alapvető technikai elemek, a bemelegítés részeinek és folyamatának elsajátíttatása és elméleti megismertetése;

- a próbaállapot elérése csoportkohéziós, speciális mozgásos feladatok, illetve a koncentrációt és a kondíciót fejlesztő gyakorlatok révén;
- az esetleges sérülésektől, az ütközéstől, eséstől, az érintéstől való félelem, illetve tartózkodás kialakulásának megelőzése, elkerülése vagy feloldása a mozgás eszközeivel.

35.1.5. A színjáték tantárgy célja, feladata, szakmai követelményei

A színjáték főtárgy elsődleges célja, hogy a színházművészet – ezen belül is elsősorban a színjáték – iránt érdeklődő tanulók számára lehetőséget biztosítson a színjátékon keresztül történő önkifejezésre, a színpadi munka alapjainak elsajátítására, valamint a színházi szakmák tevékenységi körének megismerésére. Törekednünk kell arra, hogy az oktatást a tanulók életkori sajátosságaihoz, adottságaihoz, és képességeihez igazítsuk. Mindez természetesen nem azt jelenti, hogy a képzéssel szemben ne lennének tartalmi és formai vonatkozású minőségi követelmények. Éppen ellenkezőleg: a színjáték főtárgy tanításán keresztül a tanárnak arra kell törekednie, hogy a fiataloknak a színházi és színjátékos ismereteket a számukra legérvényesebb és leghatékonyabb módon közvetítse.

35.1.6. A tánc- és mozgásszínházi tréning tantárgy célja, feladata, szakmai követelményei

A tantárgy célja

- a tanulók megismertetése fizikai jelenlétük lehetőségeivel, korlátaival s az ezekből adódó feladatokkal;
- a mozgáskoordináció és a fizikai képességek fejlesztésén keresztül az önelfogadás lassú folyamatának segítése;
- a nonverbális közlésmód, valamint a testbeszéd megértetése és használhatóvá tétele;
- a test alkalmassá tétele különböző érzelmi állapotok és helyzetek megjelenítésére s az ez iránt való érzékenységre;
- a mozgásban fellelhető szabadságérzet megtapasztaltatása;
- színházi helyzetekben történő, mozgásra épülő feladatok ellátására való alkalmasság megteremtése.

35.1.7. A színházismeret célja, feladata, szakmai követelményei

A tantárgy a színjáték tanszak célkitűzései közül minél több élő és felvett színházi előadás megtekintésére, a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítésére nyújt kiemelt lehetőséget. A tanszak általános célkitűzéseinek szellemében a tantárgy lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók felkészült nézőkké, tudatos színjátékosokká váljanak.

35.2. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Azoknál a vizsgatantárgyaknál, amelyeknél a vizsga tartalmában csoportos gyakorlatsor szerepel, ott a szaktanár a megadott gyakorlatok köréből kiválasztott három különböző gyakorlatsort állít össze, amelyből a vizsgán a vizsgabizottság által kijelölt egy gyakorlatsort kell elvégezniük a tanulóknak csoportos formában, a szaktanár irányításával.

Színjáték és bábjáték tanszakon a fent megjelölt választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a színművészeti és bábművészeti ág valamelyik tanszakán vers- és prózamondás, kreatív zenei gyakorlat vagy beszédtechnika tantárgyakból megszerzett művészeti záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga.

Színjáték tanszakon beszédgyakorlatok, valamint mozgásgyakorlatok tantárgyból előrehozott záróvizsga, bábjáték tanszakon beszéd és ének tantárgyból előrehozott alapvizsga szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A színházismeret és bábszínházismeret vizsgatantárgyak osztályzatát az előzetesen elkészített írásbeli feladat és a szóbeli vizsgarész osztályzatának számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső osztályzatának meghatározásában a szóbeli vizsgarész osztályzata a döntő.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Nyilatkozat

Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola szakmai munkaközösségei képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírásunkkal tanúsítjuk, hogy a munkaközösségek a Pedagógiai program – adott szakterületet érintő kérdéseiben – véleményezési jogukat gyakorolták.

Budapest, 2020. június 25.

Guandor László Ádám

Alsó tagozat munkaközösség-vezető

Doman Zoltán

Napközi munkaközösség-vezető

Tóth Anna

ÖKO munkaközösség-vezető

Köhen Éva

Tehetségtámogató munkaközösség-vezető

Huber P. Buzsácz

Felső tagozat munkaközösség-vezető

Ó

Idegen nyelvi munkaközösség-vezető

Rajnai Mária Katalin

Ének munkaközösség-vezető

Kulcsár Sándor

Önértékelési munkaközösség-vezető

Nyilatkozat

Az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola Nevelőtestülete képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy a Pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásához előírt egyetértési jogát gyakorolta. A Nevelőtestület 2020. június 25-én megtartott értekezletén a szakmai munkaközösségek – szakterületüket érintő – véleményének kikérése után a Pedagógiai programot megtárgyalták, az abban foglaltakkal egyetértettek, azt elfogadták.

Budapest, 2020. június 25.

Nevelőtestület nevében

Nyilatkozat

A fenntartó képviselőtében az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola Pedagógiai programját az Nkt. 32.§ (1) bek. i.) pontja alapján jóváhagyom.

Budapest, 2020. 06.20.

P.H.

Fenntartó